

Begroting 2027-2030

Gemeente Buren

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Algemeen.....	2
Aanbiedingsbrief	3
Financiële beschouwingen	4
Leeswijzer	7
Begroting in één oogopslag	9
Programmaplan	10
1. Wonen, werk en recreatie.....	11
2. Fysieke leefomgeving	14
3. Sociaal domein	18
4. Sport, cultuur en onderwijs	24
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	27
6. Bedrijfsvoering (inclusief algemene dekkingsmiddelen)	30
Paragrafen	32
Lokale Heffingen.....	33
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	40
Onderhoud kapitaalgoederen	53
Financiering	59
Bedrijfsvoering	64
Verbonden partijen	68
Grondbeleid	81
Wet Open overheid	83
Kerngericht werken.....	84
ZBB	85
Financiële begroting	86
Financiële uitgangspunten.....	87
Overzicht baten en lasten	88
Overzicht van incidentele baten en lasten.....	92
Overzicht van baten en lasten - taakvelden	96
Geprognosticeerde balans	103
Meerjaren investeringsplan (MIP)	104
Reserves en voorzieningen	106
EMU-saldo	108
Arbeidsgerelateerde verplichtingen	109
Bijlagen	110
Subsidies	111
Beleidsindicatoren	112
Overzicht beleidskaders per programma	115

Algemeen

In deze programmabegroting 2027-2030 gaat het over de vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- En wat gaat het kosten?

De gemeenteraad vergadert op 12 november 2026 (besluitvormend) over deze begroting.

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Voor u ligt de Begroting 2027-2030 van de gemeente Buren. Met deze begroting zetten wij de eerste concrete stappen in de uitvoering van het coalitieakkoord **Dichtbij, Koersvast & Realistisch**. De begroting geeft richting aan de ontwikkeling van onze gemeente en laat zien hoe wij onze ambities verbinden aan een financieel verantwoord meerjarenperspectief.

De financiële uitdagingen waarvoor gemeenten staan, zijn groot. Ook voor gemeente Buren geldt dat het meerjarig financieel perspectief behoorlijk onder druk staat. Bij de behandeling van de kadernota 2027-2030 hebben wij vastgesteld dat de begroting zonder aanvullende maatregelen niet structureel sluitend is. Dit vraagt om keuzes die passen bij ons uitgangspunt van een sober en solide financieel beleid. Dat betekent dat we nadrukkelijk gekeken hebben naar onze beschikbare middelen en uitgaven voor de korte en lange termijn. De afgelopen maanden heeft de organisatie maatregelen in kaart gebracht om in spoor 1 tot een sluitende begroting te komen. Helaas heeft dit wel geleid tot een lastenverhoging voor onder meer rioolheffing, verblijfsbelasting en een verhoging van de OZB met 5%. Deze verhogingen zijn onvermijdelijk om te komen tot een sluitende begroting voor het begrotingsjaar 2027. Wij komen in spoor 2 met voorstellen die leiden tot een sluitende meerjarenbegroting. Wij zullen daar samen met uw raad in optrekken.

Wij werken aan een gemeente die dichtbij haar inwoners staat, koersvast bestuurt en realistische keuzes maakt. Daarbij bouwen wij voort op de kracht van onze kernen, ons unieke plattelandskarakter en de grote betrokkenheid van inwoners, ondernemers, agrariërs en maatschappelijke organisaties. Om de ambities uit het coalitieakkoord realistisch te maken, werkt het college momenteel aan een uitvoeringsprogramma.

We gaan door met het realiseren van onze maatschappelijke opgaven. We zetten stevig in op de realisatie van nieuwe woningen voor starters, gezinnen en senioren. Tegelijkertijd bewaken wij de kwaliteit van onze leefomgeving en het karakter van onze gemeente door efficiënt beheer en onderhoud overeenkomstig de vastgestelde kwaliteitsnormen die met de gemeenteraad zijn afgestemd. Verder zetten we in op een ontvlechting van een aantal IBOR-taken met als doel tot betere kostenbeheersing en efficiënte bedrijfsvoering.

Vanuit het sociaal domein bouwen wij verder aan een sterke sociale basis. We werken aan preventie en de leefbaarheid van de kernen. De kosten binnen het sociaal domein willen wij beheersbaar houden binnen met name de jeugdzorg en de Wmo. Het programma Grip op Jeugd speelt hierin een belangrijke rol.

We gaan komend jaar helder prioriteren in onze bestuurlijke keuzes en leggen verantwoording af naar de samenleving. Uiteraard blijven we dienstbaar aan de samenleving en luisteren we naar wat er leeft in onze samenleving.

Maurik, september 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren.

Financiële beschouwingen

Inleiding

Deze begroting is het vervolg op de kadernota 2027-2030, die u op 7 juli 2026 voor kennisgeving heeft aangenomen. De kadernota was beleidsarm, omdat op het moment van opstellen er nog geen coalitieakkoord was.

De vastgestelde uitgangspunten uit de kadernota 2027-2030, inclusief het financieel meerjarenperspectief, zijn de financiële basis voor deze begroting 2027-2030.

Het financieel perspectief dat we in de kadernota lieten zien, was voor alle jaren negatief. Om tot een sluitende begroting te komen zijn wij een ombuigingstraject gestart. De resultaten van het eerste gedeelte (spoor 1), waarbij we vooral naar de korte termijn hebben gekeken, worden tegelijkertijd met deze begroting behandeld. De effecten van spoor 1 zijn nog niet in de begroting 2027-2030 verwerkt. De begroting is op dit moment niet sluitend. Het uiteindelijke saldo 2027-2030 is zichtbaar in het voorstel over de bezuinigingen in spoor 1.

Voor het sluitend maken van de meerjarenbegroting gaan wij een uitgebreider ombuigingstraject (spoor 2) doorlopen. De uitkomsten komen met de kadernota 2028-2031.

We wachten op de miljoenennota van het kabinet en de vertaling daarvan in de septembercirculaire. Net als in voorgaande jaren is de septembercirculaire niet verwerkt in de cijfers van de begroting. We streven ernaar om bij de raadsvergadering over de begroting meer duidelijkheid te hebben over de consequenties. De uitkomsten van de septembercirculaire delen we met u via een raadsinformatiebrief. Deze cijfers nemen we ook op in het voorstel bij de ombuigingen in spoor 1.

We hebben met deze begroting, naast de uitvoering van reguliere en wettelijke taken, aandacht voor een aantal onderwerpen uit het coalitieakkoord. Met het vaststellen van de begroting geeft u het college de opdracht om het gepresenteerde beleid voor de komende periode uit te voeren. De investeringen zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. In het voorstel bij de ombuigingen in spoor 1 zijn een aantal beleidswijzigingen opgenomen. Deze hebben wij nog niet in de begroting verwerkt en wordt in een apart voorstel vastgesteld.

Deze begroting is een eerste stap naar een sluitende meerjarenbegroting. Met de ombuigingen in spoor 1 hebben wij onze weerstandscapaciteit verbeterd en is onze vermogenspositie eind 2027 naar verwachting een stuk positiever.

Financieel meerjarenperspectief

Als gemeente zijn we verplicht een begroting vast te stellen waarin de inkomsten en uitgaven structureel en materieel in evenwicht zijn. Dit betekent dat het saldo van de begroting 2027 - en als dat niet lukt, in ieder geval de laatste jaarschijf 2030 - na correctie van incidentele baten en lasten positief moet zijn. Met deze begroting kunnen we constateren dat we daaraan niet voldoen.

Zoals eerder genoemd, zijn we in het ombuigingstraject spoor 1, op zoek gegaan naar korte termijn oplossingen. Deze worden in een apart voorstel opgenomen.

Ten opzichte van de kadernota 2027-2030 zien we meerdere verschillen. Deze staan in de tabel met de belangrijkste financiële ontwikkelingen. Het proces van begroten houdt in dat we de bestaande en nieuw aangevraagde middelen nog een keer bekijken om te bepalen of bijstelling nodig is.

Exploitatie (bedragen * 1.000 euro) - = nadeel + = voordeel	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo na kadernota 2027-2030	-2.245	-3.924	-3.426	-3.175
Mutaties begroting	999	481	185	350
<i>Financieel technisch</i>	890	733	425	517
<i>Wettelijk noodzakelijk</i>	-144	-590	-590	-590
<i>Overige mutaties</i>	253	338	350	423

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste mutaties ten opzichte van de kadernota 2027 opgenomen

Exploitatie (bedragen x €1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
<i>Financieel technisch</i>				
Meicirculaire 2026	735	578	270	362
Legesverordening	155	155	155	155
Totaal financieel technisch	890	733	425	517
<i>Wettelijk / noodzakelijk</i>				
Opvang Oekraïense vluchtelingen	446	0	0	0
CDOKE-Middelen	110	110	110	110
Actualisatie budgetten jeugd	-700	-700	-700	-700
Totaal wettelijk / noodzakelijk	-144	-590	-590	-590
<i>Overig</i>				
Personeelslasten	338	378	378	378
Diverse aanpassingen onder de ≤ € 100.000	-85	-40	-28	45
Totaal Overig	253	338	350	423
Mutaties begroting 2027	999	481	185	350

Structureel meerjarenperspectief

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet ziet de gemeenteraad erop toe dat de begroting reëel en structureel in evenwicht is. Met structureel evenwicht bedoelen we dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht bedoelen we dat de geraamde baten en lasten in de begroting en de meerjarenraming volledig en realistisch zijn.

Het structureel meerjarenperspectief is het toetsingskader dat de provincie gebruikt. De begroting 2027-2030 laat een negatief beeld zien. De ombuigingen in spoor 1 veranderen dit beeld. De provincie neemt deze uitkomsten mee in haar beoordeling van de mate van toezicht.

Financieel meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo na Kadernota 2027	-2.245	-3.924	-3.426	-3.175
Mutaties begroting 2027 (inclusief meicirculaire)	999	481	185	350
Geraamd saldo (meerjaren)begroting 2027-2030	-1.246	-3.443	-3.241	-2.825
Correctie voor incidentele lasten	2.238	658	299	299
Correctie voor incidentele baten	2.393	291	199	199
Structureel resultaat begroting 2027	-1.401	-3.076	-3.141	-2.725

Leeswijzer

Inleiding

In de financiële beschouwingen leest u op hoofdlijnen een uitwerking van het financieel perspectief van de gemeente Buren. Wilt u meer verdiepende informatie, dan kunt u doorklikken naar het programmaplan. In de begroting in één oogopslag is de financiële informatie uit de bijgestelde begroting 2027 opgenomen.

De programmabegroting bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid van relevante beheeraspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële begroting gaat in op de financiële positie van onze gemeente.

De begroting hebben wij ingericht volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de aandachtspunten van de provincie Gelderland. In de begroting geven we financiële gegevens meestal in duizenden euro's weer. We geven dit aan in de betreffende tabellen. Vanwege afronding (op duizendtallen) is er soms optisch sprake van een klein verschil van 1 of 2. Aangezien de meeste tabellen direct vanuit ons financiële systeem worden ingeladen is dat niet te voorkomen.

Met deze opzet bieden wij u een hulpmiddel om de kaderstellende rol te kunnen voeren en te kunnen sturen op hoofdlijnen. Jaarlijks kijken we naar de informatiewaarde voor u als raad. Dat doen we samen met de auditcommissie.

Omdat we in 2026 zijn overgestapt naar een nieuw financieel pakket is het niet mogelijk om de gegevens van 2025 te presenteren. Dat zorgt er dus voor dat in enkele tabellen de kolom 2025 leeg blijft. Mocht u toch behoefte hebben aan deze gegevens dan kunt u de [jaarstukken 2025](#) raadplegen.

[Programma's](#)

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. In de begroting is het programma het niveau waarop u de budgetten autoriseert. U bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

Per programma gaan wij in op de drie W-vragen:

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen nemen we op in één tabel. Hierin maken wij onderscheid tussen doelen en acties. Deze ontwikkelingen gaan over nieuwe externe ontwikkelingen, te behalen resultaten en uit te voeren activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat we gaan doen in 2027 staat per programma in de tabel "Wat willen we bereiken?". Het gaat om de in 2027 uit te voeren activiteiten die bijdragen aan het realiseren van onze doelstellingen. Verder nemen wij een verwijzing op naar de verbonden partijen die een deel van onze taken uitvoeren. In de paragraaf verbonden partijen staat alle relevante informatie.

Wat mag het kosten?

Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's samen met de afwijkingen vergeleken met de huidige meerjarenbegroting.

De begroting bestaat uit de onderstaande zes programma's:

- [Wonen, werk en recreatie](#)
- [Fysieke leefomgeving](#)
- [Sociaal domein](#)
- [Sport, cultuur en onderwijs](#)
- [Inwoners, bestuur en veiligheid](#)
- [Bedrijfsvoering \(inclusief algemene dekkingsmiddelen\)](#)

Paragrafen

Naast de programma's is het verplicht om acht paragrafen in de jaarstukken op te nemen. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de begroting opgenomen. Het doel van een paragraaf is om deze informatie gebundeld aan te bieden. De onderwerpen van de paragrafen zijn onder andere belangrijk voor het vergroten van het inzicht in onze financiële positie en het risicoprofiel.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn onderstaande paragrafen verplicht:

- Lokale heffingen

In deze paragraaf geven wij de ontwikkelingen over ons belastinggebied weer. Per heffing geven wij aan wat het beleid is, de kostendekkendheid en op welke wijze het tarief tot stand is gekomen. Ook geven wij inzicht in de (geraamde) opbrengsten.

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf brengen wij onze risico's in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente. Het geeft aan in welke mate wij in staat zijn om financiële risico's op te vangen. Ook presenteren wij hier de verplichte financiële kengetallen.

- Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen vormen een substantieel deel van de begroting.

- Financiering

In de financieringsparagraaf bespreken wij de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van Treasury.

- Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering betreft de interne processen die wij uitvoeren om op programmaniveau de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen communicatie, informatieveiligheid, informatievoorziening en automatisering, inkoop en aanbesteding, huisvesting en facilitaire zaken, personeel en organisatie, planning, controle en financiën, griffie en de rekenkamer.

- Verbonden partijen

Een gemeente werkt vaak samen met andere partijen om doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm is, spreken we van een verbonden partij.

In deze paragraaf lichten wij deze partijen, hun beleidsdoelstellingen, activiteiten, risico's en de gemeentelijke bijdragen nader toe.

- Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken.

- Wet Open Overheid

De Wet open overheid is 1 mei 2022 in werking getreden. Deze wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken. In deze paragraaf geven we de stand van zaken weer.

- Kerngericht werken

Hier praten we u bij over de stand van zaken met het Kerngericht werken.

- Zero Based Budgeting

Hier praten we u bij over de stand van zaken bij ZBB.

Financiële begroting

In dit hoofdstuk schetsen wij de autorisatie, kaders en uitgangspunten, financiële ontwikkelingen en het financieel meerjarenbeeld voor de komende jaren. Ook hebben wij hier de verplichte onderdelen als het overzicht van baten en lasten naar taakvelden, het overzicht van de overhead, het overzicht van incidentele baten en lasten, de balans en het EMU-saldo opgenomen.

Bijlagen

In de bijlagen bieden we inzicht in het overzicht met subsidies, de (verplichte) beleidsindicatoren en het beleidskader per programma.

Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag 2027

Uitgaven (in miljoenen euro's)			Inkomsten (in miljoenen euro's)	
Wonen, werken en recreatie	Fysieke leefomgeving	Sociaal domein	Rijksoverheid	
16,3	20	36,4	63,1	
Sport, cultuur en onderwijs	Inwoners, bestuur en veiligheid	Bedrijfsvoering	Grondexploitatie, subsidies en overige inkomsten	Gemeentelijke belastingen (in miljoenen)
5,3	7,3	15,3	18,2	OZB 9,4
				Riool 3,5
				Afval 4,5
				Honden 0,6
				Verblijf 0,5
				Begraafplaats 0,2
			Gemeentelijke belastingen	
			18,2	

Plannen voor 2027

Wonen, werken en recreatie We werken aan één omgevingsplan voor heel Buren. We werken in 2027 verder aan de bouw van 1.800 nieuwe woningen tot en met 2034, volgens de Woondeal. 	Fysieke leefomgeving In 2027 evalueren we het zon- en windbeleid en adviseren we over actualisatie. Ook bereiden we de reconstructie van de Vogelenzangseweg in Lienden verder voor. 	Sociaal domein Wij versterken leefbaarheid, gezondheid, participatie en zelfredzaamheid van inwoners. Met preventie, passende ondersteuning, werk, inclusie, huisvesting en integratie stimuleren we kansrijk en verbonden samenleven.
Sport, cultuur en onderwijs Sport, cultuur en onderwijs bevorderen gezondheid, welzijn en gelijke kansen. We stimuleren deelname, versterken verbondenheid, voorkomen achterstanden en bieden kinderen een veilige leeromgeving. 	Inwoners, bestuur en veiligheid We bieden snelle en vriendelijke dienstverlening via het kanaal dat inwoners kiezen. Samen met onze partners zorgen we voor een veilige en leefbare omgeving. 	Bedrijfsvoering We investeren in goede medewerkers en een sterke organisatie. Zo kunnen we inwoners goed helpen. We voeren een sober en solide financieel beleid.

Meer weten over de begroting of benieuwd naar de cijfers en plannen van vorig jaar?

Ga dan naar buren.nl/begroting of scan de QR-code. Hier vind je de begrotingen en de in één oogopslagen van voorgaande jaren en kun je makkelijk en overzichtelijk de bedragen en plannen van voorgaande jaren vergelijken met dit jaar.

Programmaplan

1. Wonen, werk en recreatie

Beleidsvelden

Wonen, recreatie en toerisme, economie

Maatschappelijk doel

De gemeente zet actief in op het versterken van de woon- en leefomgeving van de kernen in Buren. Voor de komende jaren ligt een grote opgave op het gebied van wonen, werken en duurzaamheid. Daarbij willen we het landelijke karakter van Buren behouden en bouwen we primair binnen en aansluitend bij de bestaande kernen.

We werken in 2027 verder aan de realisatie van 1.800 nieuwbouwwoningen in de periode 2025 t/m 2034, zoals opgenomen in de Woondeal. Daarbij sturen we gericht op betaalbaarheid en doorstroming. Dit doen we door het aanjagen en zelf ontwikkelen van locaties. We volgen de ontwikkelingen op wonen en ondernemen actie om belemmeringen weg te halen. We bieden meer ruimte voor maatwerk en innovatieve woonvormen. Ook stellen we een volkshuisvestingsprogramma op dat voldoet aan het kader van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Daarin staan de afspraken uit de woondeal en de maatschappelijke opgaven rondom wonen, zorg en de huisvesting van verschillende doelgroepen.

In 2027 werken we aan het verbeteren van de ontmoetingsplekken en voorzieningen in de kernen in Buren. Zo gaan we investeren in speelvelden, openbare ontmoetingsplekken en multifunctionele dorpshuizen.

Economie, ondernemersklimaat en bedrijfsleven

We bouwen een goed netwerk op met onze lokale ondernemers. Zo brengen we actief een nieuwsbrief uit en gaan regelmatig op werkbezoek. We zetten regionaal stappen in trajecten, zoals het Laanboompact, het Fruitpact, Bureau Toerisme, VNO/NCW, lokale ondernemersverenigingen, Recreatiestichting Uit@waarde en Regio Rivierenland. De nadruk ligt op kennisdeling, netwerkvorming en het stimuleren van economische ontwikkeling.

In 2027 zetten we stappen in het project 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen gemeente Buren'. We willen alle bedrijventerreinen in de gemeente Buren vergroenen en klimaatadaptief maken. Het geactualiseerde Regionaal Programma Werklocaties (RPW) draagt bij aan de borging van de ruimte voor de lokale economie en de ontwikkeling daarvan op de bedrijventerreinen.

Recreatie en toerisme

Op basis van de opgaven uit de visie recreatie en toerisme werken we aan activiteiten, zodat we flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen in het vrijetijdsaanbod. Samen met Stichting Toeristisch Platform Buren en de verbonden ondernemers:

- ontwikkelen we routes;
- stimuleren we verblijfsrecreatie en evenementen;
- vergroten we de samenwerking tussen toeristische ondernemers en;
- zetten we actief in op de promotie van onze gemeente.

Het is belangrijk dat we het recreatieaanbod goed afstemmen op de lokale behoefte van onze inwoners.

Externe ontwikkelingen

Het Rijk werkt nog aan het Besluit versterking regie volkshuisvesting en landelijk en provinciaal volgen er nog volkshuisvestingsprogramma's. De inhoud van die programma's kan effect hebben op ons lokaal volkshuisvestingsbeleid.

De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) verplicht gemeenten tot het realiseren van een vastgesteld aantal opvangplaatsen voor asielzoekers. Vanuit het verdeelbesluit heeft de gemeente Buren een opgave van 159 opvangplaatsen. Het huidige kabinet zet actief druk op de uitvoering van deze wet. Het niet nakomen van deze verplichting kan leiden tot ingrijpen door het Rijk via de escalatieladder richting interbestuurlijk toezicht. Dit kan directe invloed hebben op de gemeentelijke beleidsruimte.

Wat willen we & wat doen we?

Beleidsveld Wonen	
Doelstelling: We maken onder de nieuwe Omgevingswet één omgevingsplan voor het hele grondgebied van gemeente Buren.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Eén omgevingsplan maken voor het hele grondgebied van de gemeente.	De gemeenteraad stelde in 2025 de Nota van uitgangspunten en het participatieplan vast voor het concept ontwerp omgevingsplan deelgebied buitengebied. In 2026 is dit plan ter inzage gelegd voor inspraak. Het proces is afgebroken omdat college en raad de indruk hadden dat het plan niet goed aansloot op de Nota van uitgangspunten. Het streven blijft om het plan in 2027 vast te laten stellen door de raad. Naast het buitengebied maken we in 2027 een begin met het omgevingsplan deelgebied kernen.

Beleidsveld Wonen	
Doelstelling: Wij actualiseren in 2027 de Omgevingsvisie met concrete zoekgebieden voor toekomstige uitbreidingen van woonbuurten per kern.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Wij nemen als gemeente een actieve en faciliterende rol in het woningbouwproces. We bieden meer ruimte voor maatwerk en innovatieve woonvormen en sturen gericht op betaalbaarheid en doorstroming. Inwoners met een aantoonbare binding met onze gemeente krijgen, binnen de wettelijke mogelijkheden, voorrang bij de toewijzing van beschikbare woningen.	Door het actualiseren van de Omgevingsvisie in 2027 is het mogelijk om opnieuw zoekgebieden voor woningbouw en uitbreiding te bekijken en deze aan te wijzen voor uitbreiding van woningbouw.

Verbonden partijen

[Omgevingsdienst Rivierenland](#) en [Regio Rivierenland](#)

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Economische ontwikkeling		0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		177	177	177	177	177
Economische promotie		460	516	566	566	566
Ruimtelijke Ordening		215	90	90	90	90
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		8.566	9.486	3.889	6.044	-4
Wonen en bouwen		1.824	2.006	2.006	2.006	2.006
Totaal baten		11.242	12.275	6.728	8.883	2.835
Lasten						
Economische ontwikkeling		172	209	209	209	209
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		15	27	27	27	27
Economische promotie		194	189	189	189	189
Ruimtelijke Ordening		1.386	1.243	1.243	1.243	1.243
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		8.618	9.557	3.961	6.116	68
Wonen en bouwen		3.934	4.543	4.031	4.031	4.031
Totaal lasten		14.319	15.768	9.660	11.815	5.767
Totaal saldo		-3.078	-3.494	-2.932	-2.932	-2.932

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Toelichting financiële ontwikkelingen + is een voordeel / - is een nadeel Bedragen x €1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Financieel technisch				
Legesverordening	132	132	132	132
Om de kostendekkendheid van de legesverordening 2027 rond de 100% te brengen is het tarief voor de ruimtelijke toets op bouwplannen naar boven bijgesteld. Dit leidt tot een hogere opbrengst aan bouwleges. Deze bijstelling is ook nodig om de verhouding tussen de opbrengsten uit de bouwtechnische toets en de ruimtelijke toets aan te passen. Een ruimtelijke toets is bij iedere bouwaanvraag nodig, de bouwtechnische toets alleen nog bij risicovolle projecten met gevolgklasse 2. In vergelijking met omliggende gemeenten liep de gemeente Buren hiermee uit de pas. De aanpassing wordt gedaan in twee jaar.				
Diverse correcties < € 50.000	9	9	9	9

2. Fysieke leefomgeving

Beleidsvelden

Dit programma omvat de beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, groen, duurzaamheid en afval.

Doelstelling Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat over en raakt ons allemaal. Als gemeente hebben wij een cruciale, verbindende en richtinggevende rol bij het behalen van de maatschappelijke duurzaamheidsopgaven. We staan dichtbij inwoners en lokale ondernemers én zijn de spil in de vertaling van nationaal en internationaal duurzaamheidsbeleid. Dit geldt voor de energietransitie én de transitie naar een circulaire economie en een klimaatbestendige gemeente. Als gemeente brengen wij lokale partijen samen en bundelen we alle krachten. Het is onze verantwoordelijkheid om te zorgen voor een leefbare woon- en werkomgeving voor nu en in de toekomst.

Duurzaamheid c.a.

Opwekken van duurzame energie

We werken aan zonnenvelden en grote zonnedaken. Daarmee halen we de doelen uit de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES). We ondersteunen lopende zonnenveldprojecten en gaan door met het actieplan 'zon op dak'.

In 2027 ronden we de evaluatie van het zon- en windbeleid af en komen we met adviezen voor een actualisatie van het beleid.

We pakken het probleem van netcongestie in onze gemeente verder aan. We willen een nieuw, meer decentraal energiesysteem ontwikkelen. Dit is een systeem waarbij energie zo veel mogelijk lokaal wordt opgewekt, opgeslagen en gebruikt. Het is een regionaal en landelijk knelpunt, daarom werken we in 2027 samen met de regio aan een Regionaal Programma Energiesysteem (RPE). Daarnaast maken we een duidelijke visie en heldere regels voor het opslaan van energie, bijvoorbeeld met grote en kleine batterijen.

Warmtetransitie

In 2027 gaan we verder met de uitvoering van de warmtetransitie. Zo pakken we energiearmoede verder aan en ondersteunen we kleinschalige warmte-initiatieven. Samen met inwonersgroepen werken we aan warmtenetten in Maurik en Beusichem.

Met de regio gaan we het energieloket omzetten naar een energiehuis. Hiermee geven we invulling aan een Europese richtlijn.

We stellen we het eerste warmteprogramma vast. Dit is een verplicht programma is onder de Omgevingswet en moet vóór 31 december 2027 zijn vastgesteld.

Energievisie

We verkennen de mogelijkheid om in het verlengde van het warmteprogramma en de actualisatie van het zon- en windbeleid, om een integrale energie visie te ontwikkelen. Dit vanwege verbruik, opwek, opslag en energiegemeenschappen in een toekomstig decentraal energie systeem van Buren.

Klimaatadaptatie

We werken vanuit klimaatadaptatie integraal samen om de effecten van klimaatverandering te beperken. Zo introduceren we in 2027 een puntensysteem voor projectontwikkelaars waarmee we het klimaateffect van hun plannen inzichtelijk maken. Dit is een eerste stap om onze woonopgave meer toekomstbestendig te maken én doen we samen met de regiogemeenten in de KAR (Klimaat Adaptief Rivierenland).

Voor inwoners ontwikkelen we een stimuleringsregeling voor klimaatadaptieve maatregelen. Deze nieuwe regeling sluit aan bij het provinciale project 'groene buurtcoaches' met lokale vrijwilligers. Zo ondersteunen we vooral inwoners van oudere woningen met het vergroenen van tuinen, maken van

waterbergingen en aanplanten van bomen. Verder blijven we lokale initiatieven ondersteunen die werken aan aanpassingen voor klimaatverandering

Circulaire economie

In 2027 voeren we het plan van aanpak 'circulair werken' uit. We nemen circulariteit onder andere mee in het inkoopbeleid (MVOI). Daarnaast werken we in de regio samen verder aan de thema's: bouw, infrastructuur en energietransitie.

Integraliteit Openbare Ruimte

In 2025 is het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte bestuurlijk vastgesteld, daarmee ligt de gewenste kwaliteit van de Openbare Ruimte vast, namelijk CROW Norm B van Basis.

De uitvoeringsplannen van het beheer zijn en worden hierop ingericht, wij spreken hier dan over het dagelijks onderhoud, het groot onderhoud en de uiteindelijke reconstructie van een asset.

Belangrijk hierbij is het integraal beheer, dat begint al aan de voorkant van het proces, het ontwerp. Wij zijn in 2026 gestart met een integraal adviestraject waarbij alle disciplines kunnen reageren op de diverse fasen van een project. Het opstellen van een integraal advies, dat voldoet aan de gestelde normen, is nu mogelijk. In 2027 wordt dit proces verder geoptimaliseerd en toegepast.

Om te integraliteit en uniformiteit van de advisering en uitvoering van projecten te optimaliseren is een lang gekoesterde wens in uitvoering gegaan, het actualiseren van de bestaande LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte). Hiermee krijgt elke ontwerpende partij inzicht in de toe passen ontwerpprincipes en materialen. In 2026 is een start gemaakt en in het komende jaar wordt dit opgeleverd en operationeel.

Externe ontwikkelingen

Het komende jaar spelen een aantal externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeente. Denk aan de netcongestie, die impact heeft op onze woningbouwprojecten. We werken samen in een Living Lab met buurgemeenten, Tennet, Liander, de provincie en het ministerie om tot oplossingen te komen voor het uitbreiden van de capaciteit van het onderstation in Culemborg.

Wat willen we & wat doen we

Beleidsveld Duurzaamheid	
Doelstelling: Gemeente Buren werkt in 2027 aan een duurzame gemeente met als doel een leefbare en toekomstbestendige gemeente voor nu en in de toekomst.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Gemeente Buren zet in op een duurzame toekomst door in 2027 het zon- en windbeleid te actualiseren, netcongestie aan te pakken via een decentraal energiesysteem en het verplichte Warmteprogramma vast te stellen. Daarnaast worden initiatieven voor klimaatadaptatie, zoals een puntensysteem voor projectontwikkelaars en een stimuleringsregeling voor inwoners, uitgevoerd. We staan open voor en stimuleren lokale initiatieven voor kleine en innovatieve ontwikkelingen van onze inwoners en bedrijven, waaronder 'Local4Local' initiatieven.	Om dit te bereiken wordt een Energie- en Warmteprogramma ontwikkeld met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. Daarnaast gaan we deelnemen aan het Living Lab samen met onze buurgemeentes. Ook wordt er een 'doelen inspanningen netwerk' ontwikkeld waarin de doelen en inspanningen zijn uitgewerkt waarmee gemeente Buren de circulaire economie gaat implementeren in de gemeente en ontwikkelen we een puntensysteem dat wordt toegepast in projecten en tenslotte gaat ook in 2027 de stimuleringsregeling door.

Beleidsveld Beheer van de openbare Ruimte	
Doelstelling: Behalen van de resultaten zoals deze zijn vastgelegd in het IBOR-plan 2025 en de DVO met de AVRI	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Onderhoudsniveau van de openbare ruimte op B zoals in 2025 vastgesteld door de Raad in het IBOR-plan.	- Wegwerken achterstanden in het onderhoud op alle assets om te komen tot een gewenst en vastgesteld onderhoudsniveau B (CROW Norm). - Planmatig en groot onderhoud afstemmen op eindresultaat niveau B. - Uitvoering geven aan geplande rehabilitaties volgens investeringslijst(en)
Terugnemen van beheertaken bij AVRI	Via een zorgvuldige ontvlechtingproces gaan we beheertaken in de openbare ruimte terugnemen met doel een betere regie, kwaliteitsverbetering en betere kostenbeheersing.

Verbonden partijen

[Avri](#)

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Verkeer en vervoer		617	539	539	539	539
Parkeren		10	10	10	10	10
Openbaar vervoer		16	16	16	16	16
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		25	25	25	25	25
Riolering		3.564	3.770	3.827	3.932	3.947
Afval		4.083	4.473	4.473	4.473	4.473
Milieubeheer		5	5	486	486	486
Begraafplaatsen		534	382	384	384	377
Totaal baten		8.854	9.220	9.760	9.865	9.873
Lasten						
Verkeer en vervoer		6.746	6.796	7.071	7.191	7.361
Parkeren		6	11	11	11	11
Openbaar vervoer		2	2	2	2	2
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		4.305	3.787	3.741	3.737	3.737
Riolering		2.910	3.161	3.220	3.317	3.332
Afval		3.717	4.108	4.108	4.108	4.108
Milieubeheer		1.646	1.630	1.245	1.245	1.245
Begraafplaatsen		735	515	517	516	510
Totaal lasten		20.067	20.010	19.915	20.127	20.306
Totaal saldo		-11.213	-10.790	-10.155	-10.265	-10.435

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Toelichting financiële ontwikkelingen + is een voordeel / - is een nadeel Bedragen x €1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Technische wijzigingen				
Storting in voorziening gemeentelijk rioleringsplan	-59	-59	-52	-53
Door met name de verlaging van het overheadpercentage wordt minder overhead toegerekend aan het taakveld riolering. Hierdoor kan de begrote storting in de voorziening gemeentelijke rioleringsplan omhoog. Dit betekent een nadeel voor de begroting.				
Wettelijk / noodzakelijke wijzigingen				
Dekking vanuit CDOKE-middelen	110	110	110	110
De CDOKE middelen zijn bedoeld voor het maken van plannen voor klimaat- en energiebeleid. Vanaf 2026 zijn deze middelen onderdeel van de algemene uitkering. In het geactualiseerde bestedingsplan blijkt niet de volledige bijdrage nodig te zijn. Van deze middelen laten we vanaf 2027 dan ook € 110.000 vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.				
Diverse correcties < € 50.000	-9	-8	-8	-8

3. Sociaal domein

Beleidsvelden

Dit programma omvat de beleidsvelden Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de participatiewet. Ook inburgering, noodopvang Oekraïners, beschermd wonen en maatschappelijke opvang, gezondheid, sociale basis inclusief dorpshuizen, minimabeleid, kernregie en inwonersparticipatie vallen onder dit programma.

Maatschappelijk doel

Drie belangrijke uitgangspunten staan centraal bij het sociaal domein:

- Sociale samenhang en inwonersparticipatie stimuleren
- Zorg dichtbij inwoners organiseren
- Een sterk en samenhangend ondersteunend, voorliggend veld

Dit alles met oog voor de verschillen tussen de kernen.

Genoemde uitgangspunten hebben als doel het welzijn van inwoners te vergroten en de kosten van zorg af te laten nemen.

Externe ontwikkelingen

De algemene maatschappelijke ontwikkeling rond jeugd (mentale klachten, prestatiedruk, gebrek aan woonruimte) is ook voelbaar in de gemeente Buren en zien we terug in de cijfers van de jeugdzorg. Daarnaast speelt vergrijzing een belangrijke rol bij de ontwikkelingen binnen de zorg. Vraagstukken rond dak- en thuisloosheid, noodopvang en rond personen met onbegrepen gedrag krijgen meer impact op de keuzes die we moeten maken.

In een maatschappij waarin polarisatie sterker wordt, is het een steeds grotere uitdaging inwoners bij elkaar te brengen. Dit vraagt meer inzet en aandacht.

Onderwerpen als inclusie, inburgering en maatschappelijke opvang kunnen in toenemende mate op weerstand rekenen, waardoor werken aan die onderwerpen uitdagender wordt.

De aanhoudende oorlog in Oekraïne zorgt ervoor blijvende inzet op de noodopvang ontheemde Oekraïners nodig is.

Wat willen we & wat doen we?

Beleidsveld Wet maatschappelijke ondersteuning	
Doelstelling: Inwoners ondersteunen om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en mee te doen in de samenleving. We versterken de eigen kracht en regie van inwoners en zetten in op preventie en passende ondersteuning: voorliggend en vrij toegankelijk waar mogelijk, individueel maatwerk waar noodzakelijk.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We versterken de eigen kracht en regie van inwoners. We voorkomen of stellen zwaardere Wmo-ondersteuning uit. We bieden inwoners passende ondersteuning. We houden de Wmo toegankelijk en financieel beheersbaar	We organiseren diensten en voorzieningen zo dicht mogelijk bij inwoners, zodat zij daar zo vroeg mogelijk een beroep op kunnen doen als er vragen of problemen zijn. We ontwikkelen de indicatievrije dagbesteding verder en versterken algemene en collectieve voorzieningen. We leggen duidelijke proces- en samenwerkingsafspraken vast. We monitoren ieder kwartaal het gebruik, de kosten en de resultaten en sturen waar nodig bij.

Beleidsveld Jeugdwet	
Doelstelling: Kansrijk opgroeien, passende ondersteuning en zorg voor iedere jeugdige die dat echt nodig heeft; zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We bieden de juiste ondersteuning aan jeugdigen die dat nodig hebben; zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We realiseren een kansrijke start voor alle kinderen in de gemeente Buren. We houden de jeugdzorg toegankelijk en financieel beheersbaar.	We gaan, samen met uitvoeringspartners, in kerngerichte gebiedsteams werken, waardoor ook kortdurende ondersteuning geboden zal worden. Deze teams gaan we dit jaar voorbereiden. We ontwikkelen de ketenaanpak Kansrijke start door. Met het programma Grip op jeugd gaan we de kosten van de jeugdzorg beter beheersen en beter voorspellen. We gaan het aantal uitvoeringspartners terugbrengen en gerichte voorzieningen inzetten, gekoppeld aan beoogde effecten.

Beleidsveld Participatiewet	
Doelstelling: We willen zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking aan het werk te helpen en mee laten doen in de samenleving, bij voorkeur met betaald werk.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Er is een sociaal vangnet voor inwoners die (tijdelijk) niet zelf in hun bestaan kunnen voorzien. Cliënten zijn zo snel mogelijk (weer) zelfstandig en de uitkeringsduur is zo kort mogelijk. De dienstverlening is correct en gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt.	We bieden inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn om in het eigen bestaan te voorzien, maximale mogelijkheden en stimulansen voor re-integratie op de arbeidsmarkt en/ of maatschappelijke participatie. We bieden hen hiervoor (maatwerk) trajecten aan.

Beleidsveld Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	
Doelstelling: We willen dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en deelnemen aan de samenleving.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Inwoners met psychische, psychosociale of verslavingsproblematiek wonen en leven zo zelfstandig mogelijk, nemen naar vermogen deel aan de samenleving en ontvangen tijdig passende ondersteuning. Hiermee voorkomen we maatschappelijke uitval, dak- en thuisloosheid, complexe problematiek en de inzet van zwaardere en duurdere zorg.	We zetten in op vroegsignalering, preventie, herstelgerichte ondersteuning en een sluitende keten van opvang, begeleiding, wonen en participatie. Dit doen we samen met regionale partners, waarbij passende ondersteuning en huisvesting zo dicht mogelijk bij de inwoner worden georganiseerd.

Beleidsveld Gezondheid	
Doelstelling: We gaan voor een Gezond Buren 2040. We werken aan het bevorderen van de (mentale) gezondheid en welzijn van onze inwoners. het verkleinen sociaal-economische gezondheidsverschillen tussen kernen en bevolkingsgroepen.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We streven naar een gezonde generatie in 2040: meer preventie, minder gezondheidsachterstanden en sociaal-economische gezondheidsverschillen tussen kernen en bevolkingsgroepen en een sterke verbinding tussen zorg, gezondheid en sociaal domein.	We werken verder aan onze lokale ambities uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) middels de vijf ketenaanpakken (kansrijke start, kind naar gezonder gewicht, gezonde leefstijl interventie voor volwassenen, welzijn op recept en valpreventie). Vanuit deze afzonderlijke ketenaanpakken werken we steeds meer toe naar één samenhangende en regionale infrastructuur. Hierin richten we zorg, welzijn en preventie steeds meer in rondom de inwoner. We gaan ons lokaal hitteplan actualiseren.

Beleidsveld Huisvesting statushouders en inburgering	
Doelstelling: We voldoen aan de wettelijke verplichting om de (aan de gemeente Buren toegewezen) statushouders te huisvesten en hen goed te laten inburgeren.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De in de gemeente Buren gehuisveste statushouders zo snel mogelijk volledig kunnen participeren in de Nederlandse samenleving. Uitgangspunt is daarbij dat zij ook zo snel mogelijk zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien.	We zorgen voor de huisvesting van statushouders, het verstrekken van informatie en het uitvoeren van de Wet inburgering. We maken hiervoor afspraken met onder andere: - woningcorporaties Thius en Kleurrijk Wonen - Welzijn Rivierstroom - Regio Rivierenland - het ROC Rivor.

Beleidsveld Inwonersparticipatie	
Doelstelling: We willen een gemeente zijn waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners actief kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun leefomgeving.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We benutten we de kracht van de samenleving en de eigen identiteit van de kernen. We zorgen dat participatie een vanzelfsprekend onderdeel wordt van de manier waarop de gemeente beleid maakt en uitvoert. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners worden tijdig en passend betrokken bij gemeentelijke opgaven.	We implementeren de Participatieverordening en vertalen deze naar de dagelijkse werkwijze van de organisatie; We monitoren en evalueren de toepassing van participatie en gebruiken de resultaten om de werkwijze verder te verbeteren; We onderzoeken de mogelijkheden voor digitale ondersteuning van participatie.

Beleidsveld Sociale basis	
Doelstelling: We versterken de sociale basis door ontmoeting, participatie en onderlinge steun te bevorderen, zodat inwoners vitaal, weerbaar en verbonden zijn en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen meedoen in de samenleving.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We breiden de sociale basis uit waardoor de zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname van inwoners toeneemt.	We stellen een Lokale Inclusie Agenda op. We verbinden inwoners aan lokale activiteiten, vrijwilligersinitiatieven en voorzieningen. We versterken het aanbod van de algemene voorzieningen, ontmoetingsactiviteiten en informele ondersteuning in alle kernen van de gemeente Buren.

Beleidsveld Minimabeleid	
Doelstelling: Aan burgers van de gemeente Buren die (tijdelijk) afhankelijk zijn van een laag inkomen, wordt een gerichte financiële bijdrage verstrekt voor bijzondere- en noodzakelijke kosten. Daarnaast bieden we die inwoners (verschillende) mogelijkheden om te kunnen meedoen in de samenleving.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We willen voorkomen dat de minst draagkrachtige inwoners van de gemeente Buren in financiële problemen komen. We willen die inwoners ondersteunen om armoede te voorkomen. Daarnaast bevorderen we dat ook inwoners met een laag inkomen volledig kunnen meedoen aan de samenleving.	We geven inwoners actief voorlichting over het bestaan van zowel de wettelijke- als onze (verschillende) lokale minimaregelingen. We maken afspraken met diverse partijen zoals het volwassenen- en jeugdfonds sport en cultuur, Stichting Leergeld en de Voedselbank. We onderzoeken of één financiële maatwerkvoorziening in plaats van diverse losse voorzieningen positief kan bijdragen.

Beleidsveld Noodopvang ontheemde Oekraïners	
Doelstelling: De gemeente Buren biedt ontheemde Oekraïners een veilige en stabiele opvangomgeving, waarbij participatie, zelfredzaamheid en maatschappelijke integratie worden gestimuleerd.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Ontheemde Oekraïners verblijven in een veilige en kwalitatief goede opvangvoorziening. Ontheemde Oekraïners nemen zoveel mogelijk deel aan de Burense samenleving via onderwijs, werk, taal en participatie en werk.	We bieden voldoende opvangplaatsen die voldoen aan de geldende kwaliteitseisen. We stimuleren deelname aan onderwijs, werk, taalontwikkeling en maatschappelijke activiteiten. We werken samen met maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties, onderwijsinstellingen en werkgevers om participatie en zelfredzaamheid te bevorderen. We monitoren de bezetting, kwaliteit en financiële uitvoering van de opvang en sturen waar nodig bij.

Verbonden partijen
GGD en [Werkzaam](#)

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Samenkracht en burgerparticipatie		3.991	2.779	676	700	522
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo		0	0	0	0	0
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		0	0	0	0	0
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		0	0	0	0	0
Inkomensregelingen		4.829	4.829	4.829	4.829	4.829
WSW en beschut werk		90	200	202	276	182
Arbeidsparticipatie		0	0	0	0	0
Hulpmiddelen en diensten (WMO)		176	176	176	176	176
Huishoudelijke hulp (Wmo)		0	0	0	0	0
Begeleiding (Wmo)		0	0	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)		0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)		0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant lokaal		0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant regionaal		0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant landelijk		0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf lokaal		0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf regionaal		0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf landelijk		0	0	0	0	0
PGB Wmo		0	0	0	0	0
PGB Jeugd		0	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)		85	65	40	35	35
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)		142	109	67	59	59
Jeugdbescherming		0	0	0	0	0
Jeugdreclassering		0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Wmo		0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Jeugd		0	0	0	0	0
Volksgezondheid		213	265	285	330	0
Totaal baten		9.526	8.423	6.275	6.405	5.803
Lasten						
Samenkracht en burgerparticipatie		6.121	4.760	3.059	3.083	2.905
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo		113	78	78	78	78
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		431	452	452	452	452
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		451	383	383	383	383
Inkomensregelingen		6.518	6.366	6.366	6.366	6.366
WSW en beschut werk		2.259	2.284	2.225	2.228	2.068
Arbeidsparticipatie		537	495	495	495	495
Hulpmiddelen en diensten (WMO)		1.024	1.038	975	975	975
Huishoudelijke hulp (Wmo)		2.704	2.702	2.702	2.702	2.702
Begeleiding (Wmo)		1.677	1.679	1.679	1.679	1.679
Dagbesteding (Wmo)		814	828	828	828	828
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)		185	199	199	199	199
Jeugdhulp ambulant lokaal		105	504	504	504	504
Jeugdhulp ambulant regionaal		6.446	5.663	5.663	5.663	5.663
Jeugdhulp ambulant landelijk		324	459	459	459	459
Jeugdhulp met verblijf lokaal			779	779	779	779
Jeugdhulp met verblijf regionaal		2.980	2.314	2.314	2.314	2.314
Jeugdhulp met verblijf landelijk		450	562	562	562	562
PGB Wmo		259	261	261	261	261
PGB Jeugd		430	440	440	440	440
Beschermd wonen (Wmo)		146	183	158	153	153
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)		202	215	173	166	166
Jeugdbescherming		607	630	630	630	630
Jeugdreclassering		87	141	141	141	141
Coördinatie en beleid Wmo		405	276	276	276	276
Coördinatie en beleid Jeugd		413	512	501	484	484
Volksgezondheid		1.880	2.228	2.208	2.252	1.922
Totaal lasten		37.568	36.431	34.510	34.552	33.884
Totaal saldo		-28.040	-28.010	-28.235	-28.147	-28.081

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Toelichting financiële ontwikkelingen + is een voordeel / - is een nadeel Bedragen x €1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Wettelijk / noodzakelijke wijzigingen				
Opvang Oekraïense vluchtelingen	446	0	0	0
De bekostigingsregeling waarin de rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is vanaf 2027 vervangen door een nieuwe regeling. Deze nieuwe regeling is vooral gericht op het vergoeden van werkelijke kosten. Het voordeel dat we hierop begroten is dan ook aanzienlijk lager dan andere jaren. Door onzekerheden rond de opvang(locatie), begroten we dit net als andere jaren alleen voor het eerste jaar.				
Actualisatie budgetten jeugd	-700	-700	-700	-700
De uitgaven binnen de jeugdhulp vanaf 2024 zijn toegenomen, onder andere door een stijging van de complexiteit van de zorg. Het aantal cliënten stabiliseert of neemt licht af, maar de gemiddelde kosten per cliënt stijgen doordat vaker zwaardere, langere en meer intensieve trajecten nodig zijn. Vooral binnen ambulante begeleiding, jeugd-GGZ en verblijf zien we dit terug. In de begroting is een ombuiging van € 1,7 miljoen opgenomen ten opzichte van de prognose voor 2026. We willen die ombuiging realiseren met een pakket maatregelen die zijn opgenomen in het programma 'grip op jeugd'.				
Diverse correcties < € 50.000	10	10	10	10

4. Sport, cultuur en onderwijs

Beleidsvelden

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs, waaronder onderwijsachterstanden, leerplicht en passend onderwijs, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer.

Maatschappelijk doel

We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om:

- te sporten en te bewegen;
- culturele activiteiten bij te wonen;
- zich kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen;
- toegang hebben tot goed en passend onderwijs;
- de basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen) en digitale vaardigheden te versterken.

Externe ontwikkelingen

Onderwijs-, ontwikkel- en ondersteuningsvragen raken steeds meer met elkaar verweven.

Schoolverzuim, thuiszitters en de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp vragen om goede samenwerking tussen onderwijs, gemeente en maatschappelijke partners.

De lees- en schrijfvaardigheid nemen landelijk en ook in de gemeente Buren af, door een toenemend gebruik van social media en AI. Het versterken van de basisvaardigheden blijft hierdoor een belangrijke opgave.

De maatschappelijke en wettelijke rol van de bibliotheek wordt breder, onder andere op het gebied van leesbevordering, basisvaardigheden, digitale inclusie en toegankelijke informatie.

De voorzieningen en het aantal scholen in de kernen neemt af, waardoor onderwijs en voorzieningen verder weg zijn en voor een grotere groep minder of slecht bereikbaar worden.

Wat willen we & wat doen we?

Beleidsveld: Sport	
Doelstelling: Sport en bewegen zijn essentieel bij preventie door het voorkomen van gezondheidsproblemen, het versterken van de sociale verbinding en het vergroten van welzijn. We willen dat iedereen kan meedoen aan sport en bewegen, ongeacht leeftijd, achtergrond of inkomen.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We streven ernaar dat de beweegnorm door zowel de meeste jongeren als door de meeste volwassenen wordt gehaald. Er is een divers en laagdrempelig aanbod van georganiseerde sporten in of nabij de gemeente Buren.	Wij zetten 'Buren Beweegt!' voort; we zorgen dat sport- en beweegaanbod en -activiteiten beter zichtbaar worden, fysiek in de kernen door de buurtsportcoaches en via onze gemeentelijke kanalen en de sociale kaart. We onderzoeken waar, binnen de beschikbare middelen, vitale, open sportparken gerealiseerd kunnen worden. In samenwerking met de Burense Sport Coöperatie (BSC) en de (aangesloten) speeltuinverenigingen zorgen we voor speel- en beweegtuinen in alle kernen voor alle leeftijdsgroepen.

Beleidsveld Cultuur	
Doelstelling: Meedoen aan cultuur helpt om gezond en mentaal fit te blijven en het verlaagt de drempel om mee te doen in de maatschappij. Met cultuur versterken we de samenhang en gaan we eenzaamheid tegen.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Er is een divers en laagdrempelig aanbod van culturele activiteiten in of nabij de gemeente Buren. Het aantal deelnemers aan culturele activiteiten in de kernen is gelijk of hoger dan het landelijk gemiddelde. We zorgen goed voor ons culturele erfgoed.	Met subsidies maken we innovatieve activiteiten van culturele organisaties mogelijk. Met een cultuurcoach brengen we cultuur op de scholen en komen kinderen in aanraking met uiteenlopende culturele activiteiten. We brengen het aanbod en het overzicht van culturele organisaties samen in een sociale kaart. De kernverbinder Cultuur brengt culturele organisaties bij elkaar, met als doel elkaar te versterken. We ondersteunen initiatieven die ons culturele erfgoed zichtbaar en toegankelijk maken.

Beleidsveld Onderwijshuisvesting	
Doelstelling: We zorgen voor voldoende, passende en toekomstbestendige onderwijshuisvesting, zodat kinderen in een veilige, gezonde en stimulerende omgeving onderwijs kunnen volgen. Dit doen we in nauwe samenwerking met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We willen dat schoolgebouwen aansluiten bij de huidige en toekomstige onderwijsbehoefte en bijdragen aan een goed en gezond leer- en leefklimaat.	We starten met het realiseren van de nieuwbouw van de Eben Haëzerschool in Lienden. We maken keuzes in de uitwerking van de scenario's voor basisschool de Blinker in Kerk-Avezaath en starten vervolgens met de ontwerpfase. We implementeren de uitgangspunten die voortkomen uit de beleidsnota ter realisatie van de ambitie gezamenlijke huisvesting van onderwijs en kinderopvang.

Beleidsveld Onderwijsachterstanden	
Doelstelling: We voorkomen en verminderen onderwijsachterstanden en vergroten de kansengelijkheid van Burense kinderen door risico's, zoals taal- of ontwikkelachterstand, vroegtijdig te signaleren, kinderen en ouders tijdig te bereiken en passende ondersteuning te organiseren.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We willen voor kinderen die dat nodig hebben een stevig aanbod van Voorschoolse Educatie, passend bij de geografische spreiding en kleine kernen van Buren. We willen ouders maximaal stimuleren om kinderen, die dat nodig hebben, deel te laten nemen aan Voorschoolse Educatie. We brengen het aantal inwoners met beperkte basisvaardigheden naar beneden, in ieder geval tot ruim onder het landelijk gemiddelde.	We versterken lezen, taalvaardigheid en digitale vaardigheden en zorgen voor kerngerichte en toegankelijke bibliotheekvoorzieningen die bijdragen aan ontwikkeling, ontmoeting en volwaardige deelname aan de samenleving. We realiseren een nieuwe bibliotheekvoorziening in de kern Maurik. We gebruiken de Peutermonitor voor inzicht in indicaties, deelname, bereik, non-bereik, redenen van niet-deelname, spreiding over de kernen en afgenomen uren Voorschoolse Educatie. We nemen naar aanleiding daarvan de benodigde maatregelen.

Verbonden partijen

Voor dit programma is geen specifieke verbonden partij. Het complete overzicht van de verbonden partijen is opgenomen in paragraaf 'Verbonden partijen'.

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Beheer overige gebouwen en gronden		2.928	158	158	158	158
Onderwijshuisvesting		72	71	71	71	71
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		657	657	657	657	657
Sportbeleid en activering		150	135	135	135	0
Sportaccommodaties		184	184	184	184	184
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		18	18	18	18	18
Musea		2	2	2	2	2
Cultureel erfgoed		3	3	3	3	3
Media		39	39	39	39	39
Totaal baten		4.053	1.267	1.267	1.267	1.132
Lasten						
Beheer overige gebouwen en gronden		1.289	306	310	306	306
Onderwijshuisvesting		1.217	1.127	1.645	1.382	1.387
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		2.051	2.044	2.020	2.020	2.020
Sportbeleid en activering		295	242	242	242	107
Sportaccommodaties		572	584	583	583	568
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		305	308	308	233	233
Musea		9	9	9	9	9
Cultureel erfgoed		225	221	221	220	219
Media		715	496	496	496	496
Totaal lasten		6.678	5.337	5.834	5.491	5.345
Totaal saldo		-2.625	-4.072	-4.568	-4.224	-4.215

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Geen mutaties.

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Beleidsvelden

Het programma omvat de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Maatschappelijk doel

We zetten in op de kwaliteit van onze dienstverlening en besluitvorming en streven daarbij naar waardering vanuit onze inwoners, bedrijven en instellingen.

We willen een gemeente zijn die veilig is en waarin mensen zich veilig voelen.

Externe ontwikkelingen

We zetten ingezet beleid op het gebied van inwoners, bestuur en veiligheid voort en werken aan het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma.

Wat willen we & wat doen we?

Beleidsveld Inwonerszaken	
Doelstelling: We zijn een toegankelijke en dienstverlenende overheid die dicht bij de inwoners staat. We zorgen voor uitstekende dienstverlening, waarbij onze inwoners snel, vriendelijk en correct worden geholpen via het kanaal van hun voorkeur (digitaal, telefonisch of aan de balie).	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
• Wij handelen minimaal 50% van de telefonische vragen direct af bij het eerste contact. • Wij beantwoorden binnenkomende digitale en schriftelijke klantvragen binnen 5 werkdagen.	• Wij optimaliseren de kennis van onze KCC-medewerkers om klantvragen zoveel mogelijk zelf af te handelen. • Wij wijzen vragen direct toe aan de juiste medewerker en wijzen hen op de geldende termijnen voor antwoord.

Beleidsveld Inwonerszaken	
Doelstelling: Een betrouwbare, accurate en zorgvuldige ondersteuning van onze inwoners bij alle belangrijke levensgebeurtenissen, identiteitsvraagstukken en registraties. Wij waarborgen een correcte, actuele en veilige Basisregistratie Personen (BRP) en zorgen dat officiële documenten snel en op verzoek beschikbaar zijn voor onze inwoners.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
• Wij houden de uitval en foutmarge binnen de Basisregistratie Personen (BRP) onder de 0,5% op jaarbasis. • Wij zorgen dat inwoners binnen twee weken terecht kunnen voor een afspraak aan de balie en te allen tijde digitaal voor zover dit mogelijk is binnen de wettelijke kaders.	• Wij voeren kwaliteitscontroles uit op de gegevens in de BRP en voeren bij signalen en op basis van integrale plannen adres- en leegstandsonderzoeken uit. • Wij zorgen voor voldoende bezetting en opgeleide medewerkers en wijzen inwoners via website en direct contact op de digitale mogelijkheden.

Beleidsveld Veiligheid	
Doelstelling: Een veilige, leefbare en weerbare leefomgeving in alle zeventien kernen en het buitengebied van Buren. We werken hierin samen met onze partners en in lijn met- en binnen de kaders van het Integraal Veiligheidsplan De Waarden.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
- Wij werken - op basis van het nieuwe Integraal Veiligheidsplan - een Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid uit, met de concrete actiepunten voor onze gemeente per prioriteit uit het Veiligheidsplan. - Wij zorgen voor zichtbare en benaderbare toezicht & handhaving in al onze kernen.	- Wij organiseren minimaal 1 interventie of actie per prioriteit uit het Veiligheidsplan. - Wij zorgen dat onze BOA's minimaal eenmaal per week werken in iedere kern.

Beleidsveld Bestuur	
Doelstelling: Een besluitvaardig bestuur dat in verbinding staat met inwoners, bedrijven, instellingen en andere stakeholders. Dat geldt ook voor onze strategische samenwerkingsverbanden, waar een deel van onze werkzaamheden uitgevoerd worden.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
- Wij werken vanuit een duidelijke ambitie en visie - We werken vanuit een duidelijk kader voor wat betreft de verbonden partijen	- Wij stellen een uitvoeringsprogramma op voor de komende raadsperiode - In regio verband wordt een nieuwe nota verbonden partijen opgesteld en aan de gemeenteraad voorgelegd.

Verbonden partijen

[Regio Rivierenland](#), [Regionaal Archief](#) en [Veiligheidsregio Gelderland-Zuid](#)

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Bestuur		92	92	92	92	92
Burgerzaken		609	724	724	724	724
Crisisbeheersing en Brandweer		20	20	20	20	20
Openbare orde en veiligheid		47	39	39	39	39
Totaal baten		768	875	875	875	875
Lasten						
Bestuur		2.379	2.369	2.347	2.347	2.346
Burgerzaken		1.004	1.138	1.138	1.138	1.138
Crisisbeheersing en Brandweer		2.960	3.117	3.270	3.309	3.337
Openbare orde en veiligheid		661	698	698	698	698
Totaal lasten		7.004	7.322	7.453	7.492	7.519
Totaal saldo		-6.235	-6.447	-6.577	-6.616	-6.644

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Toelichting financiële ontwikkelingen + is een voordeel / - is een nadeel Bedragen x €1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Wettelijk noodzakelijk				
Overige personele lasten	146	163	163	163
In het coalitieakkoord is vastgesteld dat het college met 1 FTE minder gaat werken. Dat zorgt voor een vrijval in de begroting aan salarislasten. Daarnaast zijn mogelijke wachtgeldregelingen en de pensioenen wethouders weer geactualiseerd.				
Diverse correcties < € 50.000	-14	-14	-14	-14

6. Bedrijfsvoering (inclusief algemene dekkingsmiddelen)

Beleidsvelden

Dit programma omvat de bedrijfsvoering, hieronder verstaan we alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie.

Maatschappelijk doel

Wij investeren in een organisatie die dienstbaar, professioneel en toegankelijk is, en die inwoners en ondernemers snel en duidelijk helpt.

Wij voeren een sober en solide financieel beleid. Daarbij bewaken we onze reservepositie, zodat we financiële tegenvallers kunnen opvangen zonder direct in te grijpen in de dienstverlening.

Externe ontwikkelingen

De hoogte van de algemene uitkering via het Gemeentefonds blijft afhankelijk van rijksbeleid en daarmee een onzekere factor.

Wat willen we & wat doen we?

Beleidsveld Organisatie	
Doelstelling: We investeren in een sterke, zelfstandige ambtelijke organisatie door het aantrekken, behouden en ontwikkelen van vakbekwame medewerkers die werken volgens onze kernwaarden: persoonlijk, professioneel en met plezier.	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We investeren in leren en ontwikkelen van medewerkers met als doel duurzame inzetbaarheid en behoud van medewerkers (onboarding). We versterken de arbeidsmarktcommunicatie om de gemeente Buren aantrekkelijk te positioneren als werkgever en lokaal betrokken medewerkers aan te trekken. We ondersteunen leidinggevendenden bij de ontwikkeling van houding en gedrag van medewerkers, passend bij ons motto: "Echt Buren, in de kern maken we het samen mogelijk."	We zorgen voor een goed onboarding proces voor nieuwe medewerkers. We stellen een organisatie breed opleidingsplan op. Daarnaast is strategische personeelsplanning onderdeel van de jaarlijkse HR gesprekscyclus. We sturen op formatiebeheer en investeren in een training voor leidinggevendenden op gebied van ziekteverzuim. We werken samen aan de ontwikkeling van "Echt Buren in de kern maken we het samen mogelijk" in de teams.
Beleidsveld Financiën	
Doelstelling: Een sober en solide financieel beleid	
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een structureel sluitende (meerjarenbegroting).	Wij stellen een plan van aanpak met ombuigingsmaatregelen voor de begroting 2028-2031 op, om een gezond financieel meerjarenperspectief te waarborgen. Wij willen samen met de auditcommissie bepalen op welke manier we de gemeenteraad periodiek informeren over de financiële ontwikkelingen en budgetten.

Verbonden partijen

[NV Bank Nederlandse Gemeenten](#) en [NV Vitens](#)

Een overzicht van de verbonden partijen is opgenomen in de paragraaf '[Verbonden partijen](#)'.

Een overzicht van de baten en lasten op overhead vindt u hier [Toelichting overhead](#).

Wat kost het?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Overhead		1.881	1.703	1.399	1.289	1.126
Treasury		60	70	70	70	70
OZB Woningen		6.642	6.814	6.814	6.814	6.814
OZB niet-woningen		2.580	2.645	2.645	2.645	2.645
Belastingen overig		84	64	44	24	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen		52.855	54.947	52.769	52.904	53.542
Overige baten en lasten		0	0	0	0	0
Totaal baten		64.102	66.243	63.741	63.746	64.197
Lasten						
Overhead		14.150	13.658	13.624	13.655	13.574
Treasury		-43	-44	87	144	142
OZB Woningen		597	590	559	559	559
OZB niet-woningen		75	82	82	82	82
Belastingen overig		151	180	180	180	178
Algemene uitkering en overige uitkeringen						
Overige baten en lasten		230	870	877	875	875
Totaal lasten		15.160	15.336	15.409	15.495	15.410
Totaal saldo		48.942	50.908	48.332	48.251	48.787

De reservemutaties zijn opgenomen in de financiële begroting in het overzicht 'baten en lasten'

Mutaties na kadernota

Toelichting financiële ontwikkelingen + is een voordeel / - is een nadeel Bedragen x €1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Financieel technische wijzigingen				
Staat van investeringen	56	23	-9	26
In de begroting actualiseren we altijd het overzicht van de investeringen. We passen onder andere het percentage van de rente toerekening aan. Daarnaast worden de verrekeringen met voorzieningen indien nodig ook aangepast. Dit zorgt voor een positief effect van het saldo op de begroting 2027.				
Algemene uitkering	735	579	270	362
De algemene uitkering is begroot op het niveau van de meicirculaire 2026. De bedragen en opbouw hiervan zijn opgenomen in de raadsinformatiebrief van 30 juni 2026.				
Legesverordening	155	155	155	155
In de legesverordening 2027 is opnieuw beoordeeld hoeveel aanvragen op de diverse belastbare feiten worden gedaan, zijn de tarieven geïndexeerd en is de kostendekkendheid bepaald. Om de kostendekkendheid van de legesverordening 2027 rond de 100% te brengen is het tarief op de bouwleges (met name de ruimtelijke toets) naar boven bijgesteld. Dit voordeel komt terug in programma 1. In de programma's twee, drie, en vijf is de mutatie van de legesverordening meegenomen in de overige mutaties onder de € 50.000.				
Wettelijk noodzakelijk				
Personeelslasten organisatie	192	215	215	215
Bij de kadernota 2027 is een inschatting gemaakt van de personele lasten. Daarbij is rekening gehouden met de huidige CAO en alle trede stijgingen. In geval van vacatures worden de salarislaster geschat op halverwege de salarisschaal. Dat is besloten bij ZBB. Na het actualiseren van alle salarislaster blijkt dat we een voordeel in de meerjarenbegroting kunnen realiseren.				
Diverse correcties < € 50.000	88	99	99	99

Paragrafen

Lokale Heffingen

Inleiding

De opbrengsten uit de lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van onze gemeente. In deze paragraaf laten we de ontwikkelingen van de verschillende heffingen zien.

De heffingen bestaan uit algemene heffingen en bestemmingsheffingen.

Algemene heffingen zijn bijvoorbeeld onroerende-zaakbelastingen, hondenbelasting en verblijfsbelasting. De opbrengsten van de algemene heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Bij bestemmingsheffingen is er een samenhang tussen de opbrengsten en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties. Denk bij bestemmingsheffingen aan de rioolheffing of leges.

Bestemmingsheffingen worden ook wel retributies genoemd.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij heffen een deel van de toegestane belastingsoorten. De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt de raad een afzonderlijke verordening vast.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. Bij het vaststellen van de tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% van de kosten dekken. Dit betekent dat de begrote inkomsten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de begrote uitgaven. Bij sommige heffingen zien wij af van volledige kostendekking. Dit doen we bijvoorbeeld bij lijkbezorgingsrechten. Het overzicht van de [kostendekkendheid](#) vindt u in deze paragraaf.

De kosten die wij maken voor de heffing en invordering van de belastingen en rechten worden verdeeld over de bestemmingsheffingen en de algemene heffingen. Omdat de meeste werkzaamheden niet specifiek voor één belastingsoort zijn, is het niet mogelijk om een specifiekere inschatting te maken.

Eventuele besluitvorming na het maken van deze begroting verwerken wij bij het opstellen van de belastingverordeningen.

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen van toepassing op de lokale heffingen.

Belastingen

Op grond van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de bestemming zelf bepalen. De onroerendezaakbelasting (OZB) is in onze gemeente de belasting met de grootste opbrengst. Daarnaast heffen wij hondenbelasting en verblijfsbelasting.

Hondenbelasting

Inleiding

De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden per huishouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Bij een algemeen dekkingsmiddel is het doel van de opbrengsten niet vooraf bepaald en kan de gemeente zelf kiezen waaraan ze het geld besteedt.

Beleidskaders

De raad stelt de verordening hondenbelasting vast.
Jaarlijks vindt een hondencontrole plaats in een deel van de gemeente.

Ontwikkelingen

We schaffen de hondenbelasting in 2030 af. De raad heeft destijds besloten om dit in tien jaar af te laten nemen.

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tarief	32	29	24	16	9	0

Onroerende zaakbelastingen

Inleiding

De onroerendezaakbelastingen (OZB) worden geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet.

De gemeente heft twee soorten belastingen:

- Een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen.
- Een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Woningen zijn vrijgesteld van gebruikersbelasting. Bij niet-woningen met woondelen wordt voor de gebruikersbelasting ook de waarde van de woondelen buiten beschouwing gelaten. Denk bij woondelen aan een boerderij of een winkelpand met bovenwoning.

De onroerendezaakbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Bij een algemeen dekkingsmiddel is het doel van de opbrengsten niet vooraf bepaald en kan de gemeente zelf kiezen waaraan ze het geld besteedt.

Grondslag

De grondslag voor de OZB is de WOZ-waarde. WOZ staat voor de Wet waardering onroerende zaken. Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Aan het begin van elk jaar ontvangt iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking met daarbij de OZB-aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in woningwaarderingssstelsel

De WOZ-waarde heeft ook invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het woningwaarderingssstelsel is voor een deel gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Huurders van woningen hebben hierdoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. De jaarlijkse huurverhoging kan beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs, die direct in verband staat met de WOZ-waarde. Daarom is het belangrijk dat de huurder van een woning de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Zij ontvangen op verzoek ook een WOZ-beschikking.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordening onroerendezaakbelastingen (OZB) vast.

Ontwikkelingen

Het tarief van de onroerendezaakbelasting wordt in 2027 verhoogd met de BBP index van 2,5%. Dit is vastgesteld in de kadernota 2027.

Verblijfsbelasting

Inleiding

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet heft de gemeente verblijfsbelasting van aanbieders met overnachtingsmogelijkheden binnen de gemeente. Denk hierbij aan hotels, pensions, campings, vakantieparken en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten. De verblijfsbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Bij een algemeen dekkingsmiddel is het doel van de opbrengsten niet vooraf bepaald en kan de gemeente zelf kiezen waaraan ze het geld besteedt.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordening vast voor de verblijfsbelasting. We gebruiken het vastgestelde kader van de gemeenteraad bij het vaststellen van de tarieven voor 2027. De tarieven worden verhoogd met een indexering.

Ontwikkelingen

Sinds 2024 heeft de gemeenteraad gekozen voor een gedifferentieerd tarief. Campings betalen een lager tarief per persoon dan hotels en B&B's.

We verwachten jaarlijks een geleidelijke toename van de opbrengst van verblijfsbelasting. Dit komt door de ontwikkeling van grootschaligere recreatieparken in onze gemeente. Sinds 2026 is het mogelijk om een aangifte verblijfsbelasting digitaal bij de gemeente via de website in te dienen.

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tarief	1,3	1,31	1,32	1,33	1,34	1,35

Heffingen

In de Gemeentewet staat dat de gemeente ook rechten kan heffen. Bij de rechten zijn wij niet vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal alle kosten dekken. Tegenover het betalen van rechten staan directe diensten. In totaliteit van de verordening mag de gemeente hier geen winst op maken.

De kostendekkendheid wordt beoordeeld door te kijken naar de begrote inkomsten en uitgaven. Kostendekkendheid houdt in dat we niet meer belasting mogen heffen dan de kosten. Wij kennen een afvalstoffenheffing (via de Avri/BSR), lijkbezorgingsrechten, rioolheffing en leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen. Bij tarieven voor bijvoorbeeld paspoorten en rijbewijzen zijn we gebonden aan maximale bedragen, vastgesteld door het Rijk.

Afvalstoffenheffing (via Avri)

Inleiding

De afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer. De heffing is voor gebruikers van percelen, waar huishoudelijk afval kan ontstaan, waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen. De Avri brengt een vast bedrag per huishouden in rekening. Daarnaast brengen we een bedrag per weggegooid afvalzak of geleegde container in rekening. Het uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is dat die 100% de kosten dekt.

Beleidskaders

Onze gemeente laat de afvalstoffenheffing via een gemeenschappelijke regeling uitvoeren door de Avri. De belastingaanslagen worden verzonden door de BSR (Belastingsamenwerking Rivierenland) in Tiel. De tarieven worden bepaald door het bestuur van de Avri. Er is sinds 2019 een vast tarief en een variabel (per afvalzak) tarief. Meer informatie vindt u op [de website van de Avri](#).

Ontwikkelingen

Meer informatie vindt u op [de website van de Avri](#).

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tarief	341	361	368	368	368	368

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding

Op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet mag de gemeente lijkbezorgingsrechten heffen. Lijkbezorgingsrechten worden betaald als iemand een graf afkoopt. Voor oude graven kunnen mensen nog gebruikmaken van het jaarlijks onderhoud.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordening lijkbezorgingsrechten vast. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2027 gelden de volgende uitgangspunten:

- De lijkbezorgingsrechten mogen wettelijk gezien maximaal 100% de kosten dekken. Dit betekent dat de begrote opbrengsten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de begrote uitgaven. Bij de lijkbezorgingsrechten streeft de gemeente niet naar 100% kostendekking.
- Sinds 2021 is de korting bij het afkopen van het onderhoud 10%. In het verleden was dit 25%.
- De jaarlijkse tarieven stijgen mee met de BBP index van 2,5%.

Ontwikkelingen

We actualiseren het begraafplaatsenbeleid. Daarnaast krijgen rechthebbenden over vijf jaar (2030) een jaarlijkse onderhoudsaanslag over de graven die zij in het verleden voor onbepaalde tijd afkochten. Voor de komende jaren zal op basis het nieuwe beleid ook de afweging gemaakt moeten worden hoe de voorziening op peil gebracht wordt.

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tarief	146	149,9	153,6	153,6	153,6	153,6

Leges

Inleiding

Voor het verlenen van diensten heffen wij leges. In de legesverordening is op grond van artikel 229 van de Gemeentewet geregeld voor welke diensten leges betaald moeten worden. De persoon die leges moet betalen, is degene die de dienst aanvraagt of voor wie het is bedoeld.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordening vast voor de leges. Bij het vaststellen van de tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeente mag het tarief zelf bepalen. Het tarief mag nooit meer dan 100% kostendekkend zijn. Dit betekent dat de begrote opbrengst van deze heffingen in totaal niet hoger mag zijn dan de begrote uitgaven.
- Tegenover het betalen van rechten staan directe diensten.
- De kostendekkendheid wordt beoordeeld op de begrote inkomsten en uitgaven. We passen bij de leges op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe. Dit betekent dat we de opbrengsten voor het een product gebruiken om de kosten voor een ander product te verlagen. Hierdoor kan het kostendekkendheidspercentage per product verschillen, afhankelijk van de omstandigheden. Dit gebeurt bij bijna elke legesverordening.
- Voor een aantal tarieven, zoals het tarief voor paspoorten, identiteitsbewijzen en rijbewijzen, bepaalt het Rijk de maximale bedragen.

Ontwikkelingen

De raad hanteert als uitgangspunt dat leges zoveel mogelijk 100% kostendekkend moeten zijn. Wanneer er bij een dienst bewust wordt gekozen voor een lager bedrag, dient de rest van de kosten gedekt te worden uit de algemene middelen of de financiële bijdragen uit het Gemeentefonds.

Elk jaar wordt de kostendekkendheid van de tarieven bekeken met de vakafdelingen. Het voorstel voor het vaststellen van de legestarieven wordt in de maand december aan de raad voorgelegd.

Rioolheffing

Inleiding

De rioolheffing is gebaseerd op de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is een belasting voor huishoudens en bedrijven om het beheer en het behoud van de riolering te betalen. Het gaat om de uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is geregeld in artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleidskaders

De gemeenteraad stelt de verordening rioolheffing vast. Bij het vaststellen van de tarieven geldt het volgende uitgangspunt:

- De rioolheffing mag wettelijk gezien maximaal 100% de kosten dekken. Dit betekent dat de begrote opbrengsten van deze heffing niet hoger mogen zijn dan de begrote uitgaven. Wij voldoen hieraan.

In het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) staan de tarieven voor meerdere jaren vermeld.

Ontwikkelingen

We stellen in 2026 een nieuw gemeentelijk rioleringsplan 2027-2030 (GRP) vast. De actualisatie van dit GRP kan invloed hebben op de hoogte van de rioolheffing voor de komende jaren. Het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan wordt in de raad van december 2026 voorgelegd. In onderstaande tabel zijn de tarieven opgenomen zoals vastgesteld door de raad in oktober 2022 (Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie deel 1 2022, Z.043927)

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tarief	255	260	265	270	275	280

Ontwikkeling tarieven

Belasting of heffing	Ontwikkeling
Hondenbelasting	Ieder jaar wordt de opbrengst met € 20.000 verlaagd.
Onroerende zaakbelastingen	Het tarief van de OZB wordt jaarlijks verhoogd met de inflatie
Lijkbezorgingsrechten	De tarieven worden jaarlijks verhoogd met de inflatie.
Leges	De tarieven zijn maximaal kostendekkend op basis van de begrote kosten en begrote opbrengsten
Rioolheffing	Maximaal kostendekkend. In december 2026 zal het nieuwe rioleringsplan worden voorgelegd aan de raad.
Verblijfsbelasting	Het tarief wordt, in overeenstemming met de kadernota 2027, met 2 cent verhoogd.

Opbrengsten

Soort belasting of heffing (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2025	Begroting 2026	2027	2028	2029	2030
Belastingen						
Baten hondenbelasting		84	64	44	24	0
Baten OZB eigenaren niet-woningen		1.565	1.604	1.604	1.604	1.604
Baten OZB eigenaren Woningen		6.622	6.788	6.788	6.788	6.788
Baten OZB gebruikers		1.015	1.040	1.040	1.040	1.040
Baten verblijfsbelasting		460	516	566	566	566
Totaal belastingen		9.747	10.013	10.043	10.023	9.999
Heffingen						
Afvalverwijdering en verwerking		4.083	4.473	4.473	4.473	4.473
Baten rioolheffing		3.376	3.537	3.537	3.537	3.537
Baten sec.leg burgerz/Sec.leg burgerz bat en afdr		75	66	66	66	66
Begraafplaatsrechten		113	117	117	117	117
Totaal heffingen		7.647	8.192	8.192	8.192	8.192

In de tabel hierboven staan de belastingopbrengsten van de OZB eigenaren woningen gebaseerd op opbrengsten uit belastingaanslagen. Op het taakveld OZB Woningen staan ook opbrengsten geraamd voor aanmaningen en dwangbevelen van € 20.000. Deze opbrengsten maken geen onderdeel uit van bovenstaande tabel.

Kostendekkendheid

Recapitulatie kostendekkendheid leges 2027 gemeente Buren		Lasten	Baten	%
Rioolheffing		3.537.000	3.537.000	100%
	Kosten taakveld	2.984.658		
	Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-232.814		
	Toe te rekenen overhead	408.898		
	Toe te rekenen BTW	200.000		
	Storting in voorziening GRP	176.258		
Lijkbezorgingsrechten		495.405	171.204	35%
	Kosten taakveld	514.962		
	Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-26.500		
	Toe te rekenen overhead	62.886		
	Lasten die niet toegerekend worden (raadsbesluit)	-55.943		
Legesverordening (hoofdstukken 1, 2 en 3)		3.154.677	3.129.390	99%
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	1.036.204	1.098.043	106%
	Netto kosten taakveld	911.350		
	Toe te rekenen overhead	124.855		
Hoofdstuk 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning	2.051.247	1.995.924	97%
	Netto kosten taakveld	1.804.087		
	Toe te rekenen overhead	247.160		
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	67.225	35.422	53%
	Netto kosten taakveld	59.125		
	Toe te rekenen overhead	8.100		

Lokale lastendruk

Inleiding

De opbouw van de woonlasten van de gemeente Buren en de omliggende vier gemeenten Tiel, Neder-Betuwe, West-Betuwe en Culemborg staan in het onderstaande overzicht. De gegevens zijn afkomstig van de website van het [COELO](#) en gaan over het jaar 2026.

Lastendruk Buren en regiogemeenten

In de vergelijking gaan we uit van een woningeigenaar (met gezin) met een gemiddelde WOZ-waarde van € 571.064, die ook gebruiker is van de woning. In het overzicht gaan we uit van de tarieven die geldig zijn in het belastingjaar 2026. De tarieven voor 2027 zijn nog niet bekend.

In onderstaand overzicht is een vergelijking gemaakt met vier omliggende gemeenten. Voor de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en de totale lastendruk is een gemiddelde berekend. De gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente is hoger dan in de andere omliggende gemeenten waardoor ook de lastendruk bovengemiddeld is.

Belastingsoort	Buren	Tiel	Neder-Betuwe	West Betuwe	Culemborg	Gemiddelde
OZB Eigendom Woning	€ 669	€ 425	€ 542	€ 539	€ 503	€ 536
Rioolheffing Eigendom	€ 260	n.v.t.	€ 213	n.v.t.	€ 297	€ 313
Rioolheffing Gebruik	n.v.t.	€ 252	n.v.t.	€ 542	n.v.t.	
Afvalstoffenheffing	€ 428	€ 442	€ 419	€ 427	€ 436	€ 430
Lastendruk 2025	€ 1.357	€ 1.119	€ 1.174	€ 1.508	€ 1.236	€ 1.279

Bezwaar en beroep WOZ

Inleiding

Vanwege de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangen wij bezwaarschriften. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift, dan kan hij in beroep gaan bij de rechtbank of in hoger beroep gaan bij het gerechtshof.

Ontwikkelingen

We investeren tijd in en hebben aandacht voor de bezwaarprocedure door de informele aanpak. We verwachten dat het aantal formele bezwaren en beroepen voor belastingen en WOZ-zaken stabiel blijft.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een wettelijke verplichte paragraaf. De bepalingen over deze paragraaf zijn verwoord in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

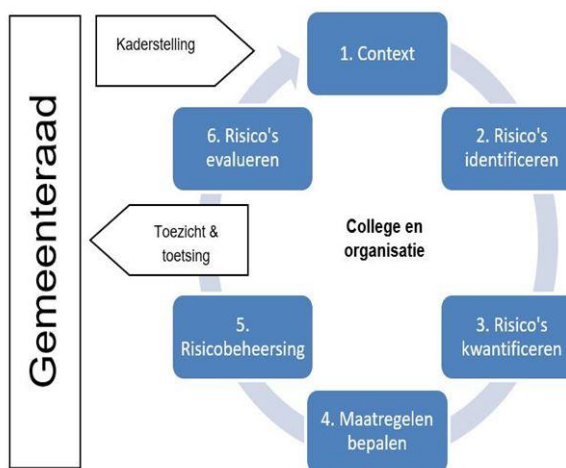
Deze paragraaf geeft een indicatie over de robuustheid van de voorliggende begroting. Met welke risico's kan de gemeente te maken krijgen en in welke mate kunnen ze opgevangen worden zonder ingrijpende maatregelen te moeten treffen?

In hoofdstuk Risicomanagement is het geactualiseerde risicoprofiel opgenomen. De bestaande risico's zijn beoordeeld op omvang en kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet. Indien aanwezig, zijn nieuwe risico's toegevoegd.

In hoofdstuk Weerstandsvermogen vindt u de actuele omvang van het gemeentelijke weerstandsvermogen.

Beleidskaders

Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit leidt tot een directe aanpassing van het beleid. Voor het beoordelen van de 'weerstand' is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's (benodigd) en het aanwezige vrije vermogen (beschikbaar). Het gaat hierbij alleen om risico's waarvoor geen of wellicht onvoldoende verzekeringen zijn afgesloten, voorzieningen zijn gevormd of budgetten binnen de begroting beschikbaar zijn.

Beschikbaar weerstandsvermogen

Incidenteel weerstandsvermogen

1. Algemene reserve

De algemene reserve is het belangrijkste instrument om onvoorziene tegenvallers op te vangen. De reserve bestaat uit twee delen, het vrij aanwendbare deel en het beklemd deel. Het beklemd deel is gelijk aan de omvang van het risicoprofiel. Beide delen vormen samen één reserve. De totale

algemene reserve is beschikbaar om incidentele risico's op te vangen.

2. Vrij besteedbare bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves hebben een specifiek doel. Omdat de raad de mogelijkheid heeft om het doel van de bestemmingsreserve te wijzigen, kunnen deze bestemmingsreserves deel uitmaken van het incidenteel weerstandsvermogen. Dit geldt alleen voor het "vrije" deel van de bestemmingsreserve oftewel dat deel waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan.

3. Post onvoorzien

De post onvoorzien is € 1.000.

4. Positief begrotingsresultaat

Er is geen sprake van een vrije begrotingsruimte in 2027. Het saldo is € 1.246.000 negatief. Zie voor meer informatie over het verloop van het saldo de [financiële beschouwingen](#). We houden rekening met het saldo inclusief incidentele posten. Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is hier niet relevant.

Structureel weerstandsvermogen

5. Onbenutte belastingcapaciteit

Het gaat hier om de wettelijke ruimte die er is om onze belastingopbrengsten te verhogen. De totale onbenutte belastingcapaciteit 2027 bedraagt € 1.438.331.

Verwacht weerstandsvermogen op 1 januari 2027 (x 1.000)	Bedrag
Incidenteel weerstandsvermogen	
Algemene reserve	€ 3.388
Vrij besteedbare reserves	0
Post onvoorzien	1
Begrotingsresultaat 2027	€ -1.246
Saldo incidenteel	€ 2.142
Structureel weerstandsvermogen	
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.438
Saldo structureel	€ 1.438
Totaal	€ 3.580

Risicomanagement

Hieronder presenteren wij de meest omvangrijke risico's. Onder een risico verstaan we het gevaar voor (financiële) schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade). Wij hebben de risico-inventarisatie geactualiseerd, de risico's geanalyseerd en beoordeeld en vervolgens zoveel als mogelijk gekwantificeerd. De risico's die we kunnen kwantificeren, staan vermeld in deze paragraaf.

Net als bij de begroting 2026 werken met vaste categorieën omdat we zien dat door de jaren heen steeds dezelfde risico's onze aandacht vragen. Ook zien we dat gemeenten doorgaans dezelfde risico's opnemen. Het risico-overzicht is vooral informatief bedoeld. We zien dat we in de praktijk maar zeer beperkt een beroep doen op het weerstandsvermogen. In sommige gevallen zijn we verzekerd (datadiefstal), of stelt de rijksoverheid een specifieke uitkering beschikbaar (Covid, opvang Oekraïners e.d.).

Ten opzichte van voorgaande jaren is het risico-overzicht uitgebreid met informatie over de kans en impact. Daarnaast zijn er (indien mogelijk) beheersmaatregelen opgenomen. Sommige risico's hebben, als zij zicht voordoen, een structureel effect op de gemeentebegroting. Omdat het dan enkele jaren vraagt om dit risico op te vangen binnen de begroting worden deze risico's meegewogen met de factor 2,5. Dit staat bij een gemiddelde ingroei (eerste jaar 100%, tweede jaar 75%, derde jaar 50% en vierde jaar 25%) gelijk aan het percentage waarmee het ten laste zal komen van de algemene reserves.

nr	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans	Geldgevolg	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
1	Gemeentefonds	De grootste inkomstenbron van de gemeente is de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Voor deze inkomsten is de gemeente sterk afhankelijk van het Rijk. Nieuwe financieringssysteem (waaronder herverdeling), bezuinigingen e.d. werken door in het gemeentefonds. Het eerder aangekondigde ravijnjaar is verschoven naar 2028. Het Rijk heeft een aantal aanvullende maatregelen gepresenteerd, waarbij de kosten van jeugdzorg vanaf 2028 zouden moeten afnemen. De inspanning voor deze maatregelen, die nog niet heel concreet zijn, ligt bij het Rijk. Daarnaast zien we een risico in de inflatiecorrectie, waarbij prijsstijgingen niet altijd volledig gecompenseerd worden in de algemene uitkering.	We houden in onze begroting al rekening met zowel het ravijnjaar als de herverdeelde effecten door de nieuwe financieringssysteem. Als de rijksmaatregelen op jeugdzorg niet behaald worden, volgt er compensatie in de algemene uitkering. We hebben de financiële gevolgen van deze maatregelen budgetneutraal in onze begroting opgenomen. Voor de werkelijke indexering hebben we een schatting opgenomen in een stelpost.	30%	750.000	225.000	
2	Nieuwe taken	Gemeente kunnen als gevolg van gewijzigd rijksbeleid nieuwe taken opgelegd krijgen of te maken krijgen met nieuwe eisen ten aanzien van bestaande taken. Actuele voorbeelden hiervan zijn: Omgevingswet: sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De nieuwe wet voegt oude wetten samen en voorziet in één loket waar inwoners een vergunning kunnen aanvragen. Vanaf 2024 wordt gewerkt aan nieuwe omgevingsprogramma's. Tevens moet het tijdelijk omgevingsplan, dat bestaat uit de huidige bestemmingsplannen, voor 1 januari 2032 worden omgezet naar een gebiedsdekkend omgevingsplan.	Rijksontwikkelingen en ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden nauwlettend in de gaten gehouden. De mogelijke gevolgen kunnen zowel incidenteel als structurele impact hebben op de gemeente. In geval van structurele effecten wordt bekeken op welke wijze deze binnen de begroting opgevangen kunnen worden door bijvoorbeeld herprioritering	30%	1.000.000		300.000

3	Hervormingsagenda Jeugd	Deze agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst. De hervormingsagenda vraagt zowel regionaal als lokaal om aanpassingen in de uitvoering, waaronder de ontwikkeling van stevige lokale teams en het inbedden van kortdurende ondersteuning daarin. Dit om hulpvragen sneller op te pakken en dure indicaties te voorkomen. Deze ontwikkelingen vragen om personele capaciteit en om nieuwe samenwerkingsafspraken met uitvoeringspartners. Onzeker is nog welke inzet hier precies voor nodig is en welke vergoedingen daar tegenover staan vanuit het Rijk.	We volgen de ontwikkelingen op de voet en zijn actief betrokken bij de regionale invulling. Daarnaast geven we lokaal zo pragmatisch mogelijk uitvoering aan de vrij complexe wetgeving, waarbij inwoners zoveel mogelijk profiteren van de gewenste veranderingen en we ons behoeden voor extra overheadkosten.	50%	300.000	150.000	
4	Verbonden partijen	Gemeenten besteden een substantieel deel van hun taken uit aan verbonden partijen. Aandachtspunt daarbij is de regie op kosten en het vinden van samenwerking met andere gemeenten. Gemeenschappelijke regelingen hebben hun eigen weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen. Indien deze capaciteit niet toereikend is, dan zijn de eigenaren van de gemeenschappelijke regelingen (de gemeenten) achtervang.	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Indien mogelijk/ noodzakelijk gezamenlijk optreden met de regiogemeenten. Sterke positie innemen in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	30%	400.000	120.000	
5	Verbonden partijen	Ontvlechting AVRI De gemeente Buren heeft met vier andere gemeenten binnen de GR AVRI een DVO afgesloten voor de uitvoering van een aantal taken in de openbare ruimte, zoals onder andere het groenbeheer. Op de steeds toenemende kosten heeft de gemeente te weinig zicht en grip. ODR De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) houdt toezicht op en biedt ondersteuning bij de naleving van milieuwetgeving en andere regels die te maken hebben met de fysieke leefomgeving. De kosten van de ODR stijgen aanzienlijk, terwijl we als gemeente hier onvoldoende invloed op hebben.	AVRI Vanwege een gebrek aan transparantie alsmede om de kosten in voldoende mate als gemeente te kunnen monitoren, zodat we de kosten weer kunnen beheersen, is besloten om een aantal taken bij AVRI te onttrekken en hierin als gemeente zelf weer de regie te nemen. ODR Zorgdragen voor duidelijke en uitvoerbare afspraken over de totstandkoming van de DVO voor de specifieke taken, zodat de gemeente als opdrachtgever tijdig keuzes kan maken.	60%	400.000		240.000

6	Verbonden partijen	Nieuwe GR sociaal domein Binnen de hervormingsagenda jeugd, die als apart risico genoemd wordt, is één van de opgaven te komen tot een nauwere samenwerking in de regio. Dit in de vorm van een GR. Er kunnen als gevolg hiervan risico's optreden m.b.t. regionale kosten.	We beperken de risico's door de ontwikkelingen kritisch te volgen en middels zienswijze en AB input te leveren. Onze invloed kent echter grenzen. We bespreken met collega's in de regio hoe we hier goed op kunnen anticiperen en grip op kunnen houden.	30%	50.000	15.000	
7	Open einde regelingen	We hebben te maken met diverse open-einderegelingen op het gebied van participatie, Wmo, jeugdhulp en leerlingenvervoer. Daarbij is de ondersteuningsbehoefte van inwoners leidend, wat betekent dat bij een toenemende vraag uitputting van het budget geen reden kan zijn om ondersteuning niet te verstrekken. Zodoende is bij open-einderegelingen het risico van budgetoverschrijding reëel. Dit doet zich voor bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) als gevolg van een vergrijzende bevolking en beperkte doorstroombmogelijkheden naar geschikte woningen. Ook bij jeugdhulp is sprake van kostenstijging als de problemen complexer worden en meer jongeren en/of gezinnen behoefte hebben aan ondersteuning. Bij zowel Wmo als Jeugdhulp zien we, om genoemde redenen de trend dat zwaardere en langere hulp nodig is. Met name bij woningaanpassingen vanuit de Wmo en residentiële jeugdzorg gaat het om grote bedragen, die per indicatie kunnen oplopen tot meer dan € 100.000. Naast de toename van het aantal en de zwaarte van de hulpvragen hebben we te maken met indexeringen en stijgende tarieven, onder andere als gevolg van cao-aanpassingen.	We monitoren het kostenverloop, analyseren het beroep dat wordt gedaan op de regelingen en zetten gericht preventieve maatregelen in om grip te krijgen op deze uitgaven.	80%	1.000.000		800.000

8	Grondexploitaties	Wij hebben op dit moment drie actieve grondexploitaties. Dit is het Bedrijventerrein Doejenburg II, en Beusichem Zuid en Het Woud II voor de ontwikkeling van woningbouw. De grondexploitaties voor de woningbouwlocaties zijn nog in de opstartfase en meerjarig van aard. Gedurende de looptijd van een grondexploitatie kunnen de omstandigheden zowel in positieve als negatieve zin wijzigen.	Om de financiële risico's te beperken, wordt jaarlijks per grondexploitatie een risicoanalyse uitgevoerd. Indien nodig worden de langjarige uitgangspunten voor het rentepercentage, de discontovoet ende ontwikkeling van kosten en opbrengsten aangepast. Het is van belang dat we in de grexen als gemeente een volwaardige rol hebben en dat we ons focussen op eerder gemaakte afspraken over het woonprogramma en de omgevingsvisie. Daarnaast is voldoende initiërend en regisserend vermogen nodig om op juiste wijze te sturen op de (financieel) resultaten van de grexen. Hiervoor is voldoende gekwalificeerd personeel nodig. Hierin zijn we behoorlijk kwetsbaar.	10%	2.000.000		200.000
9	Vastgoed en accommodaties	Er zijn risico's verbonden aan zowel de krimp als de groei van scholen binnen onze gemeente. We hebben te maken met een mix van (zeer) kleine en grotere scholen. Voor kleine scholen (minder dan 52 leerlingen) vormt een mogelijk risico het doen van een investering in huisvesting, terwijl de levensvatbaarheid op termijn onzeker is. Als leerlingenaantallen blijven dalen, kan sluiting binnen enkele jaren onvermijdelijk zijn. Tegelijkertijd brengt het blijven investeren in groeiende scholen ook risico's met zich mee. Verdere groei van deze scholen kan ten koste gaan van de instroom bij kleinere scholen in de omgeving, waardoor deze nog verder onder druk komen te staan. Deze ontwikkelingen vragen om een zorgvuldige en strategische afweging.	In het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden nieuwe beleidskeuzes gemaakt, in overleg met de schoolbesturen. Hierin wordt bepaald welke scholen worden opgenomen voor nieuwbouw, renovatie of uitbreiding.	30%	1.000.000		300.000

10	Projecten en programma's	Er lopen diverse programma's en projecten. Waaronder: Woningbouw: mede als gevolg van klimaatveranderingen kunnen de eisen vanuit de woondeal om toekomstig bestendig te bouwen leiden tot hogere kosten. Verder is sprake van risico's vanwege stijgende bouwkosten, vergunningsachterstanden en procedures (complexe en vertraagde vergunningverlening door personeelstekorten, een tekort aan betaalbare of sociale huurwoningen). Energietransitie: de energietransitie is het onvermijdelijke gevolg van het Klimaatakkoord dat onder andere overheden de opdracht geeft energievoorzieningen te verduurzamen. De energietransitie introduceert nieuw technologieën waarover minder kennis en ervaring is.	Programma's en projecten worden periodiek gemonitord. Afwijkingen worden gemeld in de tussentijdse rapportages.	40%	1.000.000		400.000
11	Personeel	Verlofsparen en inhuur. Op de lange termijn kan een risico optreden met betrekking tot verlofsparen. Medewerkers kunnen hun pensioen vervroegen. De verlofstuwmeren vormen op zichzelf geen groot financieel risico. Ook is de inhuur niet bovengemiddeld hoog. Wel kan het hoge ziekteverzuim leiden tot extra inhuur. Pensioenen bestuurders. Tenslotte zijn de pensioenen en eventuele arbeidsongeschiktheid van (oud)bestuurders een risico.	Verlofsparen en inhuur. Monitoren van de ontwikkelingen en tijdig inspelen op opdracht in geval van bereiken pensioengerechtigde leeftijd. Ten aanzien van inhuur is in coalitieakkoord opgenomen dat we dit willen terugdringen en dat elke inhuur zorgvuldig afgewogen moet worden. In de coalitie periode wordt dit als actiepunt opgepakt. Pensioenen bestuurders. Ten aanzien van pensioenen van (oud)bestuurders: per 1 januari 2028 gaan bestuurders ook over naar het ABP. Tot die tijd moet nog een eigen voorziening worden aangehouden. De komende periode wordt bekeken of het bedrag dat wordt ingebracht bij het ABP voldoende is; indien nodig wordt dit in twee stappen aangevuld tot het benodigde niveau.	50%	800.000		400.000
12	Personeel	Wachtgeldverplichting oud wethouder.	We beperken dit risico door loopbaanbegeleiding te faciliteren.	40%	200.000		80.000

13	ICT	We werken met persoonsgegevens, waardoor de schade voor inwoners of ondernemers bij oneigenlijk gebruik groot kan zijn. We lopen het risico dat gegevens door onbevoegden worden ingezien. Gevoelige informatie kan in verkeerde handen komen. Ook lopen we het risico op fouten en gegevensverlies. Aandachtspunt is dat niet alle applicaties AVG-proof zijn. Ook zijn niet alle processen integraal gedigitaliseerd.	We werken aan een nieuw informatieplan. Daarin hebben we aandacht voor het beperken van deze risico's.	30%	1.000.000		300.000
14	Overig	Er kunnen risico's optreden door incidenten en calamiteiten. Ook kunnen zaken buiten de aansprakelijkheidsverzekering vallen.	We beperken de risico's door aandacht te hebben voor preventie en het voorkomen van schade. Ook lichten we periodiek de verzekeringsportefeuille door.	20%	1.000.000		200.000
15	Ombuigingen	We starten een traject voor ombuigingen. Het risico bestaat dat we de ombuigingen niet volledig kunnen realiseren en een beroep moeten doen op de algemene reserve.		30%	1.000.000		300.000
Totaal risico's met structureel karakter						510.000	
Totaal benodigd voor incidentele risico's (structurele risico's x 2,5)						1.275.000	3.520.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit							4.795.000

Weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, zetten we het benodigd weerstandsvermogen af tegen het beschikbare weerstandsvermogen. De uitkomst van deze berekening vormt de ratio van het weerstandsvermogen en ziet er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbaar weerstandsvermogen}}{\text{Benodigd weerstandsvermogen}}$$

We maken gebruik van een waarderingstabel om de uitkomst van de berekening te beoordelen:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

U besloot dat de weerstandsratio tenminste 1 (categorie C) moet zijn. Een weerstandsratio van 1 houdt in dat we alle geïnventariseerde risico's kunnen opvangen en in die periode maatregelen kunnen nemen. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het wegnemen of verkleinen van het risico of het verhogen van het beschikbare weerstandsvermogen.

Voor 2027 is de weerstandsratio 0,75 (onvoldoende), spoor 1 is hierin nog niet verwerkt:

Overzicht risico's	Bedrag (x 1.000)
Totaal beschikbaar	€ 3.580
Totaal benodigd	€ 4.795
Weerstandratio	0,75

Weerstandratio	2027	2026*	2025*	2024*	2023*
	0,75	2,13	1,75	3,5	2,11

*Bron jaarstukken: in de jaarstukken van 2025 staat de ratio voor 2023 t/m 2026

Financiële kengetallen

We zijn wettelijk verplicht om in deze paragraaf te rapporteren over verschillende financiële kengetallen. Bij ministeriële regeling zijn nadere regels vastgesteld voor de wijze waarop deze kengetallen worden berekend en in de begroting worden opgenomen.

De kengetallen geven u een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in onze gemeente. Ook geven we een toelichting op de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen en wat dat betekent voor onze financiële positie. Ze leveren daarmee een bijdrage aan de voor u kaderstellende en controlerende rol.

We onderscheiden voor elk kengetal drie categorieën: 'minst risicovol', 'neutraal' en 'meest risicovol':

Kengetal	Hoe interpreteren	Signaleringswaarden		
		Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1. Netto schuldquote				
a. Zonder correctie doorgeleende gelden	Hoe lager het % hoe beter	< 90%	van 90% t/m 130%	> 130%
b. Met correctie doorgeleende gelden	Hoe lager het % hoe beter	< 50%	van 90% t/m 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	Hoe lager het % hoe beter	> 50%	van 20% t/m 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	Hoe lager het % hoe beter	< 20%	van 20% t/m 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	Hoe lager het % hoe beter	> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	Hoe lager het % hoe beter	< 95%	van 95% t/m 105%	> 105%

Naam kengetal	Werkelijk		Begroting			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	1,01%	25,86%	29,53%	38,60%	39,10%	56,68%

Toelichting kengetal

Deze indicator weerspiegelt het niveau van onze schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Nadere toelichting: vergelijk het met een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. De hoogte van de te dragen schuld hangt af van de inkomsten.

Conclusie

In 2026 is ons financieringsoverschot in 2026 omgeslagen naar een financieringstekort. We staan op dat we onze kortlopende schulden moeten gaan omzetten in langlopende leningen. Onze schulden last verdient de komende jaren de aandacht. We gaan dit nauwgezet monitoren. We blijven de score "minst risicovol" houden.

Naam kengetal	Werkelijk		Begroting			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote gecorrigeerd	0,98%	25,83%	29,51%	38,57%	39,07%	56,65%

Toelichting kengetal

Deze indicator weerspiegelt het niveau van onze schuldenlast gecorrigeerd met alle doorverstrekte leningen ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Conclusie

Zie kengetal netto schuldquote.

Naam kengetal	Werkelijk	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Solvabiliteitsratio	41,20%	29,46%	30,59%	27,81%	23,07%	16,75%

Toelichting kengetal

De mate waarin we in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit drukken we uit in een percentage van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Oftewel welk deel van ons bezit is betaald met eigen middelen?

Conclusie

Op dit gebied lopen we steeds meer risico, waarbij we nu prognosticeren dat we in 2030 in de categorie risicovol vallen. Om deze situatie te voorkomen zijn de maatregelen binnen spoor en 1 en 2 nodig om onze financiële verplichtingen positief bij te stellen.

Naam kengetal	Werkelijk	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Grondexploitatie	5,04%	4,84%	0,83%	-0,72%	-5,81%	-6,24%

Toelichting kengetal

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Conclusie

We voeren we op dit moment drie eigen grondexploitaties uit, waarvan Doejenburg II zich in de eindfases bevindt. De grondexploitaties 't Woud in Ingen en de Hoge Akker in Beusichem bevinden zich in de beginfase. De signaleringswaarde voor dit kengetal is gezond (onder de 20%). Hierbij is nog geen rekening gehouden met de herziening in oktober 2026.

Naam kengetal	Werkelijk	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Structurele exploitatieruimte	-0,75%	-2,13%	-1,27%	-3,36%	-3,38%	-3,18%

Toelichting kengetal

Deze indicator helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Conclusie

In deze meerjarenbegroting is sprake van een begrotingstekort. De incidentele baten en lasten zijn hierin niet meegenomen. Gelijktijdig met deze begroting loopt spoor 1 met bezuinigingen voor de bezuinigingsopgave die er ligt voor het jaar 2027. In 2027 starten we met spoor 2 om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2028-2030. Het structurele saldo is van belang om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

Naam kengetal	Werkelijk	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Belastingcapaciteit (lokale lasten)	131,69%	127,73%	123,29%	123,74%	124,20%	124,66%

Toelichting kengetal

Hieronder verstaan we de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in jaar t ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1. Hiermee komt tot uitdrukking de ruimte om de belastingen te verhogen. Ook kan er vergeleken worden met eerdere jaren en andere gemeenten.

Conclusie

Onze belastingcapaciteit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit heeft verder geen consequenties. Dit komt mede door een hogere gemiddelde woningwaarde in de gemeente Buren ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dat heeft invloed op de onroerende zaakbelasting.

Algehele conclusie

Wanneer we de kengetallen in samenhang bekijken is het meerjarenperspectief minder rooskleurig geworden. Hoofdzakelijk scoren we wel "minst risicovol" en in een enkel geval "neutraal". We hebben echter te maken met een structureel tekort, waarvoor we inmiddels een bezuinigingstraject zijn gestart.

Extra aandacht heeft het effect van onze toekomstige investeringen op onze schuldenpositie. Ook de invloed van onze grondexploitatie is hierop van toepassing, omdat de inkomsten en uitgaven van grote omvang zijn. Het blijft belangrijk om de komende jaren onze financiële positie goed te monitoren.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben een groot deel van ons vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen. Denk bij kapitaalgoederen aan gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze goederen is een kerntaak van de gemeente. Dit is een belangrijke taak voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. We hebben het onderhoud van kapitaalgoederen vastgelegd in beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf gaan wij in op het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's.

Beleidskaders

Het beleidskader is vastgelegd in:

- het integraal overzicht beheerplannen (de 10 Assets) openbare ruimte 2025-2035
- het beleidsplan Begraafplaatsen 2020-2030
- het uitwerkingskader vastgoed en accommodaties

De nieuwe integrale beheerplannen openbare ruimte zijn vastgesteld. De 10 beheeronderdelen in het IBOR richten zich op een effectieve inzet van onze middelen. Het geeft inzicht in de kwantiteit en kwaliteit van het areaal, de kosten en hoe en wanneer we het onderhoud uitvoeren. In 2022 is het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) met bijbehorend uitvoeringsplan vastgesteld. In 2023 is met het uitwerkingskader vastgoed en accommodaties richting gegeven aan de bezuinigingsopgave voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. De uitvoering daarvan vond plaats in de periode tot 2026.

In onderstaande tabel zijn de beheerplannen opgenomen.

Kapitaalgoed	Jaar van ingang	Jaar tot en met	loop tijd	Vastgesteld door Raad	Actueel	Achterstallig onderhoud	Via voorziening of exploitatie
Wegen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Voorziening
Openbare verlichting	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Bomen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Groen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Begraafplaatsen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Voorziening
Spelen en bewegen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Civiele kunstwerken	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Artistieke objecten	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Riolering en water	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Voorziening
Straatmeubilair en verkeers-elementen	2026	2029	5	30-9-2025	Ja	Nee	Exploitatie
Gemeentelijk vastgoed	2026	2035	5	28-10-2025	Ja	Nee	Voorziening

Ontwikkelingen

De openbare ruimte is een essentieel onderdeel van onze leefomgeving. Het is de plek waar inwoners samenkomen, leven en recreëren. We stelden nieuwe kwaliteitsnormen vast voor het integraal beheer van de openbare ruimte. We richten ons de komende jaren op een groene, gezonde, klimaatbestendige en verzorgde leefomgeving. Wij staan voor onze waardevolle landschappen, biodiversiteit en openbare ruimte.

Baggeren

Beleidskaders

We houden onze sloten op de juiste diepte door te baggeren. Op die manier dragen we bij aan een goed watersysteem en schoon water. Voor het baggeren hebben we een planning per gebied. In de planning sluiten we aan op het uitvoeringsprogramma van het waterschap.

Ontwikkelingen

Geen

Financiën

Op 1 januari 2027 is de stand van de voorziening baggeren watergangen naar verwachting € 363.500. In 2027 storten we € 260.000 in de voorziening. De verwachte uitgaven in 2027 zijn € 110.500. De huidige voorziening is voldoende om de geplande baggerwerkzaamheden uit te voeren.

Begraafplaatsen

Beleidskaders

In het begraafplaatsenbeleid 2020-2030 staan de volgende maatregelen:

- De rechthebbende is de persoon die verantwoordelijk is voor het graf. Het is de bedoeling dat de rechthebbende van een graf voor onbepaalde tijd vanaf 2030 meebetaalt aan het beheer van de begraafplaatsen.
- Wanneer een graf voor onbepaalde tijd wordt hergebruikt, zetten we het grafrecht om in een grafrecht voor bepaalde tijd.
- Er is een kortingsfactor opgesteld op het tarief afkoop onderhoud van 90%.
- In 2026 is het uitvoeringsbesluit Begraafplaats Buren vastgesteld.

Ontwikkelingen

- We voerden de meeste maatregelen van het begraafplaatsenbeleid uit.
- Enkele maatregelen uit het beleidsplan vragen om extra aandacht. Daarom leggen we eind 2026 een voorstel voor aan de raad voor een vernieuwing van het begraafplaatsenbeleid.

Financiën

Voor de begraafplaatsen gebruiken we twee voorzieningen. Een voorziening voor de afkoopsommen van grafrechten en een voorziening voor de afkoopsommen van het onderhoud.

1. Voorziening afkoopsommen grafrechten begraafplaatsen

Op 1 januari 2027 is de stand van de voorziening naar verwachting € 128.500. In 2027 halen we € 26.500 uit de voorziening. De verwachte opbrengsten aan grafrechten zijn € 40.000. De huidige voorziening is daarmee voldoende.

2. Voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen

Op 1 januari 2027 is de stand van de voorziening naar verwachting € 69.500. In 2027 halen we naar verwachting € 344.500 uit de voorziening. De verwachte opbrengsten aan grafrechten zijn € 185.500. Daarmee komt de voorziening onder nul. Dit is niet toegestaan. Daarom halen we in 2027 € 140.000 van de kosten uit de algemene middelen en niet uit de voorziening.

Om ervoor te zorgen dat er de komende jaren genoeg geld in de voorziening, is in de jaren 2028 tot en met 2030 ook € 140.000 van de kosten voor het onderhoud toegerekend aan de algemene middelen en niet aan de voorziening. De huidige voorziening is daarmee tot en met 2030 voldoende.

Civieltechnische kunstwerken

Beleidskaders

We hebben ruim 550 civieltechnische kunstwerken in de gemeente Buren. Jaarlijks voeren we onderhoudswerkzaamheden uit aan deze civieltechnische kunstwerken. We kijken daarvoor naar de meerjarenplanningen. Civieltechnische kunstwerken zijn bijvoorbeeld grondkeringen, bruggen, duikers en steigers. In de koepelvisie IBOR met bijbehorende beheeronderdelen staan de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het onderhoud. Civieltechnische kunstwerken zijn belangrijk voor de gemeente Buren omdat ze zorgen dat de infrastructuur goed werkt en bereikbaar blijft. Zo zorgen ze ervoor dat mensen en goederen zich goed en veilig kunnen verplaatsen.

Hoewel civieltechnische kunstwerken vooral functionele onderdelen zijn, kunnen ze een rol spelen in de identiteit en het karakter van een gebied.

Ontwikkelingen

Over het algemeen zijn de bruggen en overige kunstwerken in goede tot redelijke staat. Ook het merendeel van de individuele bouwdelen zijn in een uitstekende of goede staat. In 2027 vindt er een inspectie plaats van het areaal. Dit gebeurt periodiek om de drie jaar.

Financiën

In 2027 is € 113.000 beschikbaar voor klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor inspecties, reinigingen en kleine herstelmaatregelen. Het gaat om jaarlijks terugkerende exploitatiekosten.

Voor groot onderhoud is in 2027 een bedrag van € 193.000 begroot. Bij groot onderhoud gaat het om het vervangen van voegovergangen, grootschalig herstel van betonconstructies (bruggen) en grootschalig herstel van duikers. Groot onderhoud betalen we uit de voorziening civiele kunstwerken. In 2027 storten we € 115.000 in de voorziening. De huidige voorziening is voldoende voor het geplande groot onderhoud.

Gebouwen

Beleidskaders

Bij de begrotingsbehandeling 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Zero Based Budgetting (ZBB) besluit om in 2024 een bezuiniging van € 631.531 te realiseren op de kosten voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. In mei 2023 stemde de gemeenteraad in met het uitwerkingskader vastgoed en accommodaties.

Op grond van het uitwerkingskader is de planning van de realisatie van de bezuiniging bijgesteld naar uiterlijk 31 december 2026. Tenslotte is in de raad van 18 maart 2025 ingestemd met de voorgestelde scenario's in het uitvoeringsprogramma vastgoed en accommodaties voor het monumentaal vastgoed in Buren. Het uitvoeringsprogramma voor afstoten vastgoed loopt mogelijk nog door tot het eerste kwartaal van 2027.

Het plan is om de Poort van Buren te verbouwen. Daarna kan het Oranje Museum worden verplaatst. Zo komt het voormalige museum vrij om te verkopen in kader van ZBB.

Voor het bestaande vastgoed gelden de navolgende (beleid)regels:

- Beleidsnota groen- en reststroken 2019
- Meerjarenonderhoudsplan 2025 - 2029
- Grondprijzenbrief gemeente Buren 2022
- Spelregels verkoop gemeentelijk vastgoed 2022

Ontwikkelingen

- Op 26 januari 2021 stelde de raad het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vast voor het gemeentelijk vastgoed. We actualiseren dit plan eens in de vier jaar. De gemeenteraad stelde 28 oktober 2025 een geactualiseerd beheerplan gemeentelijk vastgoed vast. In 2026 hebben we verder uitvoering gegeven aan de raadsbesluiten over het afstoten van vastgoed. Dit wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2027 afgerond.
- In september 2026 is het nieuwe gemeentehuis opgeleverd. Hierdoor komt er binnen de vastgoedportefeuille een extra kostenpost voor beheer en onderhoud bij.
- Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen (hergebruik), fabricagemethoden en tractie waarbij het milieu minder belast wordt en het energieverbruik verder afneemt. Daarbij zijn de levensduur, kosten en opbrengsten een belangrijk onderdeel bij het maken van keuzes.

Grondstoffen worden steeds schaarser en duurder, vooral geopolitieke onrust is een belangrijk kostenverhogend aspect. Wij verwachten in 2027 aanzienlijke kostenstijgingen, waarbij wordt al gesproken over prijsverhogingen van 26%. Deze stijgingen zorgen ervoor dat we keuzes moeten maken in de gewenste werkzaamheden. Ook de gemeente heeft te maken met deze kostenstijgingen. Daarom bekijken we of een verhoging van het budget nodig is.

- Daarnaast is personeel dat nodig is voor de (ver)bouw nog steeds moeilijk te werven.

Groen

Beleidskaders

Op basis van het vastgestelde IBOR-plan Groen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan het gemeentelijk openbaar groen.

Openbaar groen is een belangrijk onderdeel bij de inrichting en de beleving van de openbare ruimte. Het groen zorgt ervoor dat onze inwoners een prettige woonomgeving hebben. Het draagt bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van het vergroten van de biodiversiteit en opgaven, zoals duurzaamheid en kerngericht werken. Goed beheer van het openbaar groen is daarbij belangrijk. Door efficiënt en doelgericht te werken, blijven onze groenvoorzieningen netjes onderhouden en behouden ze hun kwaliteit.

De actuele beleidskaders staan in de bijlage van het IBOR-Plan. De zogeheten assetsheets Groen en Bomen zijn de kaders voor het beheer en beleid. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op kwaliteitsniveau "B" (staat voor Basis). We beheren dit op dezelfde manier als de openbare ruimte, volgens de landelijke CROW-richtlijnen.

Ontwikkelingen

- Het uitvoeren van een toekomstbestendig bomen- en vergroeningsplan, binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen. Deze middelen zijn op dit moment niet beschikbaar.
- De essentaksterfte blijft zich helaas nog steeds uitbreiden en geeft ieder jaar een wisselend beeld in mate van aantasting. We monitoren zo goed mogelijk voor een efficiënte aanpak.
- De eikenprocessierups heeft zich vanaf 2026 steeds verder uitgebreid. Deze plaag monitoren we maximaal voor een optimale bestrijding. Waar mogelijk bestrijden we preventief. Een extra risico vormt een verhoging van de huidige besmettingsdruk, waardoor nog meer inspanning en budget nodig is om onze zorgplicht tegen deze plaag te waarborgen.

Financiën

- Voor onderhoud aan groen en bomen is jaarlijks structureel € 2.295.047 beschikbaar. Dit budget zetten we in voor dagelijks groenonderhoud en ingrijpend onderhoud (snoeien en maaien). Dit beschikbare budget is uitsluitend voor regulier onderhoud, waarmee we ons vooral richten op het in stand houden van de huidige situatie.
- We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen schommelen op te vangen. Het onderhoud is gelijkmatig over de jaren te verspreiden. Een voorziening kan aantrekkelijk zijn als we project en procesmatig groen gaan renoveren.
- Met het instellen van een passende voorziening ontstaat de mogelijkheid om de benodigde renovatiewerkzaamheden project en procesmatig te organiseren en in fases uit te voeren. Daarmee kunnen we toewerken naar de gewenste vernieuwing, het beoogde beeldkwaliteit realiseren en voor langere termijn borgen.

Openbare verlichting

Beleidskaders

De openbare verlichting draagt bij aan vele maatschappelijke opgaven, zoals duurzaamheid, circulariteit, verkeersveiligheid en cultuurhistorie.

We voeren jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de openbare verlichting. We kijken hiervoor naar de meerjarenplanningen. In het 'beleidsplan licht in de openbare ruimte' en in het IBOR-plan met bijbehorende beheeronderdelen (assetsheets genoemd) staan de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het onderhoud.

We hebben in de gemeente Buren ongeveer 4.500 lichtpunten. In het kader van (verkeers)veiligheid is aandacht nodig voor de verlichting op kruisingen, versmallingen, rotondes en fietsoversteken. Waar nodig en als er geen alternatieven zijn, kan er verlichting blijven staan in het buitengebied.

Ontwikkelingen

Door het verdwijnen van PL-lampen, nieuwe wettelijke regels en onze duurzaamheidsdoelen vervangen we steeds meer verlichting door ledverlichting.

Financiën

Er is structureel € 401.500 beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor energie- en netwerkkosten en onderhoudsmaatregelen. We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening.

Voor de periode 2026-2029 is € 2.265.500 beschikbaar voor het versneld vervangen van de huidige verlichting van masten en/of armaturen door ledverlichting. Een mast heeft een levensduur van 40 jaar en een armatuur 20 jaar. Het aantal te vervangen armaturen en masten wisselt per jaar.

Riolering en water

Beleidskaders

De beleidskaders staan in het water- en rioleringsprogramma welke eind 2026 of begin 2027 wordt aangeboden aan de raad. Riolering en water zorgen voor volksgezondheid en een leefbare omgeving. Hiermee worden de drie wettelijke zorgplichten ingevuld: afvalwater, hemelwater en grondwater.

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen van toepassing.

Financiën

De kosten voor het rioolbeheer betalen we volledig uit de rioolheffing. Dit is een jaarlijks bedrag van ruim € 3,4 miljoen. Daarnaast vullen we met dit bedrag de volgende vier voorzieningen aan:

- Het gemeentelijk rioleringsplan: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing.
- De vervanging van de riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervangingen. Door te reserveren voor toekomstige rioolvervangingen in plaats van te lenen, voorkomen we rentelasten.
- Het groot onderhoud aan de riolering: deze voorziening gebruiken we voor renovatie van de rioolgemaal. Ook voor de gemaalrenovaties reserveren we financiële middelen.
- Maatregelplan neerslagbestendigheid: deze voorziening gebruiken we voor het uitvoeringsplan klimaatadaptatie deel 1. Bijvoorbeeld door maatregelen ter voorkoming van waterschade aan woningen.

De financiële voorzieningen riolering en water zijn voldoende om het vereiste onderhoud en maatregelen uit te voeren in het komende jaar.

Wegen

Beleidskaders

De beleidskaders staan in het nieuwe IBOR-plan dat in 2025 is vastgesteld. In 2020 is het onderhoudsniveau vastgesteld op kwaliteitsniveau "basis". Dit niveau wordt in het IBOR-plan voor de komende jaren voortgezet.

We voeren jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. In het IBOR-plan staan de uitgangspunten en randvoorwaarden die we gebruiken voor de uitvoering. Het nieuwe IBOR-plan geeft voor de komende jaren de richting aan voor klein- en groot onderhoud.

Ontwikkelingen

- Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen (hergebruik), fabricagemethoden en tractie waarbij het milieu minder belast wordt en het energieverbruik afneemt. Daarbij is de levensduur en het kosten-baten aspect een belangrijk onderdeel bij het maken van keuzes.

- Grondstoffen worden steeds schaarser en duurder, met name geopolitieke onrust is een belangrijk kostenverhogend aspect. Wij verwachten in het jaar 2027 aanzienlijke kostenstijgingen (er wordt al gesproken over prijsverhogingen van 26%) die ten koste gaan van de vele gewenste werkzaamheden. Als organisatie moeten wij met deze stijgingen dealen en onderzoeken of budgetverhogingen te verantwoorden zijn.
- Ook is personeel dat nodig is voor de wegenbouw is nog steeds moeilijk te verkrijgen/werven. Dit is nu al merkbaar bij, bijvoorbeeld, opdrachtnemers.

Financiën

Op 1 januari 2027 is de stand van de voorziening wegen naar verwachting € 4.022.000. In 2027 storten we € 3.195.323 in de voorziening, waarbij € 2.748.184 wordt ingezet voor groot onderhoud 2027.

De uitvoering van het groot onderhoud betalen we uit de voorziening wegen. We voeren iedere twee jaar inspectie uit aan de wegen. Op basis van de resultaten weten we welke wegen onderhoudswerkzaamheden nodig hebben. Omdat de uitgaven per jaar afwijken, gebruiken we de voorziening wegen om de jaarlijks afwijkende uitvoeringskosten op te vangen. De voorziening bevat voldoende middelen om het onderhoudsniveau 'basis' uit te voeren. Het gaat hier alleen om groot onderhoud. Rehabilitaties worden met aparte bestuurlijke voorstellen aangevraagd, wij spreken hier dan over investeringen.

In 2026 zijn de inspecties uitgevoerd, die wij momenteel aan het verwerken zijn. Een rapportcijfer is nu nog niet te geven ten opzichte van 2024 maar duidelijk is dat wij met niveau B (Basis) altijd aan de onderkant van verantwoord beheer opereren. De kans op achterstallig onderhoud is hiermee altijd aanwezig. Met de huidige onderhoudsplannen voorkomen wij dat wij onder de grens terechtkomen.

Financiering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is de raad informeren over het financieringsbeleid (Treasury) en de daarmee samenhangende financiële risico's.

Beleidskader

Het gemeentelijke financieringsbeleid is vastgelegd in het Treasurystatuut. Dit statuut is gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Een belangrijk uitgangspunt van deze wet is dat een gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hiervoor gelden als wettelijke normen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm op langlopende leningen.

Decentrale overheden, zoals gemeenten, zijn verplicht om deel te nemen aan het Schatkistbankieren. Dit houdt in dat we verplicht zijn om de overschotten van de bankrekeningen onder te brengen bij het Rijk. Deze verplichting geldt vanaf een drempelbedrag.

Ontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) verwacht dat de inflatie in 2027 uitkomt op ongeveer 2,3%. De ontwikkeling van de rente hangt af van toekomstige economische ontwikkelingen en verschillende onzekerheden, zoals handelsspanningen en geopolitieke risico's. Hierdoor is de exacte renteontwikkeling in 2027 lastig te voorspellen. De ECB stemt de renteveranderingen altijd af op het bereiken van prijsstabiliteit. Dat betekent dat de rente, voor kortlopende en langlopende leningen, waarschijnlijk toeneemt. Voor gemeenten is dit ongunstig, omdat ze leningen die in 2027 aflopen moeten herfinancieren tegen een hogere rente. Dat kan zorgen voor extra lasten in de begroting.

In de liquiditeitsbehoefte zetten we uiteen in welk jaar we een lening afsluiten. De rente op die lening zorgt voor een last in de begroting 2027. Deze rente voor kort geld is in 2026 ongeveer 2,5% en voor langlopende leningen is de rente nu ongeveer 3,5%. Als bij het afsluiten van een lening blijkt dat de rente hierop afwijkt, verwerken we dit in de P&C-cyclus. Het verloop van de rente is onzeker. De vele en financieel omvangrijke investeringen zorgen voor een hogere financieringsbehoefte. We zien daarbij ook dat de investeringsplanning niet altijd wordt gehaald. We houden ons aan de wettelijke normering voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Via de P&C-cyclus houden we onze meerjarige financieringsbehoefte actueel.

Schatkistbankieren

Als gemeente zijn we verplicht om dagelijks ons overtollige saldo onder te brengen bij het Rijk. In deze 'schatkist' liggen alle overtollige financiële middelen van de verschillende gemeenten. Het drempelbedrag wordt bepaald aan de hand van het begrotingstotaal. Als gemeente mogen we niet meer dan 2% op de bank hebben staan met een minimum van € 1 miljoen. Het overschot wordt dagelijks automatisch overgemaakt naar de schatkist van het Rijk.

Schatkistbankieren					
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingstotaal	95.460	100.205	92.780	94.972	88.231
Vastgesteld percentage	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Drempelbedrag	1.909	2.004	1.856	1.899	1.765

Leningenportefeuille

In het onderstaande overzicht volgen we de stand van onze langlopende leningen. Jaarlijks lossen we af en neemt onze schuldpositie af. Of we een lening moeten aantrekken is afhankelijk van onze liquiditeitsbehoefte. Het bedrag dat we moeten aflossen is afhankelijk van de lening en de aflossingsperiode. In 2027 trekken we naar verwachting een lening aan van € 10.000.000. De jaren daarna lossen we af. Ook op oudere leningen.

Het aantrekken van leningen heeft invloed op onze schuldenpositie. Meer informatie hierover vindt u bij de [financiële kengetallen](#). Deze financiële kengetallen zijn gebaseerd op de stand van onze [geprognosticeerde balans](#).

In de onderstaande tabel staat het verloop van onze leningenportefeuille.

Leningenportefeuille					
Bedragen x 1000	2026	2027	2028	2029	2030
Raming leningenportefeuille 1 januari	8.550	20.750	26.750	22.350	11.950
Nieuwe langlopende leningen	14.000	10.000	-	-	-
Aflossingen	1.800	4.000	4.400	10.400	3.300
Raming leningenportefeuille 31 december	20.750	26.750	22.350	11.950	8.650

De verwachte financieringsbehoefte is afhankelijk van alle inkomsten en uitgaven in de begroting, de planning, de daadwerkelijke kosten van investeringen en de incidentele verkopen. In het onderstaande overzicht staat het verloop van de financieringsbehoefte. De nieuwe aan te trekken leningen sluiten aan met het bovenstaande overzicht van de leningenportefeuille.

Financieringsbehoefte					
Bedragen x 1000	2026	2027	2028	2029	2030
Begin stand	5.350	2.400	1.130	704	2.911
Incidentele baten		7.750	7.750	16.750	12.260
Nieuw aan te trekken lening	29.000	10.000	0	0	0
Saldo meerjarenperspectief (exclusief mutaties begrotingssaldo, reserves & voorzieningen en kapitaallasten)	-1.000	5.665	6.405	6.705	6.965
<i>Totaal inkomsten</i>	<i>28.000</i>	<i>23.415</i>	<i>14.155</i>	<i>23.455</i>	<i>19.225</i>
Aflossing geldlening	25.375	4.000	4.400	10.400	3.300
Incidentele lasten	0	2.865	2.306	1.640	3.465
(Vervangings)investeringen	4.825	15.320	5.375	6.208	2.350
Uitgaven direct ten laste van voorziening	750	2.500	2.500	3.000	3.000
<i>Totaal uitgaven</i>	<i>30.950</i>	<i>24.685</i>	<i>14.581</i>	<i>21.248</i>	<i>12.115</i>
Financieringssaldo	2.400	1.130	704	2.911	10.021

Rente

De methode van rentetoerekening is voorgeschreven door de commissie Besluit Begroten en Verantwoorden. Via deze methode wordt de betaalde rente omgeslagen over de investeringen. In de meerjarenbegroting 2027 houden we rekening met een totaalbedrag aan toegerekende rente naar alle taakvelden. Het onderstaande schema geeft inzicht in de rentelasten, rentebaten, de toerekening van de rentelasten en het renteresultaat.

Renteschema Bedragen € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	103	301	445	509	509
De externe rentebaten (idem)	0	10	10	10	10
Saldo rentelasten en rentebaten (-/-)	103	291	435	499	499
De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorgerekend (-)	0	0	0	0	0
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-)	0	0	0	0	0
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend. (+)	0	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	103	291	435	499	499
Rente over het eigen vermogen (+)	0	0	0	0	0
Rente over voorzieningen (+)	0	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	103	291	435	499	499
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) (-)	159	367	401	427	413
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-55	-76	34	71	86

Uit bovenstaand schema valt het volgende op te maken:

1. De totale rentelasten (inclusief rentelasten rekening-courant) over de huidige leningen bedraagt in 2027 € 301.000. Vanaf 2028 loopt dit bedrag op vanwege (een) geplande aan te trekken langlopende lening(en).
2. Vanaf 2027 houden we rekening met inkomsten uit rente van het schatkistbankieren. Gemeenten zijn verplicht om een overtollige saldo op de eigen rekeningen te storten op een centrale plek (schatkistbankieren). Over het saldo ontvangt de gemeente een rentevergoeding.
3. We rekenen geen rente toe aan facilitaire grondexploitaties.
4. We doen niet aan projectfinanciering. We rekenen dus geen rente toe aan specifieke projecten.
5. We berekenen geen rente over het eigen vermogen en voorzieningen.
6. De resterende netto rentelast in 2027 is positief. De boekwaarde van de vaste activa + voorraad grond is ruim € 74 miljoen. De omslagrente is 0,39% (€ 291 / € 73.677).
7. De begrote boekwaarde van de vaste activa + voorraad grond die integraal worden gefinancierd per 1 januari 2028 t/m 2030 bedragen afgerond € 80 miljoen. Het rentepercentage, van aan taakvelden toe te rekenen rente, bedraagt daarmee ca. 0,60%. Volgens het BBV mogen we binnen een marge van 0,5% afronden. We passen daarom meerjarig vanaf 2027 0,50% toe als renteomslag.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het Treasurybeleid zijn renterisico's, kredietrisico's en koersrisico's. Hieronder lichten we toe in hoeverre deze risico's zich in Buren voordoen en hoe we deze risico's beheersen.

Renterisico

Een renteaanpassing kan een direct effect hebben op onze begroting. Voor de beheersing van het renterisico hanteert de Wet Fido twee normen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Over het algemeen zijn kortlopende leningen (zoals daggeld en kasgeld) goedkoper dan langlopende leningen. Daardoor zijn ze op korte termijn financieel aantrekkelijk. Op de langere termijn brengt dit echter een renterisico met zich mee; er bestaat namelijk een kans dat de herfinanciering in de toekomst duurder uitpakt.

De kasgeldlimiet is wettelijk beperkt tot 8,5% van het begrotingstotaal bij de aanvang van het jaar. De kasgeldlimiet mogen we niet langer dan drie kwartalen achter elkaar overschrijden. Als er een risico is dat de limiet structureel wordt overschreden dan moeten we nieuwe langlopende leningen aantrekken om dit te voorkomen.

Kasgeldlimiet					
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingstotaal	95.460	100.205	92.780	94.972	88.231
Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	8.114	8.517	7.886	8.073	7.500
Gemiddelde korte schuld	3.333	0	0	0	0
Gemiddelde korte middelen	-3.487	5	5	5	5
Gemiddelde netto korte schuld	-154	5	5	5	5
In % van de begroting	-0,16%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%
Ruimte (+) overschrijding (-)	8.268	8.512	7.881	8.068	7.495

Conclusie

We verwachten dat we in 2026 en/of 2027 een langlopende lening moeten aantrekken naast een kortlopende geldlening. We beoordelen de financieringsbehoefte periodiek en brengen indien nodig conform begrotingsvoorschriften het kasgeldlimiet per kwartaal in beeld. Voorlopig is de planning om in het tweede en vierde kwartaal van 2027 een langlopende lening aan te trekken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van de langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting is voor rente schokken. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm					
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingstotaal	95.460	100.205	92.780	94.972	88.231
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	19.092	20.041	18.556	18.994	17.646
Aflossing op vaste schulden	1.800	4.000	4.400	10.400	3.300
Ruimte onder risiconorm	17.292	16.041	14.156	8.594	14.346

Conclusie

We vallen ruim onder de norm en beheersen daarmee het renterisico.

Kredietrisico's

We lopen financieel risico als we leningen aan derden verstrekken en als we garant staan voor leningen voor derden. Voor de beheersing van het kredietrisico is inzicht in de verstrekte leningen en garantstellingen nodig. In de financiële verordening en het Treasurystatuut is bepaald dat uitzettingen en garanties alleen plaatsvinden als we daarmee de publieke taak dienen.

Bij de voetbalverenigingen BZS en ISC zijn leningen afgesloten die wij waarborgen. Ook bij Zorgcentra De Betuwe, de vereniging het Groene Kruis en Regionaal Archief Rivierenland (gedeeltelijk) lopen door de gemeente gewaarborgde leningen. In 2027 gaat het in totaal om € 2.472.170. De komende vier jaar daalt het bedrag waarvoor we waarborgen naar € 2.125.333.

Koersrisico's

Het gaat hier om het risico dat de financiële activa in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In Buren is dit risico klein. Tijdelijk overtollig geld wordt volgens de regels van het Schatkistbankieren ondergebracht bij het Rijk via een rekening-courant. Verder hebben we een aandeel in de Bank der Nederlandse Gemeenten en Vitens. De omvang van het aandeel is gering. In de begroting 2027 houden we rekening met een structureel dividend van € 60.000. Deze te verwachten dividend opbrengst komt vanuit de Bank der Nederlandse Gemeenten.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering is ondersteunend aan de activiteiten die de gemeente uitvoert en is daarom mede bepalend voor de kwaliteit daarvan. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke bedrijfsvoering, maar ook faciliteiten, zoals de gemeentelijke huisvesting en automatisering, invloed hebben op het behalen van de gewenste doelen.

Beleidskaders

Zie bijlage: overzicht beleidskaders per programma onderdeel bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen

Na een aantal belangrijke veranderingen in 2026, zoals de nieuwe raad en het nieuwe college en onze intrek in het nieuwe gemeentehuis, zal het in 2027 de uitdaging zijn om verder in te zetten op onze bedrijfsvoering. We werken verder aan "de basis op orde". We werken meer vanuit wat er mogelijk of de bedoeling is (ja mits). Daarnaast willen we inwoners meer bij ons beleid en de gemeentelijke projecten betrekken. Dit doen we door de participatiemogelijkheden van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen te vergroten.

Goede sturing door management en bestuur is belangrijk voor het op orde brengen van de basis. Onze focus ligt (vanuit de Visie op Control) de komende periode op het volgen van een duidelijke koers (toekomstoriëntatie), het in beeld brengen van risico's en aan het planmatig werken.

Personeel en organisatie

Apparaatskosten

Toegerekende apparaatskosten (x € 1.000)	Aan	Begroting 2026
Totaal toegerekende apparaatskosten	Grondexploitatie	€ 209
Totaalbedrag loonsom		€ 20.015
Doorberekende apparaatskosten in % van totale loonsom		1,04%

Omschrijving

We investeren in een sterke, zelfstandige ambtelijke organisatie door het aantrekken, behouden en ontwikkelen van vakbekwame medewerkers die werken volgens onze kernwaarden: persoonlijk, professioneel en met plezier. HR ondersteunt de organisatie met strategische en operationele dienstverlening op het gebied van onder andere personeelsplanning, externe inhuur, duurzame inzetbaarheid, leren en ontwikkelen en werving en selectie.

Daarnaast ondersteunen we leidinggevend bij de ontwikkeling van houding en gedrag van medewerkers, passend bij ons motto: "Echt Buren, in de kern maken we het samen mogelijk." Ook versterken we de arbeidsmarktcommunicatie om gemeente Buren aantrekkelijk te positioneren als werkgever.

Doelstelling

Met een toekomstbestendige HR-aanpak zorgen we ervoor dat de organisatie beschikt over betrokken, deskundige en vitale medewerkers die kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en de ambities van de gemeente. We investeren in goed werkgeverschap, duurzame inzetbaarheid en een professionele organisatie die aantrekkelijk is én blijft voor huidige en toekomstige medewerkers.

Activiteiten 2027

In 2027 zetten we extra in op:

- verdere digitalisering van de HR-dienstverlening;
- doorontwikkeling van formatiebeheer;
- preventie en begeleiding van ziekteverzuim;
- het versterken van de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Informatievoorziening

Omschrijving

Informatievoorziening

In 2027 werken we verder aan het vastgestelde meerjarige I-plan (informatievoorzieningsplan). In dit I-plan verbinden we de wettelijke verplichtingen, maatschappelijke, organisatorische- en technologische ontwikkelingen met de ambities van de gemeente Buren. Daarnaast leggen we in het I-plan vast welke route en middelen we kiezen om deze ambities waar te maken. Dit is waar wij onze digitale dienstverlening mee mogelijk maken: wettelijke verplichtingen met slimme technieken ondersteunen en elkaar kunnen versterken.

Informatieveiligheid en privacy

In het kader van informatieveiligheid en privacy (IB&P) zorgen we dat de gegevens van de gemeente betrouwbaar, juist en volledig zijn. We controleren de beveiliging van gegevens en we stimuleren het veilige en juiste gebruik van gegevens. Daarnaast zorgen we dat we op het gebied van informatieveiligheid voldoen aan de landelijke normen en vereiste audits. We gebruiken (persoons-) gegevens veilig en juist. Onze systemen zorgen ervoor dat we veilig werken en gegevens uitwisselen.

Doelstelling

We willen ons ontwikkelen tot een moderne en betrouwbare dienstverlener die inspeelt op wettelijke verplichtingen en maatschappelijke, organisatorische en technologische veranderingen. Het versterken van digitale dienstverlening staat centraal, waarbij we processen efficiënter en gebruiksvriendelijker inrichten. Tegelijkertijd is het belangrijk dat iedereen kan meedoen, ook inwoners en medewerkers die minder digitaal vaardig zijn. Daarnaast blijft openheid en vertrouwen richting de samenleving een uitgangspunt. Transparantie en naleving van wet- en regelgeving zijn hierbij vanzelfsprekend.

Activiteiten 2027

- We actualiseren en moderniseren het informatiebeleid en zorgen voor samenhang in de verdere ontwikkeling van onze informatievoorziening.
- We versterken onze informatiehuishouding en geven verder uitvoering aan de Wet open overheid (Woo), zodat informatie duurzaam toegankelijk, vindbaar en waar nodig openbaar is.
- We ontwikkelen onze digitale dienstverlening verder, met aandacht voor toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV).
- We versterken informatiebeveiliging en privacy en zorgen dat we blijven voldoen aan relevante wet- en regelgeving en landelijke normen, waaronder de BIO, NIS2/Cyberbeveiligingswet, AVG en ENSIA.
- We ontwikkelen zaakgericht werken verder, zodat informatie beter vindbaar en beheersbaar is en processen verder kunnen worden gestandaardiseerd.
- We verbeteren de kwaliteit en bruikbaarheid van gegevens en managementinformatie voor sturing en verantwoording.
- We werken aan een toekomstbestendige digitale organisatie en een beheersbaar en samenhangend applicatielandschap.

Huisvesting en facilitaire ondersteuning

Omschrijving

Huisvesting

Naast het huisvesten van de raad, het bestuur en de ambtelijke organisatie behoren het onderhoud van het gebouw, de beveiliging, de schoonmaak, de inrichting, het organiseren en het faciliteren van het hybride werken tot het onderdeel huisvesting. Facilitair is het eerste aanspreekpunt voor huisvestingsvraagstukken.

Facilitaire zaken

Het organiseren en faciliteren van interne en externe bijeenkomsten, het zorgen voor de catering, postzaken, inkoop kantoorartikelen en drukwerk.

Doelstelling

- Het faciliteren van een prettige-, veilige- en efficiënte (werk)omgeving voor de gemeenteraad, het bestuur, de medewerkers, de inwoners en de bezoekers van de gemeente Buren.
- Het bieden van een goede en efficiënte interne dienstverlening en het faciliteren van interne en externe (representatieve) bijeenkomsten.

Activiteiten 2027

In 2027 houdt facilitair zich bezig met het afsluiten van verschillende onderhoudscontracten voor het nieuwe gemeentehuis. Na een garantiejaar worden alle contracten via aanbestedingen afgesloten. Daarnaast wordt ingezet op een effectiever schoonmaakcontract en krijgt het nieuwe beveiligingscontract handen en voeten.

Communicatie

Omschrijving

Team communicatie en online adviseert en ondersteunt de organisatie bij interne en externe communicatie.

Doelstelling

We versterken de communicatie met inwoners en ondernemers door informatie duidelijk, toegankelijk en gericht aan te bieden. Daarmee vergroten we de betrokkenheid, het vertrouwen en het begrip.

Activiteiten 2026

- We hebben aandacht voor het in duidelijke taal communiceren over financiële onderwerpen.
- We communiceren actief bij grote projecten die veel inwoners raken. Door tijdig en duidelijk te informeren, zetten we in op het vergroten van de betrokkenheid en het begrip van inwoners en ondernemers.
- Communiceren met focus is het uitgangspunt. We communiceren doelgericht en bewust over onderwerpen die leven onder inwoners en ondernemers en aansluiten bij hun informatiebehoefte. Daarbij gaat het om onderwerpen vanuit de gemeente zelf en blijft er ruimte voor maatwerk en uitzonderingen wanneer de situatie of actualiteit daarom vraagt.
- We verbeteren de website door digitale interactieve kaarten toe te voegen bij onderwerpen zoals afval, gladheidsbestrijding, projecten en werkzaamheden. Zo krijgen inwoners en ondernemers sneller inzicht in wat er in hun omgeving speelt en maken we informatie toegankelijker en overzichtelijker.

Financiën

Omschrijving

Elke gemeente heeft te maken met een planning- en controlcyclus (P&C-cyclus). Met deze cyclus maken we inzichtelijk in hoeverre we de gemeentelijke doelstellingen bereiken en welke (financiële) middelen daarvoor nodig zijn. De wet (Gemeentewet) schrijft enkel voor dat een gemeente een begroting en een jaarrekening dient op te stellen. In Buren maken we naast deze verplichte documenten ook een kadernota en twee bestuursrapportages.

Doelstelling

De gemeente 'in control' brengen. De gemeente is in control wanneer de juiste doelen zijn gesteld en deze doelen worden bereikt binnen de gemaakte afspraken, zoals budget, tijd en eventuele aanvullende voorwaarden. De P&C-cyclus stelt de gemeenteraad in staat om hierop te sturen en bij te sturen.

Activiteiten 2027

Wij willen in samenspraak met de auditcommissie bepalen op welke manier we de gemeenteraad periodiek informeren over de financiële ontwikkelingen en budgetten. 'We zijn in 2026 een traject aangegaan (spoor 1 en spoor 2) om de gemeentefinanciën in balans te krijgen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Omschrijving

Sinds 2023 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van onze inkomsten, uitgaven en balans(mutaties). In de rechtmatigheidsverantwoording toont het college aan dat er rechtmatig gehandeld is en dat eventuele afwijkingen binnen de grenzen vallen die door de raad zijn vastgesteld. De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening en wordt nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Doelstelling

Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie vanzelfsprekend.

- We moeten voldoen aan wet- en regelgeving.
- Sluiten onze baten, lasten en investeringen aan bij de begroting zoals die door de raad is vastgesteld.
- Melden we afwijkingen van de begroting tijdig aan de raad.
- Voorkomen we fraude en oneigenlijk gebruik.

Activiteiten 2027

- We blijven sturen op de bij aanbestedingsrechtmatigheid. Hiervoor voeren we twee keer per jaar een controle uit, de zogeheten spendanalyse.
- We geven uitvoering aan het "verbeterplan inkopen en aanbesteden". Met dit plan verbeteren we de processen op inkoop en kunnen we onrechtmatigheden vroegtijdig voorkomen of signaleren.
- We voeren rechtmatigheidsonderzoeken uit.

Inkoop

Omschrijving

Aanbesteden (inkopen) doen we als we een 'werk' (bijvoorbeeld de aanleg van wegen), een 'levering' (bijvoorbeeld kantoorartikelen) of een 'dienst' (bijvoorbeeld advieswerkzaamheden) nodig hebben. De gemeente is bij het inkopen van leveringen, diensten en werk gebonden aan (Europese) aanbestedingswetgeving. Het proces om te komen tot de inhuur van medewerkers is uitbesteed aan de Inhuurdesk van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe.

Vanaf 2026 valt de functie van inkoopadvisering in onze organisatie onder het domein dienstverlening. De inkoopadviseurs zijn het eerste aanspreekpunt voor medewerkers bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. Voor complexe trajecten wordt volgens de raamovereenkomst een beroep gedaan op de flexibele schil van externe inkoopadviseurs.

Doelstelling

We kopen rechtmatig en doelmatig in.

Activiteiten 2027

- We stellen jaarlijks een inkoop- en aanbestedingskalender op. Dit geeft ons inzicht in de nodige capaciteit van de inkoopadviseurs.
- We voeren een spendanalyse uit om te beoordelen of er rechtmatig is aanbesteed.
- We hebben aandacht voor goede begeleiding van inkoop- en aanbestedingstrajecten en kennisoverdracht aan de medewerkers.

Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten werken steeds vaker samen in regionaal verband. Dit komt doordat de complexiteit van gemeentelijke taken toeneemt. Kennisdeling en schaalvoordelen kunnen bijdragen aan efficiënter bestuur en betere dienstverlening. Een verbonden partij is een samenwerkingsvorm waarbij de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Verbonden partijen kunnen we onderscheiden in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. We nemen deel aan acht gemeenschappelijke regelingen en drie vennootschappen.

Beleidskader

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)
- Nota verbonden partijen gemeente Buren
- Regionaal informatieprotocol Rivierenland

Ontwikkelingen

Er is een steeds grotere wens vanuit gemeenteraden om meer grip en sturing te krijgen op verbonden partijen. Als pilot zijn er ambtelijke adviesgroepen ingericht om de zienswijzen op de P&C cyclus van de Gemeenschappelijke Regelingen beter onderling af te stemmen. De adviesgroepen richten zich nu op Avri, ODR en Regio Rivierenland en op algemene financiële ontwikkelingen. Deze pilot loopt waarschijnlijk door in 2027 en wordt uitgebreid met meer gemeenschappelijke regelingen.

De gemeenten hebben een taakstelling aan de Gemeenschappelijke Regelingen opgelegd om te bezuinigen vanaf de begroting 2026. De taakstelling hield een bezuiniging in van 1,5% lagere gemeentelijke bijdrage in de begrotingsjaren 2026 en 2027, oplopend naar 3,0% vanaf 2028. Per gemeenschappelijke regeling is het verschillend hoe deze taakstelling is opgepakt.

Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen in de dienstverlenende taken die wij afnemen bij de Gemeenschappelijke Regelingen. Bij Avri gaan wij weer zelf IBOR-taken uitvoeren, wat een effect heeft op de begroting 2027. Verderop in deze paragraaf is dit per gemeenschappelijke regeling uitgewerkt.

Risico's

We hebben een bestuurlijk en een financieel belang bij alle verbonden partijen. Dat betekent ook dat we te maken kunnen krijgen met bestuurlijke en financiële risico's. Bestuurlijke risico's gaan over de mate waarin we aangesproken kunnen worden op het functioneren van de verbonden partij. Het financiële risico gaat over de mate waarin de verbonden partij in staat is de eigen risico's op te kunnen vangen. Als de partij daar niet toe in staat is, ligt het risico bij de deelnemende gemeenten. Voor het in kaart brengen van de financiële risico's maken we gebruik van de begroting 2026 van de verbonden partijen. Verderop in deze paragraaf hebben we per verbonden partij het volgende in beeld gebracht:

- wat de financiële risico's zijn voor de verbonden partij;
- of het weerstandsvermogen van de verbonden partij voldoende is om eventuele risico's op te vangen;
- er aanleiding is om in het risicoprofiel van de gemeente Buren rekening te houden met het financiële risico van de verbonden partij (gekwantificeerd in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing').

Overzicht gemeenschappelijke regeling

Verbonden partijen Bedragen x € 1.000	Bijdrage		Vermogen 2026	
	2025	2026	Eigen	Vreemd
Avri	4.185	4.308	1.324	72.444
GGD Gelderland Zuid	2.088	2.088	1.900	27.651
Omgevingsdienst Rivierenland	3.376	4.040	945	7.380
Regio Rivierenland	315	338	1.797	15.388
Regionaal Archief Rivierenland	360	368	773	6.474
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2.878	3.006	5.863	98.371
Werkzaak	2.178	1.999	6.151	20.754

Gemeenschappelijke regeling

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Voor alle gemeenschappelijke regelingen geldt dat de gemeente Buren een financieel en bestuurlijk belang heeft. De gemeente Buren neemt deel aan acht gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak Rivierenland
- Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Avri	
Openbaar belang en doel	Het verwijderen van het huishoudelijk afval voor alle deelnemende gemeenten. Voor vier van de acht gemeenten, waaronder de gemeente Buren, doet AVRI deels het onderhoud van de openbare ruimte (IBOR-taken).
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, West Betuwe, Maasdriel, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren. Deelname is niet verplicht. Voor de IBOR-taken zijn dit de gemeenten Tiel, Neder-Betuwe, West-Betuwe en Buren.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van AVRI bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit acht leden. De gemeenteraden wijzen één lid aan per gemeente. Dat kan een raadslid, de voorzitter van de raad of een wethouder zijn. De gemeente Buren wordt op dit moment vertegenwoordigd door wethouder J. Keuken. Ieder lid heeft één stem. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. De gemeente Buren levert geen lid voor het dagelijks bestuur.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving
Ontwikkelingen	Neder-Betuwe heeft ongeveer 80% van de IBOR-taken teruggenomen, vanwege discussies rondom de bedrijfsvoering en de onvoldoende geleverde kwaliteit van een aantal IBOR-taken. Ook bij de overige 3 gemeenten is de uitvoering van de IBOR-taken al lange tijd in toenemende mate een bron van zorgen, temeer omdat meerdere analyses en de praktijkervaring van de terugname door Neder-Betuwe hebben laten zien dat de kosten die AVRI rekent significant hoger zijn. Nu ook gebleken is dat voor de begroting in essentie de gemeentebegroting ten tijde van de overname van taken door AVRI de basis is in plaats van een daadwerkelijke jaarlijkse kostenanalyse, hebben we de werkbegroting 2026 afgekeurd en voor 2027 geëist dat er een open begroting met de werkelijke kosten door AVRI wordt gemaakt. Wij kijken samen met de vier IBOR-gemeenten en AVRI naar een mogelijke wijziging van het takenpakket voor AVRI. Buren gaat in elk geval beginnen met het terugnemen van drie taken uit het IBOR-pakket van AVRI om deze weer in eigen beheer te nemen en zo een betere regie te kunnen hebben op de uitvoering van de taken. Op afvalgebied vormen de plannen rond het voorgenomen Circulair Ambachtscentrum een groeiende bron van zorg. Bij alle deelnemende gemeenten zijn er toenemende zorgen over de technische haalbaarheid, de vraag of het daadwerkelijk positieve effecten brengt voor inwoners en de kosten voor ontwikkeling en exploitatie.
Risico's	Opgelegde (wettelijke) wijzigingen in de toekomstige beheerstrategieën kunnen hogere kosten met zich meebrengen, terwijl de verbeteringen in de bedrijfsvoering bij AVRI onvoldoende zijn. Weerstandsvormen: De weerstandsratio van AVRI voor de begroting 2027 is 2.0. De ratio is daarmee uitstekend. De risico's zijn geschat op € 4.051.000 en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 7.923.000.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	3.778	4.155	4.185	4.308	4.308
Resultaat	0	-125	0	0	0
Eigen vermogen	1.904	1.290	1.305	1.324	1.402
Vreemd vermogen	56.239	57.324	66.331	72.444	64.843

GGD Gelderland Zuid	
Openbaar belang en doel	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet de GGD door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname is verplicht op basis van de Wet Publieke Gezondheid. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder S. van Alfen. De stemverhouding in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonersaantal van de deelnemende gemeente en is één stem per 20.000 inwoners. Buren heeft 2 van de 35 stemmen.
Programma's	3. Sociaal Domein
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2026 vervult de GGD de JGZ-taken (0-4 jarigen), waaronder consultatiebureaus. De zienswijzen op de jaarrekening 2024 en begroting 2026 zijn positief en afgehandeld.
Risico's	Er is een afhankelijkheidsrisico, doordat de GGD wettelijke, verplichte taken (o.b.v. Wet Publieke Gezondheid) uitvoert voor de gemeente. Potentiële capaciteitsproblemen bij de GGD kunnen zorgen voor belemmering van de uitvoering van gezondheidstaken. Omvang risico's: De totale omvang van de risico's GGD GZ bedraagt € 4.694.000. De 10 grootste risico's van financiële omvang die de GGD GZ kan lopen: • Inkomsten, bezuinigingen overheid en gemeentes • Cao/prijsindex • Niet naleven van wet- en regelgeving • Ziekteverzuim en Arbo • Prijsstijgingen • Weerbaarheid eigen organisatie • (toekomst) Veilig Thuis • Organisatie en opzetten bedrijfsvoering GGD • Cybercriminaliteit en beveiligingsincidenten • Arbeidsmarktkrapte Weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen van de GGD GZ is € 1.978.000. Onderdeel van risicoprofiel Buren: De weerstandratio is 0,42. Volgens de criteria van Buren is deze weerstandratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	1.250	1.303	2.088	2.088	2.088
Resultaat	-81	550	0	0	0
Eigen vermogen	2.276	1.928	2.220	1.900	1.900
Vreemd vermogen	29.242	24.770	27.815	27.651	25.739

Omgevingsdienst Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Wij hebben de ODR opdracht gegeven om de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) uit te voeren voor onze gemeente. Voor vergunningverlening en handhaving op het gebied van milieu is deelname verplicht. Concreet betekent dit dat de ODR de volgende taken uitvoert: • Het verlenen van bouw- en milieuvergunningen; • Het toezicht houden op de uitvoering van deze vergunningen; • Zo nodig handhaven (afdwingen dat de wet gevolgd wordt); • Tot slot het verlenen van specialistisch advies aan de gemeente.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Neder-Betuwe, West Betuwe, Zaltbommel, Tiel, Maasdriel, West Maas en Waal en Culemborg.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J.W. Schipper. We hebben twee stemmen in het algemeen bestuur, omdat we naast de milieutaken ook de bouwtaken onderbrachten bij de ODR. De VTH-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving
Ontwikkelingen	De ODR voldoet krap aan de robuustheidscriteria op het gebied van omzetnorm. Tevens voldoet ODR niet aan de robuustheidscriteria op het gebied van personeel. De zorgen over de kwaliteit van de dienstverlening van de ODR blijven een belangrijk aandachtspunt. We blijven aansturen op verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening.
Risico's	De kwaliteit van dienstverlening staat onder druk, mede door het hoge aantal (tijdelijke) inhuur medewerkers bij de ODR, hoge werkdruk en het kennisniveau van medewerkers. Vaak moeten aanvragers lang wachten op de behandeling van hun aanvraag en zijn adviezen niet altijd helder en correct. Ook op het gebied van de juridische kosten zien we nog altijd een stijging, mede door toenemende handhavingsverzoeken van inwoners. Er is een mogelijkheid dat het ministerie de robuustheid van de ODR onvoldoende acht en dat wordt gestuurd naar een fusie met een andere omgevingsdienst. Weerstandsvermogen: De weerstandsratio van de ODR voor de begroting 2027 is 1,03. De ratio is daarmee voldoende. Het benodigde weerstandsvermogen, gebaseerd op de geïdentificeerde risico's, is geschat op € 733.700. Het beschikbare weerstandsvermogen is € 752.252.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	3.231	3.974	3.376	4.040	3.578
Resultaat	25	443	0	0	0
Eigen vermogen	1.031	2.181	974	945	859
Vreemd vermogen	6.633	6.156	7.507	7.380	6.997

Regio Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Regio Rivierenland behartigt de (gezamenlijke) belangen van de deelnemende gemeenten en voert gemeenschappelijke taken uit, onder andere van provinciaal en rijksbeleid. De regio ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. De GR werkt samen met overheden, bedrijfsleven en andere partners om gemeenschappelijke doelstellingen te bereiken. Dit gebeurt vooral onder de naam Fruitdelta. Verder voert de GR-taken uit op basis van contracten met de gemeente(n) zoals inkoop van de Jeugdzorg en leerlingen- en jeugdvervoer.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling.
Deelnemende partijen	Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, Maasdriel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren.
Bestuurlijk belang	Burgemeester H.M. Ostendorp vertegenwoordigt Buren in het algemeen bestuur. Het stemgewicht in dit bestuur wordt jaarlijks bepaald door te kijken naar het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. Buren heeft elf van de honderd stemmen. We dragen op basis van het inwoneraantal bij aan het programma regionale samenwerking. Er zijn er verschillende taken vastgelegd in afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid
Ontwikkelingen	In de regio werken acht deelnemende gemeenten met elkaar samen. Vandaar dat de Regio Rivierenland steeds meer te maken krijgt met aanvullende taken van de provincie en de landelijke overheid. De raden hebben ingestemd met het structureel in te stellen van het portefeuillehoudersoverleg (PFO) Ruimte vanaf 2026. Het bijkomende bedrag van € 21.975 is opgenomen in de begroting 2027 en heeft effect op de meerjarenbegroting. De gevraagde verlaagde gemeentelijke bijdrage is sinds 2026 verwerkt in de meerjarenbegroting. Desondanks stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 0,75 per inwoner in 2027. Dit komt neer op € 12,02 per inwoner. Voor gemeente Buren gaat het dan om een gemeentelijke bijdrage in 2027 van circa € 337.000. Deze stijging komt voort uit indexatie van materiële en personele budgetten, het structureel toevoegen van PFO Ruimte aan de begroting en toegenomen overheadkosten. In 2027 lopen een aantal meerjarige programma's door. De raden stellen een nieuw Regionaal Economisch Ambitiedocument, de Strategische Visie Mobiliteit 2050, het Regionaal Ontwikkelperspectief en het Regionaal Programma Energiesysteem vast. Deze ontwikkelingen hebben (nog) geen effect op de begroting 2027. Daarnaast loopt de uitvoering van de Regio Deal 6e tranche door.
Risico's	De risico's van de Regio Rivierenland zijn beperkt. Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Voor de begroting van 2027 is opnieuw gekeken naar de risicobeheersing en het weerstandsvermogen van Regio Rivierenland. Het financieel effect van de risico's wordt in 2027 vastgesteld op € 596.000. • Een deel van de risico's bestaat uit onvoldoende personele inzet voor openstaande vacatures en ziekte. • Hogere eisen vanuit wet- en regelgeving worden ook als risico bepaald. • Een terugvordering van de regio deal zou ook leiden tot een (beperkt) financieel risico. • De opname van verlofsaldo is nog niet in de begroting opgenomen en wordt daarom ook aangemerkt als risico. • De frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd. • Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. Deze risico's zijn de afgelopen jaren volgens Regio Rivierenland wel aanzienlijk gedaald. Aan de uitvoering van

	contractactiviteiten binnen de contractgestuurde dienstverlening zijn financiële risico's verbonden, zoals het opvangen van tekorten. Hiervoor is een risicoreserve ingericht. - De reserve bestaat uit maximaal 30% van de totale uitgaven en dit wordt voldoende geacht. - In de programmabegroting is een post 'onvoorzien' opgenomen voor incidentele tegenvallers. Weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen wordt geschat op € 642.000. Hiermee is de ratio 1,08. Dat moet voldoende zijn om de geschatte risico's te dekken. Onderdeel van risicoprofiel Buren: Omdat de Regio Rivierenland zelf in staat is om de geschatte risico's te dekken, nemen we deze risico's niet op in onze risicoparagraaf.
--	--

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	251	306	315	338	338
Resultaat	-19	-15			
Eigen vermogen	2.620	2.394	1.928	1.797	1.488
Vreemd vermogen	11.862	24.858	23.372	15.388	12.350

Regionaal Archief Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Het doel van de GR Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Het RAR draagt zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers en voert de taak van archivaris uit voor de deelnemende gemeenten. Vanuit deze hoedanigheid wordt toezicht gehouden op de uitvoering van het archiefbeheer door de gemeente.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling.
Deelnemende partijen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Wethouder J.G. Keuken vertegenwoordigt de gemeente Buren in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van het RAR. Mevrouw G.W. Hoek neemt namens de gemeente Buren deel aan de Beeld- en Oordeelsvormende Vergadering (BOV) van het RAR.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid
Ontwikkelingen	Het RAR heeft het beleidsplan 2026-2029 vastgesteld. Het beleidsplan sluit aan bij de taakgebieden van het RAR: - professioneel archiefbeheer - uitstekende depotfaciliteiten - inspectie - advisering en kennisoverdracht - digitale dienstverlening - educatieprogramma's en tentoonstellingen - promotie regionale historie Het RAR voert de taken uit op basis van de kernwaarden: - betrouwbaar - betrokken - bekwaam

	1 januari 2027 is de geplande ingangsdatum van de nieuwe Archiefwet. Deze nieuwe Archiefwet is vooral gericht op digitale archivering. Het RAR heeft zich de afgelopen jaren hierop voorbereid. Deze nieuwe wet verkort de overbrengingstermijn van te bewaren archieven door gemeenten van 20 naar 10 jaar. Dit betekent dat het RAR (en gemeenten) een inhaalslag moet maken.
Risico's	Omvang risico's: In de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2024-2028 van het RAR wordt de omvang van het risico geschat op € 200.000. De ratio voor het weerstandsvermogen is vastgesteld op 1. In de periode 2026-2029 voldoet het RAR hier ruimschoots aan. Grootste risico's: De grootste risico's bij het RAR liggen op de volgende gebieden: • organisatorisch • afhankelijkheid van specialistische leveranciers • calamiteiten met schade aan gebouw en archief tot gevolg • cybercriminaliteit Weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen is door het algemeen bestuur vastgesteld op minimaal 1. Het RAR voldoet hieraan. Het weerstandsvermogen over de jaren 2025-2029 is voldoende. Onderdeel van risicoprofiel Buren: Het RAR is zelf in staat de geschatte risico's te dekken. Daardoor hoeven wij geen rekening te houden met deze risico's in onze eigen risicoparagraaf.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	332	336	360	368	368
Resultaat	-5	-8			
Eigen vermogen	570	1.013	874	773	557
Vreemd vermogen	7.817	7.035	6.703	6.474	5.703

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	
Openbaar belang en doel	De VRGZ draagt bij aan een veilige regio. Hier worden rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden. In onze regio kunnen de inwoners rekenen op snelle en goede hulpverlening en brandweezorg. Dit doet de VRGZ samen met de 14 gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen. Deelname is verplicht op basis van de Wet op de veiligheidsregio's.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	De VRGZ vormt het samenwerkingsverband van: • 14 gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen en regio Rivierenland, zijnde Nijmegen, Wijchen, Druten, Berg en Dal, Heumen, Beuningen, West Maas en Waal, Maasdriel, Zaltbommel, West-Betuwe, Buren, Culemborg, Neder-Betuwe en Tiel; • De Regionale Ambulancevoorziening (RAV); • De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR); • De brandweer.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is met één stem vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid
Ontwikkelingen	Herziening Wet Veiligheidsregio's Eind 2026 treedt naar verwachting de eerste tranche van wijzigingen van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelingen in werking. Deze wijzigingen houden verband met het versterken van de bovenregionale en landelijke crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg. In 2027 zal naar verwachting de tweede tranche van wijzigingen ter (pre)consultatie worden aangeboden. Deze wijzigingen hebben vooral effect op regionale crisisbeheersing en brandweezorg. Ontvlechting samenwerking bedrijfsvoering VRGZ & GGD GZ Sinds 2013 werken de VRGZ en de GGD Gelderland-Zuid samen op het gebied van bedrijfsvoering. Door ontwikkelingen binnen beide organisaties is deze samenwerkingsvorm echter niet langer passend. De GGD is de afgelopen jaren sterk gegroeid, beide organisaties ontwikkelen zich inhoudelijk en organisatorisch steeds verder uit elkaar en de bestaande verdeelsleutel binnen het fiscale construct (kosten voor gemene rekening) leidt tot een scheve kostenverdeling en (fiscale) risico's. In 2026 hebben de algemeen besturen van de VRGZ en de GGD GZ het definitieve besluit genomen om de gezamenlijke bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties uiterlijk 31 december 2027 een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht Lange tijd leefden we in vrede en vrijheid, maar die tijd is veranderd. De samenleving staat voor veel uitdagingen. Het is geen kwestie van óf we maatschappij-ontwrichtende effecten gaan ervaren, maar wanneer. Door samen goed voorbereid te zijn kan Nederland de gevolgen beter aan. De hele samenleving is hiervoor nodig: overheid, burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, industrie, kennisinstellingen en andere spelers. Elk risico, elk incident vraagt om een andere aanpak van risicomaatregelen waarvoor steeds andere netwerk- en crisispartners nodig zijn. Ondertussen verwacht de burger dat we er zijn als het nodig is en problemen oplossen. Maar dat kan niet altijd. Waar onze hulp stopt, zien wij het als onze taak om te communiceren over de retrisico's en het handelingsperspectief, zodat inwoners en organisaties zelfredzaam en samen redzaam kunnen optreden.
Risico's	Omvang risico's: De verwachtingswaarde van de totale afzonderlijke risico's bedraagt €14.880.000. Dit is de som van alle risico's die zich in theorie voor kunnen doen. Dit wordt altijd afgezet tegen een kanspercentage dat deze risico's ook echt gaan plaatsvinden. Dat risicobedrag is geraamd op € 5.012.000.

	Grootste risico's: PFAS De Rijksoverheid wil inzicht krijgen in hoeverre er in Nederland PFAS vervuiling is. Zodra op onze locaties, bijvoorbeeld een brandweerkazerne, een significante hoeveelheid PFAS in de bodem wordt gevonden, kan dit resulteren in maatregelen die kosten met zich meebrengen voor de VRGZ en/of de individuele gemeenten. PTSS, Verzuim, Arbo Door verzuim om verschillende redenen geen inzetbaarheid van personeel maar wel (op)lopende kosten. PTSS is bekend bij aantal medewerkers en gezien de aard van de organisatie zijn nieuwe gevallen in de toekomst niet uit te sluiten. Cybercriminaliteit Cybercriminaliteit, beveiligingsincidenten en verstoringen van de organisatie en samenleving Weerstandsvermogen Het realistische risicobedrag voor de gehele VRGZ is geraamd op € 5.012.000. De totale beschikbare reserves van het programma crisis- en rampenbestrijding is geraamd op € 1.069.000. De totale beschikbare reserves regionale ambulance voorziening bedraagt € 2.887.000. Daarmee komen de beschikbare reserves uit op € 3.956.000. Onderdeel van risicoprofiel Buren: De weerstandsratio bij de begroting 2027 van de VRGZ is in totaal 0.79. Dat houdt in dat de geschatte risico's door de VRGZ niet zelf kunnen worden opgevangen.
--	--

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2030
Bijdrage gemeente	2.602	2.750	2.878	3.006	3.226
Resultaat	0	0			
Eigen vermogen	9.411	9.500	7.809	5.863	5.784
Vreemd vermogen	71.780	73.832	77.550	98.371	105.328

Werkzaam	
Openbaar belang en doel	Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaam voert de Wet sociale werkvoorziening (WSW) uit voor Burense werkzoekenden die op 31 december 2014 een dienstverband hadden bij de GR Lander volgens de WSW. Vanaf 2015 is de WSW afgesloten voor nieuwe instroom van werkzoekenden. Sindsdien moeten alle werkzoekenden (ook de arbeidsgehandicapte medewerkers) zich via de Participatiewet melden bij de gemeente voor de nodige ondersteuning.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Werkzaam Rivierenland is een Gemeenschappelijke regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland: De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zeven gemeenten: - Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel De Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten: - Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren. West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaam voor de Participatiewet. Buren neemt alleen deel in de GR Werkzaam voor de WSW.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB) door wethouder S. van Alfen. Het AB bestaat uit acht wethouders, één van iedere deelnemende gemeente. Ieder AB lid heeft een gelijkwaardige stem.
Programma's	3. Sociaal Domein
Ontwikkelingen	Er werken (nog) 48 inwoners van de gemeente Buren met begeleiding in een beschermde omgeving via of bij de sociale werkvoorziening van Werkzaam. Dat aantal neemt de komende jaren, jaarlijks met gemiddeld 7% af. Dat komt omdat de inwoners dan de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en omdat er vanaf 2015 geen nieuwe mensen meer instromen in de WSW.
Risico's	Omvang risico's: Het brutorisico van de Werkzaam bedraagt € 7.950.000. Door beheersmaatregelen bedraagt het totale nettorisico € 3.800.000. Daarnaast splitst de Werkzaam de risico's verder uit. Waarbij de risico's op beleid € 1.300.000 bedragen en de risico's op bedrijfsvoering € 2.500.000. Grootste risico's: De belangrijkste risico's bestaan uit verandering van Rijkswetgeving en beleid, conjunctuurgevoeligheid van het BUIG-budget, robotisering en digitalisering, toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep, kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur, niet behalen van omzetdoelstellingen en bedrijfsonderbreking. Het weerstandsvermogen van Werkzaam is voldoende voor mogelijke risico's. Deze risico's zijn namelijk 100% afgedekt met het eigen vermogen van (ruim 2,5 mln.) Werkzaam.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2030
Bijdrage gemeente	2.147	1.940	2.178	1.999	1.983
Resultaat	1.488	812	0	0	0
Eigen vermogen	4.742	5.316	5.516	6.151	8.177
Vreemd vermogen	18.742	19.858	20.736	20.754	20.855

Vennootschappen

Een vennootschap is een organisatievorm met als hoofddoel het realiseren van winst voor de eigenaars van de vennootschap. Voorbeelden zijn de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de vennootschap onder firma. Wij participeren in de volgende vennootschappen:

- BV Recreatiemaatschappij Uiterwaarde
- NV Bank Nederlandse Gemeenten;
- NV Vitens.
-

Recreatiemaatschappij Uiterwaarde	
Openbaar belang en doel	Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald voor toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Kernactiviteit: het duurzaam in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur-) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied
Juridische vorm	Overige verbonden partijen- Vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdiel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe, Giessenlanden, Vijfheerenlanden, Arnhem, Lingewaard en Overbetuwe.
Bestuurlijk belang	De gemeenten zijn vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen. Wethouder van Alfen is betrokken bij de bestuurlijke overleggen rondom de BV.
Programma's	1. Wonen, werk en recreatie
Ontwikkelingen	Er zijn ontwikkelingen die erop wijzen dat de juridische vorm een gemeenschappelijke regeling gaat worden.
Risico's	Het onroerend goed is eigendom van de BV. De deelnemende gemeenten hebben een afkoopsom betaald voor toekomstig beheer.
Financieel belang	Er is geen financieel belang.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Openbaar belang en doel	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Deelnemende partijen	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een bank die volledig in overheidsbezit is. De helft van de aandelen is van de Staat. De andere 50% is van de gemeenten, hoogheemraadschappen en provincies. De gemeente is vanwege de financiële verhoudingen met het Rijk verplicht een bankrekeningnummer bij de BNG te openen. Hierop worden de algemene uitkering en andere rijksvoorschotten uitbetaald.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders oefenen invloed uit door de vertegenwoordiging in de aandeelhoudersvergadering. Het aantal aandelen van de BNG bedraagt 55.690.720. We bezitten 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen.
Programma's	6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen
Ontwikkelingen	De bank blijft de komende jaren opereren vanuit haar aangescherpte langetermijnstrategie ('Route naar Meer Meerwaarde'). De focus ligt hierbij op het digitaliseren van IT-processen en het grootschalig verstrekken van duurzame leningen (zoals de groene lening voor woningcorporaties). De Rijksoverheid heeft voor de periode 2026-2027 een formele Evaluatie van het aandeelhouderschap van staatsdeelnemingen gepland. Hierbij wordt ook de rol en het belang van de overheid als aandeelhouder in BNG Bank onder de loep genomen.
Risico's	Indien de BNG geen of minder dividend uitkeert, lopen we risico op een tekort bij de jaarrekening 2027.
Financieel belang	Gemiddeld ontvangen we € 60.000 per jaar aan dividend.

Vitens	
Openbaar belang en doel	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater..
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Deelnemende partijen	De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van provincies en gemeenten. Het dagelijkse bestuur van het drinkwaterbedrijf is in handen van de verschillende raden en commissies. Deelname is niet verplicht, maar de aandelen zijn moeilijk verhandelbaar.
Bestuurlijk belang	Het aantal aandelen van Vitens bedraagt 5.777.247. De gemeente Buren bezit 24.035 aandelen. Dit is 0,416%.
Programma's	6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen
Ontwikkelingen	Voor Buren spelen de ontwikkelingen rondom Vitens momenteel een zeer directe en cruciale rol. Omdat Buren een plattelandsgemeente is binnen de Regio Rivierenland, kruisen de plannen van Vitens de lokale belangen op het gebied van woningbouw, landbouw en infrastructuur. Buren valt binnen het Gelderse verzorgingsgebied waar Vitens de komende tijd de waterdruk structureel verlaagt om het leidingnet te ontlasten en waterverspilling tegen te gaan. Dit is noodzakelijk omdat de piekuren tijdens droge zomers de maximale capaciteit van de pompen bereiken. Inwoners van Buren kunnen hierdoor op piekmomenten merken dat er minder krachtig water uit de kraan of douche komt.
Risico's	De periode tot en met 2027 is door Vitens aangemerkt als een kritieke fase waarin bij aanhoudende extreme droogte drinkwatertekorten kunnen dreigen. Er wordt fors geïnvesteerd om dit voor te zijn. Naast de stijgende drinkwatertarieven van de afgelopen jaren, krijgen met name grootverbruikers in 2027 te maken met een verdubbeling van de provinciale grondwaterbelasting (bijvoorbeeld in Gelderland).
Financieel belang	Er wordt al een aantal jaar geen dividend meer uitgekeerd door Vitens. Er is verder geen financieel belang.

Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van woningbouw, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. We leggen het ruimtelijk beleid vast in de omgevingsvisie, beleidsnota's en omgevingsplannen. In deze paragraaf gaan we in op de lopende bouwgrondexploitaties, de realisatie hiervan, de prognose van de te verwachten resultaten. De bijbehorende reserves en voorzieningen én de stand van zaken rondom vennootschapsbelasting worden in 1.5 Financiële begroting besproken.

Beleidskader

In de nota grondbeleid staan de kaders waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren. Wanneer initiatieven van derden passen binnen het beleid, werken wij hieraan mee. We namen daarvoor voorwaarden op in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. We hebben bij plannen van derden een faciliterende rol en sluiten een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar, waarin we onder andere het kostenverhaal regelen. We namen een actievare houding aan als het gaat om zelf of in samenwerking ontwikkelen van locaties. In de gemeentelijke omgevingsvisie en het woonprogramma 2020-2030 staan uitwerkingskaders beschreven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het grondprijnsbeleid werken wij uit in een grondprijzenbrief.

De uitgifte van grond gaat via een:

- eigendomsoverdracht;
- erfpacht (voor bedrijventerreinen en beperkt mogelijk voor woningbouw);
- pacht;
- ingebruikgeving;
- verhuur.

Beleidskaders:

- Nota grondbeleid 2025;
- Programma kostenverhaal en financiële bijdragen 2023;
- Grondprijzenbrief;
- Omgevingsvisie;
- Woningprogramma 2020-2030;
- Regionaal Programma Werklocaties 2020;
- Omgevingswet.

Ontwikkelingen

- De grondexploitatie Bedrijventerrein Doejenburg II vergt nog afrondende werkzaamheden in de openbare ruimte. Ten aanzien van de definitieve werkzaamheden moeten nog keuzes worden gemaakt. Daardoor loopt de grondexploitatie hiervan langer door. Deze wordt niet eerder dan in 2027 afgesloten;
- We startten in 2024 met twee nieuwe grondexploitaties. Het gaat om de locaties Het woud II in Ingen en Hoge akker in Beusichem. Deze grondexploitaties zitten op het moment van schrijven in de planvormende opstartfase;
- Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan het opzetten van een grondexploitatie in de vorm van een samenwerking. Het gaat om het plan Hoge korn in Buren.

Risico's

De grondexploitaties voor de woningbouwlocaties zijn in de planvormende fase en meerjarig van aard. Gedurende de looptijd van een grondexploitatie kunnen de omstandigheden in positieve en negatieve zin wijzigen. Op dit moment lijkt de grootste bedreiging voor de realisatie van de grondexploitaties de netwerkcongestie te zijn. Of en hoe deze impact heeft op de grondexploitaties is echter nog erg onduidelijk. We maken jaarlijks een risicoanalyse om de financiële risico's te beperken. Indien nodig passen we de langjarige parameters, rentepercentage, discontovoet en kosten- en opbrengstontwikkeling aan.

Bouwgrondexploitatie

We startten eind 2024 de grondexploitaties Het woud II te Ingen en Hoge akker te Beusichem ten behoeve van woningbouw. Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan de grondexploitatie Hoge korn te Buren in de vorm van een samenwerking en ten behoeve van woningbouw. We verwachten dat de komende jaren nog enkele ontwikkelingen volgen.

Realisatie

Door de gewijzigde omstandigheden is de verwachte definitieve afronding voor Bedrijventerrein Doejenburg II herzien naar 2027.

De ontwikkelingen Het woud II te Ingen en Hoge Akker te Beusichem bevinden zich nog in de planvormende opstartfase. Het plan Hoge Korn te Buren is formeel nog niet van start als grondexploitatie. We kunnen daarom nu nog niet specifiek zijn over de realisatie van deze plannen.

Prognose te verwachten resultaten

Het woud II te Ingen

Het project is complex en kent op dit moment een hoge dynamiek in de planvorming. Er is besloten om het woningbouwprogramma bij te stellen naar 30-40-30 en de betaalbaarheidsgrenzen te verhogen. Dit is verwerkt in een herziene grondexploitatie. De geactualiseerde GREX Het Woud II 2026 heeft een looptijd tot 2030 en een verwacht negatief resultaat van € 320.000,-. De verliesvoorziening zal hierdoor verlaagd worden tot € 320.000,-.

Hoge Akker te Beusichem

Ook dit project kent op dit moment een hoge dynamiek in de planvorming. Hoewel de locatie minder uitdagingen kent als voornoemde locatie geldt ook voor deze locatie dat verdere optimalisatie van de plannen nodig zijn. Er is besloten om het woningbouwprogramma bij te stellen naar 30-40-30 en de betaalbaarheidsgrenzen te verhogen. Dit is verwerkt in een herziene grondexploitatie. De geactualiseerde GREX Hoge Akker 2026 heeft een looptijd tot 2032 en een verwacht kostenneutraal resultaat. Eerder dit jaar verwachtten we nog dat de GREX een positief resultaat zou opleveren van € 1.554 mln. Dit betrof een te optimistische inschatting en deze eerder verwachte winst is vervallen.

Wet Open overheid

Wat is de Wet open overheid (Woo)?

De Wet open overheid is op 1 mei 2022 in werking getreden. Deze wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken. De Woo onderscheidt actieve en passieve openbaarmaking. Met passieve openbaarmaking wordt bedoeld het openbaar maken van informatie nadat hiertoe een verzoek is ingediend. Hiermee vervangt de Woo de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Actieve openbaarmaking betekent dat stukken openbaar gemaakt worden binnen 14 dagen na besluitvorming. Dit geldt voor gemeenten voor 11 informatiecategorieën. Onderdeel van de Woo is "informatiehuishouding op orde". Actief openbaar maken van stukken vereist dat de informatiehuishouding van de organisatie op orde is.

Gelet op de omvang van de Woo is de implementatietijd verdeeld over een aantal jaren:

- Actieve openbaarmaking van 11 informatiecategorieën wordt gefaseerd verplicht. De eerste verplichting is op 1 november 2024 in werking getreden. Voor de rest is nog geen datum bekend.
- Op orde brengen van de informatiehuishouding moet binnen 8 jaar zijn uitgevoerd.

Implementatie Woo in de organisatie gemeente Buren

De projectgroep Woo stelde een projectplan met uitvoeringsplan op voor de implementatie van de Woo in de organisatie. Dit is onderdeel van de uitvoering van het I-plan.

Financiën

De implementatie van de Woo heeft veel impact op de organisatie en vergt extra inzet van mensen en middelen. De Rijksoverheid stelt gelden beschikbaar voor de implementatie. Deze bijdrage bestaat uit een incidenteel deel voor de implementatie en een structureel deel voor de uitvoering van de Woo op lange termijn.

Stand van zaken

De gemeente Buren voldoet aan de verplichtingen vanuit de Woo:

- We hebben een Woo-contactfunctionaris.
- We zijn aangesloten op de Woo-index. Dit is een omgeving waarop we twee verplichte informatiecategorieën (organisatiegegevens en bereikbaarheidsgegevens) ontsloten.
- We maken de Woo-verzoeken en -besluiten actief openbaar op onze website.
- We volgen de fasering van de VNG uitrol van de overige informatiecategorieën.

Daarnaast zijn volgende doelstellingen al bereikt:

- Het publicatieplatform open.buren.nl is live, waarop we actief alle nieuw Woo-verzoeken, besluiten en openbaar gemaakte documenten publiceren.
- We maken de besluitenlijst van het college en de conceptagenda van het college actief openbaar.
- We maken alle vergaderstukken van de gemeenteraad openbaar, inclusief de vergaderstukken van de auditcommissie.
- We maken klachtoordelen actief openbaar via het publicatieplatform.
- Het proces om Woo-verzoeken te behandelen is verbeterd en gedecentraliseerd. Zo komt een verzoek direct terecht bij de medewerker die direct bij het onderwerp betrokken is. Dit komt de reactiesnelheid ten goede.

Wat gaan we doen in 2027?

We gaan verder met het actief openbaar maken van de informatiecategorieën die door de VNG zijn uitgewerkt. We houden aansluiting bij de landelijke planning en vereisten. We verwachten een nieuw Koninklijk Besluit, waarmee de nieuwe verplichting tot actieve openbaarmaking ingaat. We gaan aan de slag met de volgende categorieën:

- Convenanten
- Onderzoeksrapporten
- Adviezen
- Beschikkingen
- Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag.

Kerngericht werken

In 2027 zullen we, naar aanleiding van de brede evaluatie die in 2026 gehouden is, komen met een integrale uitvoeringsagenda kerngericht werken. De kernverbinders zullen nauw gaan samenwerken met kernteams, waarin diverse disciplines van de gemeente en van uitvoeringspartners vertegenwoordigd zullen zijn, als ook inwonersvertegenwoordigers. In de uitvoeringsagenda zal daartoe een ontwikkelplan worden opgenomen. Daarnaast zullen specifieke punten die voortkomen uit de brede evaluatie opgenomen worden in de uitvoeringsagenda.

ZBB

In de raadsvergadering van 7 juli 2026 is de toezegging gedaan om in de begroting 2027 de paragraaf ZBB te behouden.

In de eerste bestuursrapportage 2026 is de besluitvorming over het nieuwe beheerplan gemeentelijk vastgoed 2026-2030 en de verkoop van 't Heerenlogement, de garageboxen, de molen en dorpshuizen verwerkt. Dit betekent dat we de laatste ZBB-taakstelling in de begroting 2027 hebben afgerond. In de tweede bestuursrapportage 2026 komen we alleen terug op de ZBB-taakstelling als dat nodig is voor de uitvoering van de voorgenomen maatregelen.

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2027 (begin september 2026) loopt alleen de uitvoering van de maatregelen op het overig vastgoed (Poort van Buren en Museum) niet conform planning. De maatregel wordt wel uitgevoerd, dus leidt hoogstens tot het incidenteel niet realiseren van de ZBB taakstelling.

Financiële begroting

Financiële uitgangspunten

1. We begroten reëel. Dat wil zeggen volledig, realistisch en in het juiste jaar.
2. Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
3. De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2026.
4. De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen. Dat wil zeggen dat we geen rekening houden met de inflatie in de jaren na 2027.
5. De inflatie is gebaseerd op de bbp-index (Bruto Binnenlands Product) het centraal economisch plan 2026 tenzij anders is bepaald.
- 6.

Uitgangspunten	Gebaseerd op	Waardes
Aantal inwoners	1-1-2027	28.203
Aantal woonruimten	1-1-2027	11.520
Stelpost onvoorzien		€ 1.000
Gemeentefonds circulaire	Meicirculaire 2026 (constante prijzen)	
Personeelslasten		
- Vastgestelde formatie	1-mei-26	
- Salarisstijging	CAO 2025 (t/m mrt 2027)	
- Inschaling bezette formatie	werkelijke inschaling	
- Inschaling vacatures	functionele schaal, trede 5	
Overhead % kostendekkendheid		13,7%
Prijsinflatie		
Uitgaven		
- Algemeen	CEP 2026 bbp-index	2,50%
- Wegen	CBS gww-index	6,17%
- Inkopen SD	OVA	3,96%
- ICT	CEP 2026 bbp-index	2,50%
Inkomsten		
- Belastingopbrengsten OZB	CEP 2026 bbp-index	2,50%
- Hondenbelasting	€ 84.000 ¹ in 2026	€ 64.000
- Verblijfsbelasting	Tariefverhoging van 2 cent	€ 0,02
- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend	
- Rioolheffing	100% kostendekkend	
- Overige heffingen	bbp-index	2,5%
- Tarieven	bbp-index	2,5%
Omslagrente		
- Investerings (waaronder grondexploitaties)	BBV	0,50%

¹ De opbrengst van de hondenbelasting bouwen we volgens schema af.

Overzicht baten en lasten

Omschrijving	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Wonen, werk en recreatie	-15.769	12.275	-3.494	-9.660	6.728	-2.932	-11.815	8.883	-2.932	-5.767	2.835	-2.932
Fysieke leefomgeving	-20.010	9.219	-10.791	-19.915	9.759	-10.155	-20.128	9.863	-10.265	-20.307	9.872	-10.435
Sociaal domein	-36.433	8.424	-28.009	-34.510	6.275	-28.235	-34.552	6.405	-28.147	-33.884	5.803	-28.080
Sport, cultuur en onderwijs	-5.336	1.266	-4.070	-5.833	1.266	-4.567	-5.490	1.266	-4.224	-5.344	1.131	-4.213
Inwoners, bestuur en veiligheid	-7.321	875	-6.447	-7.452	875	-6.578	-7.492	875	-6.617	-7.519	875	-6.644
Subtotaal	-84.869	32.059	-52.811	-77.370	24.903	-52.467	-79.477	27.292	-52.185	-72.821	20.516	-52.304
Algemene uitkering en overige uitkeringen	0	54.947	54.947	0	52.769	52.769	0	52.904	52.904	0	53.542	53.542
Belastingen overig	-180	64	-116	-180	44	-136	-180	24	-156	-178	0	-178
Overhead	-13.658	1.703	-11.955	-13.624	1.399	-12.225	-13.655	1.289	-12.366	-13.574	1.126	-12.449
Overige baten en lasten	-870	0	-870	-877	0	-877	-875	0	-875	-875	0	-875
OZB niet-woningen	-82	2.645	2.563	-82	2.645	2.563	-82	2.645	2.563	-82	2.645	2.563
OZB Woningen	-590	6.814	6.224	-559	6.814	6.255	-559	6.814	6.255	-559	6.814	6.255
Treasury	44	70	115	-87	70	-17	-144	70	-74	-142	70	-71
Saldo voor mutaties reserve	-100.205	98.302	-1.904	-92.780	88.644	-4.135	-94.972	91.038	-3.934	-88.231	84.713	-3.517
Wonen, werk en recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fysieke leefomgeving	0	49	49	0	161	161	0	161	161	0	161	161
Sociaal domein	0	267	267	0	188	188	0	188	188	0	188	188
Sport, cultuur en onderwijs	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50
Inwoners, bestuur en veiligheid	0	70	70	0	70	70	0	70	70	0	70	70
Bedrijfsvoering	0	222	222	0	222	222	0	222	222	0	222	222
Saldo na mutaties reserves	-100.206	98.959	-1.246	-92.779	89.336	-3.444	-94.971	91.730	-3.241	-88.231	85.405	-2.826

Toelichting Overhead

In het onderstaande overzicht tonen wij het verloop van de baten en lasten voor overhead. We maken daarin, conform onze nota Overhead, onderscheidt in de categorieën Huisvesting, ICT, Personeel en overige overhead.

Exploitatie (bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Personeel		949	677	373	263	100
Overig		23	23	23	23	23
ICT		842	842	842	842	842
Huisvesting		66	161	161	161	161
Lasten						
Personeel		-9.335	-9.233	-9.232	-9.232	-9.232
Overig		-1.097	-1.004	-994	-994	-994
ICT		-3.189	-2.677	-2.655	-2.688	-2.609
Huisvesting		-529	-744	-743	-741	-739
Totaal 0.4 Overhead		-12.270	-11.955	-12.225	-12.366	-12.449

Toelichting Reserves

Hieronder tonen wij de diverse mutaties op reserves. Deze worden per programma weergegeven en daarin maken we onderscheidt in stortingen en onttrekkingen.

Programma - mutaties reserves bedragen x € 1.000	Storting/ Onttrekking	Reserve	2027	2028	2029	2030
1. Wonen, werk en recreatie						
Geen reserve mutaties			0	0	0	0
Totaal saldo			0	0	0	0
2. Fysieke leefomgeving						
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Heractivering riolering	8	8	8	8
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Onderdreef Buren	18	18	18	18
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Verkeersveiligheid Vogelenzangseweg	13	125	125	125
Natuur en landschap biodiversiteit op gemeentelijk grond	Onttrekking	Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening	11	11	11	11
Totaal saldo			50	162	162	162
3. Sociaal domein						
Dekking nota vrijwillige inzet	Onttrekking	Algemene reserve	45	0	0	0
Dekking accommodatiebeleid	Onttrekking	Dorpshuizen	188	188	188	188
Beschermd wonen / maatschappelijke opvang	Onttrekking	Overlopende posten	34	0	0	0
Totaal saldo			267	188	188	188
4. Sport, cultuur en onderwijs						
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Integraal huisvestingsplan	25	25	25	25
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Vitaal sportpark	25	25	25	25
Totaal saldo			50	50	50	50
5. Inwoners, bestuur en veiligheid						
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	AV-middelen raadszaal	70	70	70	70
Totaal saldo			70	70	70	70
6. Bedrijfsvoering						
Dekking kapitaallasten	Onttrekking	Nieuwbouw gemeentehuis	222	222	222	222
Totaal saldo			222	222	222	222
Totaal alle programma's			659	691	691	691

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De gemeente moet aangifte doen wanneer er activiteiten worden uitgevoerd als een ondernemer of bedrijf én er daarbij sprake is van winst.

Er zijn verschillende spelregels en afwegingscriteria, waarbij we als gemeente worden bijgestaan door een daarin gespecialiseerde externe accountant. We maken waar mogelijk vooraf afspraken over de afwegingen met de belastingdienst, omdat het maatwerk is. Zo voorkomen we verrassingen door bijvoorbeeld een verschil in zienswijze zoveel mogelijk uit te sluiten.

Er wordt voor de winstgevendheid gekeken naar het meerjarig totaal van alle activiteiten die we als ondernemer of bedrijf uitvoeren. Op het moment van schrijven lijkt er over alle daarvoor in aanmerking komende activiteiten per saldo geen sprake van winstgevendheid. Van te betalen vennootschapsbelasting is daardoor geen sprake.

Overzicht van incidentele baten en lasten

In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten heeft. Incidentele baten en lasten zijn een uitzondering en worden gecorrigeerd op het begrotingssaldo bij de bepaling of dit saldo structureel in evenwicht is. In onderstaand overzicht presenteren we het structureel begrotingssaldo. Vervolgens maken we de incidentele baten en lasten inzichtelijk. De incidentele ramingen groter dan € 50.000 zijn toegelicht.

Structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
<i>bedragen x € 1.000</i>				
Saldo begroting (voor verrekening reserves)	-1.904	-4.135	-3.934	-3.517
Toevoeging en onttrekking aan reserves	658	691	691	691
Saldo begroting (na bestemming)	-1.246	-3.444	-3.243	-2.826
waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-155	367	100	100
Structureel saldo begroting (saldo baten en lasten)	-1.401	-3.076	-3.143	-2.726

Incidentele lasten

Programma - incidentele lasten (bedragen > € 50.000)

bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
1. Wonen, werk en recreatie				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0
2. Fysieke leefomgeving				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	11	22	11	11
Totaal	11	22	11	11
3. Sociaal domein				
<i>Opvang Oekraïense vluchtelingen</i>	1.583	0	0	0
Lasten voor het chaletpark in Maurik.				
<i>Welzijnscoach</i>	63	0	0	0
Inhuur van een coach. Incidenteel vanwege de ontwikkelingen die spelen binnen huishoudelijke ondersteuning.				
<i>Accommodatiebeleid</i>	188	188	188	188
Verzelfstandiging dorpshuizen, met een verspreid betaalde eenmalige vergoeding en projectkosten gedekt uit de AR				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	152	37	0	0
Totaal	1.986	225	188	188
4. Sport, cultuur en onderwijs				
<i>IHP</i>	0	311	100	100
Tijdelijke uitbreiding de Blinker in Kerk-Avezaath				
<i>Cultuurbeleid</i>	75	75	0	0
Co-financiering samenwerkingsverband cultuur- en erfgoedpact				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	0	0	0
Totaal	75	386	100	100
5. Inwoners, bestuur en veiligheid				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	30	25	0	0
Totaal	30	25	0	0
6. Bedrijfsvoering				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	136	0	0	0
Totaal	136	0	0	0
Subtotaal incidentele lasten	2.238	658	299	299

Incidentele baten

Programma - incidentele baten (bedragen > € 50.000)	2027	2028	2029	2030
1. Wonen, werk en recreatie				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0
2. Fysieke leefomgeving				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	68	72	11	11
Totaal	68	72	11	11
3. Sociaal domein				
<i>Opvang Oekraïense vluchtelingen</i>	2.029	0	0	0
Bijdrage uit specifieke uitkering van het Rijk				
<i>Onttrekking reserves: Accommodatiebeleid</i>	188	188	188	188
Verzelfstandiging dorpshuizen, met een verspreid betaalde eenmalige vergoeding en projectkosten gedekt uit de AR en reserve dorpshuizen.				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	108	27	0	0
Totaal	2.325	215	188	188
4. Sport, cultuur en onderwijs				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	4	0	0
Totaal	0	4	0	0
5. Inwoners, bestuur en veiligheid				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0
6. Bedrijfsvoering				
<i>Incidentele posten ≤ € 50.000</i>	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0
Subtotaal incidentele baten	2.393	291	199	199
Totaal saldo incidentele lasten en baten	-155	367	100	100

Overzicht van baten en lasten - taakvelden

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Wonen, werk en recreatie						
Mutaties reserves programma 01	0	176	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	177	177	177	177	177
Economische promotie	0	460	516	566	566	566
Ruimtelijke Ordening	0	215	90	90	90	90
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	0	8.566	9.486	3.889	6.044	-4
Wonen en bouwen	0	1.824	2.006	2.006	2.006	2.006
Totaal baten		11.418	12.275	6.728	8.883	2.835
Fysieke leefomgeving						
Mutaties reserves programma 02	0	518	49	161	161	161
Verkeer en vervoer	0	617	539	539	539	539
Parkeren	0	10	10	10	10	10
Openbaar vervoer	0	16	16	16	16	16
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	25	25	25	25	25
Riolering	0	3.564	3.770	3.827	3.932	3.947
Afval	0	4.083	4.473	4.473	4.473	4.473
Milieubeheer	0	5	5	486	486	486
Begraafplaatsen	0	534	382	384	384	377
Totaal baten		9.372	9.269	9.921	10.026	10.034

Sociaal domein

Mutaties reserves programma 03	0	1.483	267	188	188	188
Samenkracht en burgerparticipatie	0	3.991	2.779	676	700	522
Inkomensregelingen	0	4.829	4.829	4.829	4.829	4.829
WSW en beschut werk	0	90	200	202	276	182
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	176	176	176	176	176
Beschermd wonen (Wmo)	0	85	65	40	35	35
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	142	109	67	59	59
Volksgezondheid	0	213	265	285	330	0
Totaal baten		11.009	8.690	6.463	6.593	5.991

Sport, cultuur en onderwijs

Mutaties reserves programma 04	0	50	50	50	50	50
Beheer overige gebouwen en gronden	0	2.928	158	158	158	158
Onderwijshuisvesting	0	72	71	71	71	71
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	657	657	657	657	657
Sportbeleid en activering	0	150	135	135	135	0
Sportaccommodaties	0	184	184	184	184	184
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	18	18	18	18	18
Musea	0	2	2	2	2	2
Cultureel erfgoed	0	3	3	3	3	3
Media	0	39	39	39	39	39
Totaal baten		4.103	1.317	1.317	1.317	1.182

Inwoners, bestuur en veiligheid

Bestuur	0	92	92	92	92	92
Mutaties reserves programma 05	0	490	70	70	70	70
Burgerzaken	0	609	724	724	724	724
Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	20	20	20	20
Openbare orde en veiligheid	0	47	39	39	39	39
Totaal baten		1.258	945	945	945	945
Bedrijfsvoering						
Mutaties reserves programma 06	0	201	222	222	222	222
Overhead	0	1.881	1.703	1.399	1.289	1.126
Treasury	0	60	70	70	70	70
OZB Woningen	0	6.642	6.814	6.814	6.814	6.814
OZB niet-woningen	0	2.580	2.645	2.645	2.645	2.645
Belastingen overig	0	84	64	44	24	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen	0	52.855	54.947	52.769	52.904	53.542
Totaal baten		64.303	66.465	63.963	63.968	64.419
Totaal baten		101.463	98.961	89.337	91.732	85.406
Lasten						
Wonen, werk en recreatie						
Mutaties reserves programma 01	0	-48	0	0	0	0
Economische ontwikkeling	0	-172	-209	-209	-209	-209
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-15	-27	-27	-27	-27
Economische promotie	0	-194	-189	-189	-189	-189
Ruimtelijke Ordening	0	-1.386	-1.243	-1.243	-1.243	-1.243

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	-8.618	-9.557	-3.961	-6.116	-68
Wonen en bouwen	0	-3.934	-4.543	-4.031	-4.031	-4.031
Totaal lasten		-14.367	-15.768	-9.660	-11.815	-5.767
Fysieke leefomgeving						
Mutaties reserves programma 02	0	0	0	0	0	0
Verkeer en vervoer	0	-6.746	-6.796	-7.071	-7.191	-7.361
Parkeren	0	-6	-11	-11	-11	-11
Openbaar vervoer	0	-2	-2	-2	-2	-2
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-4.305	-3.787	-3.741	-3.737	-3.737
Riolering	0	-2.910	-3.161	-3.220	-3.317	-3.332
Afval	0	-3.717	-4.108	-4.108	-4.108	-4.108
Milieubeheer	0	-1.646	-1.630	-1.245	-1.245	-1.245
Begraafplaatsen	0	-735	-515	-517	-516	-510
Totaal lasten		-20.067	-20.010	-19.915	-20.127	-20.306
Sociaal domein						
Mutaties reserves programma 03	0	-368	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	0	-6.121	-4.760	-3.059	-3.083	-2.905
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	-113	-78	-78	-78	-78
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	-431	-452	-452	-452	-452
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	-451	-383	-383	-383	-383
Inkomensregelingen	0	-6.518	-6.366	-6.366	-6.366	-6.366
WSW en beschut werk	0	-2.259	-2.284	-2.225	-2.228	-2.068
Arbeidsparticipatie	0	-537	-495	-495	-495	-495

Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	-1.024	-1.038	-975	-975	-975
Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	-2.704	-2.702	-2.702	-2.702	-2.702
Begeleiding (Wmo)	0	-1.677	-1.679	-1.679	-1.679	-1.679
Dagbesteding (Wmo)	0	-814	-828	-828	-828	-828
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	-185	-199	-199	-199	-199
Jeugdhulp ambulant lokaal	0	-105	-504	-504	-504	-504
Jeugdhulp ambulant regionaal	0	-6.446	-5.663	-5.663	-5.663	-5.663
Jeugdhulp ambulant landelijk	0	-324	-459	-459	-459	-459
Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	-779	-779	-779	-779
Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	-2.980	-2.314	-2.314	-2.314	-2.314
Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	-450	-562	-562	-562	-562
PGB Wmo	0	-259	-261	-261	-261	-261
PGB Jeugd	0	-430	-440	-440	-440	-440
Beschermd wonen (Wmo)	0	-146	-183	-158	-153	-153
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	-202	-215	-173	-166	-166
Jeugdbescherming	0	-607	-630	-630	-630	-630
Jeugdreclassering	0	-87	-141	-141	-141	-141
Coördinatie en beleid Wmo	0	-405	-276	-276	-276	-276
Coördinatie en beleid Jeugd	0	-413	-512	-501	-484	-484
Volksgezondheid	0	-1.880	-2.228	-2.208	-2.252	-1.922
Totaal lasten		-37.936	-36.431	-34.510	-34.552	-33.884
Sport, cultuur en onderwijs						
Mutaties reserves programma 04	0	-2.135	0	0	0	0
Beheer overige gebouwen en gronden	0	-1.289	-306	-310	-306	-306

Onderwijshuisvesting	0	-1.217	-1.127	-1.645	-1.382	-1.387
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	-2.051	-2.044	-2.020	-2.020	-2.020
Sportbeleid en activering	0	-295	-242	-242	-242	-107
Sportaccommodaties	0	-572	-584	-583	-583	-568
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-305	-308	-308	-233	-233
Musea	0	-9	-9	-9	-9	-9
Cultureel erfgoed	0	-225	-221	-221	-220	-219
Media	0	-715	-496	-496	-496	-496
Totaal lasten		-8.813	-5.337	-5.834	-5.491	-5.345
Inwoners, bestuur en veiligheid						
Bestuur	0	-2.379	-2.369	-2.347	-2.347	-2.346
Mutaties reserves programma 05	0	-490	0	0	0	0
Burgerzaken	0	-1.004	-1.138	-1.138	-1.138	-1.138
Crisisbeheersing en Brandweer	0	-2.960	-3.117	-3.270	-3.309	-3.337
Openbare orde en veiligheid	0	-661	-698	-698	-698	-698
Totaal lasten		-7.494	-7.322	-7.453	-7.492	-7.519
Bedrijfsvoering						
Mutaties reserves programma 06	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	-14.150	-13.658	-13.624	-13.655	-13.574
Treasury	0	43	44	-87	-144	-142
OZB Woningen	0	-597	-590	-559	-559	-559
OZB niet-woningen	0	-75	-82	-82	-82	-82
Belastingen overig	0	-151	-180	-180	-180	-178

Algemene uitkering en overige uitkeringen	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	-230	-870	-877	-875	-875
Totaal lasten		-15.160	-15.336	-15.409	-15.495	-15.410
Totaal lasten		-103.837	-100.204	-92.781	-94.972	-88.231
Totaal raming baten en lasten		-2.381	-1.246	-3.444	-3.241	-2.826

Geprognosticeerde balans

ACTIVA	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	PASSIVA	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(bedragen x € 1.000)	1-01-26	1-01-27	31-12-27	31-12-28	31-12-29	31-12-30		1-01-26	1-01-27	31-12-27	31-12-28	31-12-29	31-12-30
Activa							Passiva						
1. Vaste activa							2. Vaste passiva						
<i>1.1 Immateriële vaste activa</i>	0	0	0	0	0	0	<i>2.1 Eigen vermogen:</i>						
<i>1.2 Materiële vaste activa</i>	41.987	59.615	67.863	70.639	73.846	80.927	2.1a Algemene reserves	11.469	5.870	3.388	2.142	-1.302	-4.543
<i>1.3 Financiële vaste activa</i>							2.1b Bestemmingsreserves	21.772	23.702	23.089	22.397	21.706	21.015
1.3a Kapitaalverstrekkingen	96	96	96	96	96	96	2.1c Nog te bestemmen resultaat	-3.740	-2.437	-1.246	-3.444	-3.241	-2.826
1.3b Verstrekte leningen	0	0	0	0	0	0							
1.3c Overige langlopende geldleningen	25	25	25	25	25	25	<i>2.2 Vreemd vermogen:</i>						
1.3d Uitzettingen in Rijksschatkist > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	2.2a Voorzieningen	16.301	13.587	14.487	14.779	15.904	14.099
1.3e Uitzettingen Nederlands schuld papier > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	2.2b Vaste schulden > 1 jaar	8.671	35.871	27.271	16.871	13.571	10.271
1.3f Overige uitzettingen > 1 jaar	427	427	427	223	223	223							
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>42.535</i>	<i>60.163</i>	<i>68.411</i>	<i>70.983</i>	<i>74.190</i>	<i>81.271</i>	<i>Totaal vaste passiva</i>	<i>54.473</i>	<i>76.593</i>	<i>66.989</i>	<i>52.745</i>	<i>46.638</i>	<i>38.016</i>
3. Vlottende activa							Vlottende passiva						
<i>3.1 Voorraden</i>							<i>4.1 Netto vlottende schuld < 1 jaar</i>	5.026	5.500	5.500	13.102	17.764	33.467
Bouwgronden in exploitatie	4.616	4.374	818	-636	-5.288	-5.288	<i>4.2 Overlopende passiva</i>	12.111	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige voorraden	0	0	0	0	0	0							
<i>3.2 Uitzettingen korter dan 1 jaar / vorderingen</i>	18.302	22.056	7.760	0	0	0							
<i>3.3 Liquide middelen</i>	1.008	0	0	0	0	0							
<i>3.4 Overlopende activa</i>	5.149	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500							
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>29.075</i>	<i>31.930</i>	<i>14.078</i>	<i>4.864</i>	<i>212</i>	<i>212</i>	<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>17.137</i>	<i>15.500</i>	<i>15.500</i>	<i>23.102</i>	<i>27.764</i>	<i>43.467</i>
TOTAAL-GENERAAL	71.610	92.093	82.489	75.847	74.402	81.483	TOTAAL-GENERAAL	71.610	92.093	82.489	75.847	74.402	81.483

Meerjaren investeringsplan (MIP)

Pr.	Omschrijving	Vervanging / nieuw	Afschrij- vings- termijn	Bedrag
				van de
				investering
2027				
6	I&A21-25: Uitbreiding mobiele telefonie (80st) 1ste schijf 2027	Vervanging	3	€ 63.912
2	Rehabilitatie Rechtopweg Maurik	Vervangen	50	€ 700.000
2	Verkeersborden, straatnaamborden en dragers schijf 2027	Vervanging	10	€ 153.000
2	Versneld verleden: armaturen schijf 2027	Vervanging	20	€ 364.160
2	Versnel verleden: masten schijf 2027	Vervanging	40	€ 190.350
2	Civiele kunstwerken schijf 2027	Vervanging	40	€ 12.900
2	Duikers schijf 2027	Vervanging	90	€ 102.800
2	Grondkeringen schijf 2027	Vervanging	25	€ 53.400
2	Investeringen wegen GVVP 2027	Vervanging	15	€ 75.000
2	Investeringen fietspaden GVVP 2027	Vervanging	20	€ 597.000
2	Reconstructie kruising Kievit/Dreesweg schijf 2027	Vervanging	20	€ 83.000
2	Straatmeubilair en overige elementen schijf 2027	Vervanging	10	€ 41.850
2	Uitbreiding columbaria	Vervanging	25	€ 40.000
2	Neerslagbestendigheid Dorpstraat 33 Ingen 2027	Vervanging	10	€ 173.900
2	Neerslagbestendigheid Markt eo Beusichem 2027	Vervanging	10	€ 371.800
2	Verkeerveiligheid Vogelenzangseweg	Vervanging	20	€ 1.124.675
4	Vervangende huisvesting scholen Lienden schijf 2027	Vervanging	40	€ 6.646.247
Totaal investeringen in 2027				€ 10.793.994
2028				
6	Laptops gemeenteraad 2028	Vervanging	5	€ 34.500
6	I&A21-25: Verv. servers virtuele werkplek 1st schijf 2028	Vervanging	5	€ 10.427
6	ICT infrastructuur ODR 2028	Vervanging	4	€ 195.000
2	Rehabilitatie Rijndijk (N320 Lienden-fietspad dijk)	Vervanging	50	€ 1.800.000
2	Rehabilitatie Oostkanaalweg (Essenbos-Oostertiendweg) Zoelen	Vervanging	50	€ 1.400.000
2	Verkeersborden, straatnaamborden en dragers schijf 2028	Vervanging	10	€ 153.000
2	Versneld verleden: armaturen schijf 2028	Vervanging	20	€ 364.160
2	Versnel verleden: masten schijf 2028	Vervanging	40	€ 220.100
2	Duikers schijf 2028	Vervanging	90	€ 102.800
2	Grondkeringen schijf 2028	Vervanging	25	€ 53.400
2	Straatmeubilair en overige elementen schijf 2028	Vervanging	10	€ 41.850
4	Uitbreiding berging gymzaal Beusichem	Vervanging	20	€ 21.088
4	Gymzaal Beusichem	Vervanging	25	€ 179.000
2	Neerslagbestendigheid Vogelenzangseweg 2024	Nieuw	10	€ 185.700

2	Neerslagbestendigheid Jeudestraat/Kattegat Zoelen	Nieuw	10	€ 293.400
2	Neerslagbestendigheid Buitenweg Maurik 2026	Vervanging	10	€ 25.000
2	Neerslagbestendigheid Gildeland 2028	Vervanging	10	€ 521.700
Totaal investeringen in 2028				€ 5.601.125
2029				
6	I&A21-25: Uitbreiding mobiele telefonie (80st)	Vervanging	3	€ 17.088
6	I&A21-25: Vervanging Storage Area Network	Vervanging	5	€ 175.549
6	I&A17-21: uitbreiding storage Area Network	Vervanging	5	€ 49.503
6	I&A21-25: Upgrade Microsoft (Cloud) Producten: Intune, Teams, Office 365 1ste schijf 24	Vervanging	5	€ 75.907
6	I&A21-25: Vervangen Netwerkkomponenten en ondersteuning SAP 2024	Vervanging	5	€ 107.775
6	Werkplekken (laptops) ODR 2028	Vervanging	4	€ 280.000
2	Rehabilitatie Westkanaalweg	Vervanging	50	€ 3.500.000
2	Verkeersborden, straatnaamborden en dragers schijf 2029	Vervanging	10	€ 153.000
2	Versneld verleden: armaturen schijf 2029	Vervanging	20	€ 364.160
2	Versnel verleden: masten schijf 2029	Vervanging	40	€ 207.850
2	Civiele kunstwerken schijf 2029	Vervanging	40	€ 20.600
2	Duikers schijf 2029	Vervanging	90	€ 102.800
2	Grondkeringen schijf 2029	Vervanging	25	€ 53.400
2	Investeringen wegen GVVP 2029	Vervanging	15	€ 75.000
2	Investeringen fietspaden GVVP 2029	Vervanging	20	€ 840.000
2	Straatmeubilair en overige elementen schijf 2029	Vervanging	10	€ 41.850
2	Neerslagbestendigheid Tielsestraat/Marijkelaan Maurik 2029	Vervanging	10	€ 108.700
2	Neerslagbestendigheid Graafschapstraat Buren 2029	Vervanging	10	€ 61.000
Totaal investeringen in 2029				€ 6.234.182
2030				
2	Onderzoeken GVVP 2023	Vervanging	5	€ 82.500
4	Warmtepomp school Maurik Oost	Vervanging	20	€ 163.941
4	1e Inrichting groot spelmateriaal bbs Lienden	Vervanging	40	€ 5.446
4	Kunstgrasveld FC Lienden	Vervanging	12	€ 175.000
2	Herinrichting begraafplaats Maurik	Vervanging	25	€ 84.076
2	Aanschaf grasmaaier begraafplaats	Vervanging	5	€ 13.915
4	Vervangende huisvesting de Blinker Kerk-Avezaath	Vervanging	40	€ 6.412.795
4	Uitbreiding brede school Maurik	Vervanging	40	€ 1.655.771
4	Onderwijsleerpakket uitbreiding brede school Maurik	Vervanging	40	€ 84.071
2	Afkoppelplan, gestart 2018	Vervanging	10	€ 45.528
2	Riolering GRP 2004	Vervanging	25	€ 899.351
2	Riolering GRP 2005	Vervanging	25	€ 529.488
Totaal investeringen in 2030				€ 10.151.882

Reserves en voorzieningen

Stand reserves per 31/12 (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Algemene reserve						
Algemene reserve	11.469	5.870	3.388	2.142	-1.302	-4.543
Resultaat na bestemming	-3.740	-2.437	-1.246	-3.444	-3.241	-2.826
Overige bestemmingsreserve						
Omgevingsgerichte uitgaven & bovenplanse verevening	1.521	1.542	1.532	1.521	1.510	1.500
Duurzaamheid	483	470	470	470	470	470
Vastgoed en accommodaties	678	1.314	1.314	1.314	1.314	1.314
Bestaanszekerheid	214	199	199	199	199	199
Beweegvriendelijke leefomgeving	275	0	0	0	0	0
Nieuwkomers	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
Uitvoering omgevingswet	593	589	589	589	589	589
Dorpshuizen	1.500	1.549	1.360	1.172	983	795
Kerngericht werken	0	320	320	320	320	320
Verduurzaming vastgoed	0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Overlopende posten	1.008	355	321	321	321	321
Overige bestemmingsreserve besteed ¹						
Heractivering riolering	256	198	190	182	175	167
Kapitaallasten IHP 2007-2016	477	452	428	403	379	354
Onderdreef Buren	242	225	207	189	172	154
Verkeersveiligheid Vogelenzangseweg	2.500	2.500	2.487	2.362	2.237	2.112
Vitaal sportpark	1.000	975	950	925	900	875
AV-middelen raadszaal	0	490	420	350	280	210
Nieuwbouw gemeentehuis	7.325	7.325	7.102	6.880	6.657	6.435
Totaal reserves	29.501	27.136	25.231	21.095	17.163	13.646

¹ Betreft een reserve ter dekking van afschrijvingslasten. De omvang van de reserve is gelijk aan alle toekomstige afschrijvingen.

Stand voorzieningen per 31/12	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
-------------------------------	----------	---------	---------	---------	---------	---------

(x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Verplichtingen, verliezen en risico's						
Pensioenen wethouders	2.715	2.747	2.780	2.812	2.845	2.877
Verlofsparen	215	161	161	161	161	161
<i>Nog te maken kosten afgesloten grondexploitaties:</i>						
- Scharenburg Zoelen	85	0	0	0	0	0
Door derden beklemde middelen						
<i>Begraafplaatsen</i>						
- Afkoopsommen onderhoud	13	69	71	70	70	77
- Afkoopsommen grafrechten	115	129	142	155	169	182
<i>Riolering</i>						
- Onderhoud rioolgemaal	274	307	429	494	552	70
- Vervanging riolering	1.508	1.338	1.208	1.068	916	753
- Gemeentelijke rioleringsplan	676	658	834	1.078	1.362	1.662
- Maatregelplan neerslagbestendigheid	3.364	3.532	3.637	3.685	3.629	3.557
Goedkope woningbouw	216	216	216	216	216	216
Egalisatie onderhoud						
Onderhoud gebouwen	2.425	407	376	238	340	233
Groot onderhoud gemeentehuis	0	0	58	117	175	233
Wegen	3.970	3.575	4.022	3.951	4.899	3.639
Civiele kunstwerken	192	45	0	68	0	82
Baggeren watergangen	467	363	513	626	530	317
Achterstallig onderhoud groen	39	39	39	39	39	39
Achterstallig onderhoud verkeerstekens & straatmeubilair	28	0	0	0	0	0

EMU-saldo

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	x € 1000,- Volgens gewijzigde begroting 2026	x € 1000,- Volgens begroting 2027	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.382	-9.04	-4.135	-3.934	-3.517
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	17.628	8.248	2.776	3.207	7.081
3. Mutatie voorzieningen	-2.714	900	292	1.125	-1.805
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-242	--3.556	-1.454	-5.924	0
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-22.482	-5.696	-5.165	-92	-12.403

Arbeidsgerelateerde verplichtingen

Het BBV schrijft voor dat we inzicht geven in jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen. In onze begroting nemen wij ramingen op voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbare omvang. Op grond van de voorschriften mogen we hiervoor geen voorziening treffen, maar dienen we hiervoor wel afzonderlijk informatie in de begroting op te nemen.

In onze gemeente gaat het om de volgende posten:

- Opgebouwde bovenwettelijke vakantie-uren;
- Wachtgeldverplichtingen wethouders;
- Pensioenen wethouders;
- Verlofsparen.

Als de arbeidskostengerelateerde verplichtingen jaarlijks sterk kunnen wisselen, moeten we verplicht een voorziening vormen. Hierna lichten wij de verschillende verplichtingen toe.

Opgebouwde vakantierechten

Medewerkers hebben naast hun wettelijke vakantie-uren recht op bovenwettelijke vakantie-uren. Het opgebouwde saldo aan bovenwettelijke vakantie-uren wordt jaarlijks vastgesteld op basis van het opgebouwde verlofsaldo en de daaraan verbonden salarislasten, en opgenomen onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Wachtgeldverplichtingen wethouders

Bestuursleden hebben geen garantie dat zij vier jaar hun zetel kunnen behouden of na 4 jaar herbenoemd worden. Hierdoor bestaat de mogelijkheid van wachtgeldverplichtingen. Op dit moment ontvangen twee voormalige wethouders een wachtgelduitkering.

De hiermee samenhangende verplichtingen worden jaarlijks beoordeeld en verwerkt in de begroting en jaarstukken.

Pensioenen wethouders

Wethouders bouwen jaarlijks pensioenaanspraken op. Hiervoor vormen wij een voorziening. In de begroting houden wij in verband met de toename van de rechten jaarlijks rekening met een toevoeging aan deze voorziening. De juiste omvang van de voorziening bepalen we jaarlijks bij de jaarstukken. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van wethouders over naar het ABP-pensioenfonds. Dat houdt in dat de voorziening komt te vervallen. Het is nu nog te vroeg om de impact zuiver te berekenen. We houden hiermee rekening in de risicoparagraaf.

Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers gespaard verlof inzetten voor bijvoorbeeld extra vakantie, op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijk vitaliteitsbeleid. De voor verlofsparen ingezette bovenwettelijke uren verjaren niet. De omvang van de voorziening wordt jaarlijks vastgesteld op basis van het opgebouwde saldo aan spaarverlof en de daaraan verbonden salarislasten.

Bijlagen

Subsidies

Exploitatie (bedragen x €1.000)		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Beschermd wonen (Wmo)	Beschermd wonen (WMO)	0	92	64	64	64	64
Cultureel erfgoed	Monumenten (molens, synagoge en kerktorens)	0	15	15	15	15	15
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Kunst en cultuur	0	9	75	75	75	75
Economische promotie	Recreatie en toerisme	0	37	37	37	37	37
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	48	43	43	43	43
Media	Leesstimulering	0	641	441	441	441	441
Milieubeheer	Duurzaamheid en milieu	0	122	122	122	122	122
Milieubeheer	Klimaat adaptie	0	13	0	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Voorschoolse voorzieningen peuters	0	595	511	511	511	511
Samenkracht en burgerparticipatie	Accommodatiebeleid	0	767	201	201	201	201
Samenkracht en burgerparticipatie	Kindpakket	0	15	15	15	15	15
Samenkracht en burgerparticipatie	Leefbaarheid	0	69	169	69	69	69
Samenkracht en burgerparticipatie	OZB-compensatie	0	30	30	30	30	30
Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal Werk	0	415	433	433	433	433
Samenkracht en burgerparticipatie	Versterken nulde-eerste lijn	0	129	129	129	129	129
Samenkracht en burgerparticipatie	Vrijwilligersondersteuning	0	50	0	0	0	0
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Clientondersteuning zorg/ integratie vroeghulp	0	34	34	34	34	34
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Innovatiebudget	0	82	0	0	0	0
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Jongerenwerk	0	192	275	275	275	275
Volksgezondheid	Algemene jeugdgezondheidszorg	0	30	28	0	0	0
Volksgezondheid	Openbare gezondheidszorg	0	72	54	54	54	54
Totaal subsidies			3.456	2.675	2.547	2.547	2.547

Beleidsindicatoren

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gem. Buren	Nederland
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,61	n.v.t.
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,92	n.v.t.
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 441,61	n.v.t.
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	6%	n.v.t.
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	13,7%	n.v.t.
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 1.000 inw 12-17 jaar	Bureau Halt	7	10
7.	1. Veiligheid	Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12 tm 24 jaar	per 10.000 inw 12-14 jaar	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 10.000 inwoners	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Diefstallen	4,29	20,57
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar
10.	1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	1,42	2,38
11.	1. Veiligheid	Vernieling per 10.000 inwoners	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	23,95	39,62
12.	2. Verkeer en vervoer	Verkeersongevallen per 100.000 inwoners	Aantal per 100.000 inwoners	VeiligheidNL	26,3	7,3
13.	2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar
14.	3. Economie	Funciemenging	%	LISA	45,8%	54,6%

15.	3. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenten	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar
16.	3. Economie	Vestigingen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	206,1	196,1
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jaar	DUO	10,8	7,4
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jaar	Ingrado	17	28
19.	4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	DUO	1,9%	2,3%
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporters	%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	52,7%	42,5%
21.	6. Sociaal domein	Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	per 1.000 inw 15-74jaar	LISA	448,8	732,8
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarige	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	0%	1%
23.	6. Sociaal domein	% Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	3%	6%
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	75,0%	73,2%
25.	6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	geen gegevens beschikbaar	geen gegevens beschikbaar
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarige	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%	2%
27.	6. Sociaal domein	Personen met bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18 jaar	CBS - Participatiewet	100,1	281,2
28.	6. Sociaal domein	Aantal re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-64 jaar	CBS - Participatiewet	102,2	217,8
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	15,7%	13,7%

30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	1,1%	1,0%
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	0%	0,4%
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	510	720
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	62	148
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	80,8%	42,8%
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	Duizend euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	€ 512	€ 439
36.	8. Vhrosv	Nieuwbouw per 1.000 woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	4,7	8,4
37.	8. Vhrosv	Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64)	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	75,5%	71,3%
38.	8. Vhrosv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 1.323	€ 993
39.	8. Vhrosv	Woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 1.345	€1.089

Overzicht beleidskaders per programma

Beleidskaders	Jaar vaststelling
1. Wonen, werk en recreatie	
1. Regionaal programma werklocaties 2020-2024	2020
2. Verordening blijverslening gemeente Buren	2019
3. Samen Dichtbij	2018
4. Nota Grondbeleid 2025	2024
5. Exploitatieverordening gemeente Buren 2005	2005
6. Welstandsnota 2021	2021
7. Verordening Starterslening	2025
8. Regionale Woonagenda	2020
9. Woningprogramma 2020 - 2030	2021
10. Programma kostenverhaal en financiële bijdragen	2024
11. Beleidsregels bestemmingsplanafwijkingen	2023
12. Beleidsregels voor ruimtelijke plannen waarbij de Raad geen besluit hoeft te nemen	2022
13. Beleidsregels intrekken omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen	2023
14. Legesverordening 2026 met tarieventabel 2026 gemeente Buren	2025
15. Verordening verblijfsbelasting gemeente Buren	2025
16. Beleidsregels categorieën van gevallen	2023
17. Archeologiebeleid 'In de bodem van Buren'	2022
18. Verordening Nadeelcompensatie	2025
2. Fysieke leefomgeving	
1. Klimaatvisie Buren	2020
2. Regionale Energie Strategie	2020
3. Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit	2020
4. Beleidskaders zon, wind en laadpalen	2023
5. Integraal Beheer Openbare Ruimte inclusief tien assets	2025
6. Artistieke objecten	2020
7. Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen	2025
8. Begraafplaatsenbeleid	2020
9. Integrale beleidsnota Gezondheid en Sport 'Buren Beweeg!'	2023
10. Omgevingsplan	2024
11. Startnotitie Duurzaamheid	2020
12. Algemene Verordening Kabels en Leidingen 2024	2024
13. Revolverend fonds energiebesparende maatregelen voor verenigingen en stichtingen 2015 - 2024	2015
14. Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Buren	2016
15. Bijgestelde handreiking vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing	2017
16. Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Buren	2020
17. Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Buren	2010
18. Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren	2009
19. Beleidsnota groen- en reststroken	2019
20. Laadvisie 2025-2029	2025
21. Beleidsregel openbare oplaadinfrastructuur voor elektrische voertuigen gemeente Buren	2025
22. Ruimtelijke kaders Zon en Wind	2021
23. Verordening lijkbezorgingsrechten gemeente Buren	2025
24. Verordening rioolheffing gemeente Buren	2025
25. Beleidskaders voor plaatsing van kleine windmolens in Buren	2023
26. Beleidsregels omgevingsvergunning Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit	2024
27. Beleidsregels middelgrote maatregelen Energie Vitaal	2024
28. Subsidieregeling lokale aanpak isolatie	2024
29. Beleidskader huisvesting arbeidsmigranten	2024
30. Beleidsregels gedenkm monumenten	2024
31. Dakvlakkenkaart voor zonnepanelen in het rijksbeschermd stadsgezicht Buren	2024
32. Parkeerbeleid 2024-2023	2024
33. Verruiming VAB-beleid grote erven	2024

34. Biodiversiteitsplan 2025-2033	2025
35. Subsidieregeling klimaatadaptieve maatregelen particulieren	2025
36. Subsidieregeling Warmte-initiatieven	2025
37. Wegsleepverordening gemeente Buren 2025	2025

3. Sociaal domein

1. Verordening Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2010
2. Verordening cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand	2025
3. Verordening verrekening boete bij herhaald misbruik sociale zekerheid gemeente	2015
4. Verordening handhaving Participatiewet, Bbz, loaw en loaz gemeente Buren	2015
5. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Buren	2015
6. Verordening individuele studietoelage gemeente Buren	2015
7. Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten gemeente Buren	2015
8. Verordening tegenprestatie Participatiewet, loaw en loaz gemeente Buren	2015
9. Verordening afstemming Participatiewet, Bbz, loaw en loaz gemeente Buren	2016
10. Verordening participatieraad sociaal domein 2019	2019
11. Verordening cliëntenparticipatie Wsw en werk en inkomen	2018
12. Verordening re-integratie Participatiewet, loaw en loaz gemeente Buren	2024
13. Beleidsregels bijzondere bijstand Participatiewet	2019
14. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2020–2024 gemeente Buren	2020
15. Subsidieregeling algemene voorzieningen sociaal domein 2022	2022
16. Burense visie op het kind	2017
17. Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdwet gemeente Buren	2023
18. Notitie Ruimte voor sociaal werk 2018-2020	2018
19. Regioplan Beschermd Wonen 2021	2021
20. Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland Zuid 2021-2025	2021
21. Beleidsregels innen eigen bijdrage ontheemden Oekraïne	2024
22. Subsidieregeling algemene voorzieningen sociaal domein	2025

4. Sport, cultuur en onderwijs

1. Beleidsuitvoeringsplan Onderwijsachterstanden 2023-2026	2024
2. Burense Visie op het kind	2017
3. Subsidieverordening Basisbibliotheek 2021 gemeente Buren	2021
4. Subsidieregeling kerncontactpersoon sociaal domein gemeente Buren 2022	2022
5. Verordening leerlingenvervoer gemeente Buren 2025	2024
6. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Buren 2021	2021
7. Spelregels uitvoeringsbudget sport- en beweegakkoord Buren 2022	2022
8. Beleidsregels KDV+ en BSO+ gemeente Buren 2023	2023
9. Subsidieverordening monumenten Buren	2015
10. Spelregels verkoop gemeentelijk vastgoed 1.0	2022
11. Integrale beleidsnota Gezondheid en Sport 2024-2027	2024
12. Subsidieregeling voorschoolse educatie	2024
13. Startnotitie Cultuurbeleid	2024
14. Cultuurnota cultuurbeleid gemeente Buren	2025
15. Integraal huisvestingsplan	2025

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

1. Integraal Veiligheidsplan 2023-2026	2023
2. Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2024-2027	2023
3. Regionaal crisisprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2024-2027	2023
4. Nota Verbonden Partijen	2022
5. Toekomstvisie 2030	2011
6. Coalitieakkoord 2022-2026	2022
7. Bestuurlijke richting Buren	2017
8. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)	2024
9. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)	2011
10. Organisatieverordening van de griffie van de gemeente Buren	2011
11. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Buren	2014
12. Verordening elektronische kennisgeving Buren	2015
13. Archiefverordening	2016
14. Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Buren	2016
15. Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Buren	2026
16. Preventie- en handavingsplan Alcohol 2024-2027	2024
17. Verordening onderscheidingen gemeente Buren	2017
18. Verordening winkeltijden Buren	2023
19. Klachtenregeling Buren	2023
20. Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden	2024
21. Reglement van orde gemeenteraad Buren	2023
22. Delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2020 Buren	2019
23. Algemene plaatselijke verordening gemeente Buren 2025	2024
24. Inspraak- en participatieverordening Buren	2011
25. Verordening collegeonderzoek van de gemeente Buren	2011
26. Verordening voor de behandeling van bezwaarschriften gemeente Buren 2026	2025
27. Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie	2011
28. Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	2023
29. Beleidsregels Wet Bibob 2023	2023
30. Verordening klankbordgesprekken burgemeester en gemeenteraad gemeente Buren 2023	2023
31. Beleidsregels aanpak hinder door dieren 2023	2023
32. Beleidsregels verlenen ontheffing metaaldetectorverbod	2023
33. Subsidieregeling gemeente Buren 2023	2023
34. VTH-beleidskader Rivierenland 2022-2025	2024
35. Aanwijzigingsbesluit toezichthouder 2024	2024
36. Reglement Burgerlijke Stand	2025
37. Beleidsregels openbare inrichtingen (horeca) en alcoholverstrekking	2025
38. Beleidsnota Dierenwelzijn gemeente Buren 2025-2035	2025
39. Verordening Raadscommissie Informatieveiligheid gemeente Buren 2025	

6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

1. Diverse verordeningen belastingen en leges (zie paragraaf lokale heffingen)	
2. Informatie & Automatiseringsplan 2020-2024	2020
3. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)	2024
4. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)	2011
5. Financiële verordening Buren 2026 art. 212 Gemeente Buren	2026
6. Nota garantstellingen en leningen	2020
7. Nota reserves en voorzieningen	2024
8. Nota verbonden partijen	2022
9. Nota waardering- en afschrijvingsbeleid	2024
10. Algemeen belangbesluit Wet Markt en Overheid	2014
11. Algemene verordening kabels en leidingen	2024
12. Treasurystatuut gemeente Buren 2018	2019
13. Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023-2026	2023
14. Nota Misbruik en oneigenlijk gebruik 2023-2026 gemeente Buren	2023
15. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Buren	2023
16. Verordening onroerende zaakbelastingen gemeente Buren	2025
17. Bevoegdhedenregister Mandaatregeling	2024
18. Nota overhead	2025